

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 14: } చెన్న పట్టణము 1926 వ సం॥ సెప్టెంబరు నెల 7-వ తేది మంగళవారము } No 135
సంపుటము ౧౪ } శ్రీ అక్షయనామ సంకీర్తన శ్రావణమాస బహుళ అమావాస్య. } సంచిక ౧౩౫

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిముందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకువేలు యోగ్యతాశ్రమములు పొందియున్నది పంచభాష ఏటి చూచి కొనిన మోనముగలుగదు

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోయను, పొట్లబోగొట్టును
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.

దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈముందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కాఠిన్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

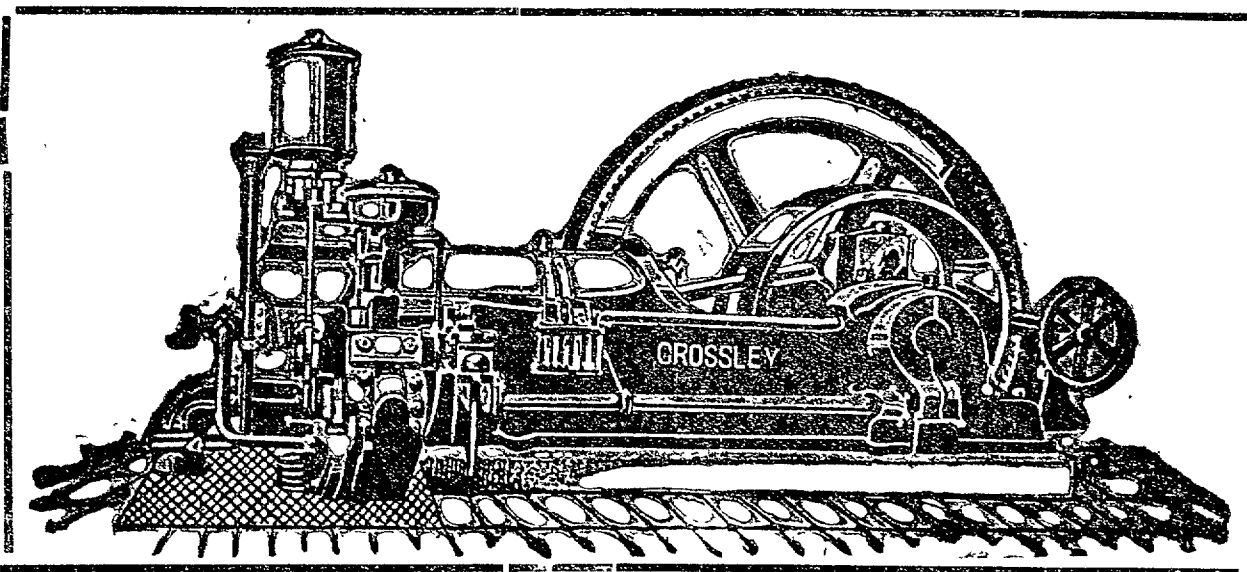
చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 249 ప్రెరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

క్రాస్లీ గాసు అండ్ ఆయిలు ఎంజినుల

ప్రపంచమునందు మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనవి, మితవ్యయముగలది.

మిక్కిల శ్రేష్ఠ
మైనరకము ఇం
టర్నల్ కంబస్ట
న్ ఎంజినులు త
యారు చేయుట
యందు 50 సంవ
త్సరముల అను
భవము గలదు.

నూతన ఎంజిన్
రింగు శాస్త్రము
నందు తెలుపబడి
న ప్రకారము సరి
యైన ప్రైము
మూవరు మొద
లగు వాటి తొ
గలదు.

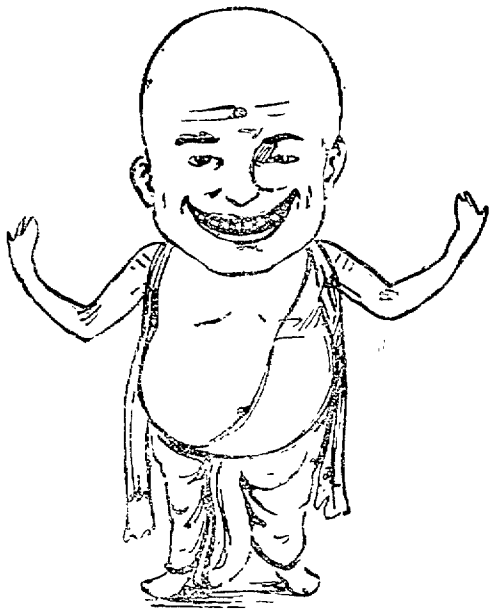
అనుభవము జాస్తిగానుండనవసరములేదు. మిక్కిలి సరసమైననూ సెనుపోయికి ఉపయోగించ వచ్చును. మిక్కిలి మితవ్యయముగలది.

ఎంజినిర్లు, రైసుమిల్లు స్వంతదారులు, వ్యవసాయదారులు, యంత్రులు మాకు వ్రాయుకోరెదము.

క్రాస్లీ బ్రదర్సు, (లిమిటెడ్) 14, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

Crossley Bros, (Limited) 14, Broadway, Madras.

1546

తోమోషాంటి

(ఆంధ్రపత్రికకు ప్రత్యేకం)

కోపం

ప్రశ్న:—కోపంవచ్చినపుడు పదో పన్నెడో అంకెలు లెక్కపెట్టితే, కోపం పోతుందంటారు నిజమేనా?

జవాబు:—నిజమే. నాభాగ్యుడు కోపం వచ్చినప్పుడల్లా పదిరూపాయిని లెక్కపెట్టి ఇస్తే, కోపం పోతుంటుంది.

కొట్టడం

బాలుడు:—ఎవరయినా తనకన్నా చిన్నవాడిని కొట్టితే పాపం అని చెప్పావుగదా, అట్లా ఎవరుచేసినా పాపమేనా? తండ్రి:—తప్పకుండా.

బాలుడు:—అయితే, నన్ను మామేష్టరు రోజూ కొట్టుతున్నాడు. కొట్టరూడదని నీవు చెప్పరాదా?

ప్రేమ

అల్లరిశేష విద్యార్థిని కొట్టడానికి విషవతి టీవరు మందును వచ్చెను.

విద్యార్థి:—నన్ను కొట్టరూడదు. మీరు ప్రేమించాలి.

టీవరు:—అల్లరిచేసేవాడిని ఎవరయినా ప్రేమిస్తారా?

విద్యార్థి:—నీశత్రువులను ప్రేమించవలెనని నన్ను నేగదా మీరు పాఠంలో చెప్పారు?

హోటల్

హోటల్లో రెండురోజులుండి పెద్దమనిషి వూరికి బోతున్నప్పుడు, సోడా, సిగరెట్లు, తమలపాకులు మొదలయిన వస్తువులకయిన సొమ్ము ఇయ్యవలెనని సమాస్తా ఆడిగెను.

పెద్దమనిషి:—అయ్యో, నేను ఎన్నడూ కీటిని ఉపయోగించను. నాకు అలవాటే లేదు.

సమాస్తా:—మీరు కాదంటే, మీ నౌకరు తెప్పించుంటే తెప్పించామంటే.

ఖరారు

జడ్డి:—మీదావా జేసినబట్టి?

వాడి:—నామా పత్రికాదీక్షి ముజువాణి ఖరారు వుందంటే.

జడ్డి:—అట్లాగా? అయితే ఏదీమాతాం. దానిని ఇట్లా పంపించు.

బంధువు

కొట్లాబకేసును విచారించుండిరి.

మేజిస్ట్రేటు:—మద్యం నీకు రక్తసంబంధమయిన బంధువా?

ఫిర్యాది:—అవునండి నానంటిమీద రక్తం మరకలు, చూస్తే తెలుస్తున్నది.

సంగీతం

ఉపాధ్యాయుడు:—సంగీతం అంటే ఆసక్తిగల సిల్లలం తా ముందుకు రండి.

పదినుండి వచ్చిరి.

ఉపాధ్యాయుడు:—మీరందరూ యీ సంగీతపుపెట్టెను మోసుకుపోయి మేడమీద పెట్టండి.

మెయిలుబండి

మద్రాసు మెయిలుబండి రైలు స్టేషనులో ఆగకుండా పోతుండెను. ఆకుతుందనుకొని ముందుకు వెగిన రామయ్యకింద బడెను.

రామయ్య:—అయ్యో! ఏం చెయ్యను?

పోర్టు (టిక్కెటుమాచి):—ఫరవాలేదు. మారుమయ్యుడు చాటివది కాబట్టి, ఈ టిక్కెట్టుతోనే రేపటి రయిలులో వెళ్ళవచ్చును.

రహస్యం

ఎల్లమ్మ:—నామొగుడు నాకు చెప్పకుండా ఏదో రహస్యం దాస్తున్నాను. అది కనుక్కుందామంటే వీలుగావడం లేదు.

పుల్లమ్మ:—నామొగుడూ రహస్యం దాస్తున్నావున్నాడు. అయినా అది ఏమిటో నాకు తెలుసును.

ఎల్లమ్మ:—అది ఏమిటి?

పుల్లమ్మ:—డబ్బు.

వయస్సు

మేజిస్ట్రేటు (ముసలిసాక్షి):—నీవయస్సు ఎంత?

సాక్షి:—యిప్పయి.

మేజిస్ట్రేటు:—మప్పయి, ఏమిటి?

సాక్షి:—పంచత్సరాలు.

మేజిస్ట్రేటు:—ఎయిమే నేనింకా నెలలేమా ఆనుకున్నాను.

దొంగ

దొంగ:—శ్రేణు విధిలేక దొంగతనం చేస్తున్నానండి. దిరిగ్రమే కారణం.

ప్రమాణికుడు:—ఏరయినా పనిచేసుకోరాదా?

దొంగ:—నానంటివాళ్లు లేకపోతే, పోలీసువాళ్లుకు పని ఏముంటుందంటే?

గ్లాసు

తల్లి:—గ్లాసు కాస్తా కిందపడేసి, బద్దలుకొట్టావా?

బాలుడు:—అమ్మా, అంతా బద్దలుకాలేను. సగమే బద్దలయింది.

ఉల్లి పాయలు

బాలుడు:—రోజుకు ఒక ఉల్లిపాయ తింటే, మన ఇంటికి దొంగరుదాదని, మాబల్లో పాఠంలో చెప్పారు.

తండ్రి:—దొంగలే కాదు, ఆనాసన భరించలేక ఎవళ్లా ఇంట్లోకిరారు.

జూదం

పిచ్చెమ్మ:—మీ ఆయన జూదం ఆకుతారుట నిజమేనా?

వెత్తెమ్మ:—నిజమేగాని, అందులో పరువునష్టం ఏమీలేదు.

పిచ్చెమ్మ:—అదెట్లా?

వెత్తెమ్మ:—మీ ఆయన ఎప్పుడూభామే పంపాదిస్తారు. ఇంతవరకు ఎన్నడూ నష్టంకాలేదు.

పడన

ప్రమాణికుడు:—ఈపడన ఓటిదిగా ఉన్నదే. ముడిగి పోతుండేమో.

పడనగుమాస్తా:—భయపడకండి. ముడిగిపోనే, ఆనింద అంతా నేనేధరిస్తాను లెండి.

సంతోషం

తండ్రి:—మేష్టరుగారు నీచదువు నూసి సంతోషించాడా?

కొడుకు:—చాలా సంతోషించాడు. అందరు సిల్లలూ నీ వంటివాళ్లయితే, రేపే స్కూలు మూసివేయవచ్చు నన్నాడు.

న్యాయం

ప్రతివాడి:—అయ్యో నాకు న్యాయం కాలాలేనండి.

న్యాయాధిపతి:—నోరుముయ్యి, ఇది కోర్టు అని నీకు తెలియదా?

పుస్తకం

ఒకడు:—ఆపుస్తకం అర్థంకావడం లేదా ఏమిటి?

ఇంకొకడు:—అర్థం సంగతి అట్లా వుందండి. కాగితాలయిన కొయ్యకుండా, ఎట్లా అచ్చుకేసారా అని ఆలోచిస్తున్నాను.

నొప్పి

రామయ్య:—పంటినొప్పితో అంతబాధ పడుతున్నావు. గద. నాపన్నే అయితే ఈపాటికి పీకివేయించేవాడినే.

సోమయ్య:—నీపన్నే అయితే, నేనూ పీకివేయించేవాడినే

కొట్టడం

పి. ఏడుస్తూ:—అమ్మా, అన్నయ్య పొట్టమీద కొట్టాడే.

తల్లి:—ఏమిరా, మీచెల్లని పొట్టమీద ఎందుకు కొట్టావు?

బాలుడు:—చీకట్లో ఎక్కడ కొట్టాలెనో తెలియలేదు. దీపం లేకపోతే నేను ఏంచేసేది?

బండ్రి

ఒకడు:—నీభార్య బండిలో ఎక్కి ఒంటరిగా పోతున్నదే?

ఇంకొకడు:—రాత్రి పోట్లాడిందిలే. ఏ బండిలో పోతున్నది?

ఒకడు:—మీ పాతబండిలో.

ఇంకొకడు:—కొత్తబండిలో కాదుగదా?

గుట్టము

ఎల్లమ్మ:—ఈగుట్టం చాలా పేరుపోయింది. ఇంతవరకు ఒక్క పంచెములో మాత్రమే ఓడిపోయింది.

పుల్లయ్య:—ఎన్ని పంచెలకు పోయింది?

ఎల్లమ్మ:—ఒక్కపంచెమే.

బట్టతల

ఒకడు:—అయ్యో! మీతల బట్టతల అవుతున్నదండి. నావద్ద మంచిమానె ఉంది. అది రామకుంటే వెంట్రుకలు మొలుస్తాయి. తీసుకుంటారా?

పంతులుగారు:—తల కేడో నేనూ వాడుతున్నా లే, నూనె అక్కరలేదు.

ఒకడు:—ఏమి వాడుతున్నారండి?

పంతులుగారు:—టోపీ.

ఆదివారం

యజమాని:—ఆదివారం సాయంత్రం నీకేమీ పనిలేదు గద.

గుమస్తా:—లేదండి.

యజమాని:—అయితే, సోమవారం పొద్దునే ఆఫీసుకు రా.

ఫోటో

పెద్దమనిషి:—ఈఫోటో నాక్కరలేదు. ముఖం వికారంగా ఉంది.

ఫోటోగ్రాఫరు:—ఉన్నది ఉన్నట్టుగా తీయమంటే, అట్లా తీసానండి.

పూర్వము మధ్యరాష్ట్రముల

మంత్రి స్వరాజ్యపక్షమున జేరుట

కాంగ్రెసు అభ్యర్థిగ శాసనసభకు నిలువగోరుట

సాగర్, సెప్టెంబరు 6:—పూర్వము మధ్యరాష్ట్రముల మంత్రిగనుండి యిప్పుడు భారతనేనాసంఘ సభ్యుడుగ నున్న రావుబహదూరు నారాయణరావు కేల్కరగారు కాంగ్రెసు సభ్యుడైనట్లును వాదనావలెనను సంతకముజేసి, మధ్యరాష్ట్రముల శాసనసభకు నిలువగోరుటచేయుచుండి కాంగ్రెసు అభ్యర్థిగ నిర్ణయింపవలెనని మధ్యరాష్ట్రముల హిందూస్థానీ రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుపంఠమునకు దరఖాస్తు జేసినట్లును తెలియుచున్నది. (అ. ప్రె.)

రానున్న ఎన్నికలు

కాంగ్రెసు ప్రచారము

నాగపురము, సెప్టెంబరు 6:—రానున్న ఎన్నికలకు స్థానిక కాంగ్రెసు సంఘమువారు క్రిందటి 6 రోజులలోను 1117 గుర కాంగ్రెసు సభ్యులచేర్చిరి. వారందరూ నాగపుర పొరులే. వీరిలో సుమారు 250 మందిని యథోచిత సహకార వారులే చేర్చిరి. కాంగ్రెసు వారు మిగిలిన 867 గురను చేర్చి ఈ చేరిన మొత్తములో మూడవవంతు యథోచిత సహకారవారులని తెలియుచున్నది. (అ. ప్రె.)

ఎన్నికల ప్రచారము

వివిధ పక్షముల రాజీప్రయత్నములు

మాళవ్యా, జయకరు, నెహ్రూ సంవాదములు
శిల్పి సమావేశము

సిన్హా, సెప్టెంబరు 6:— పండిత మోతీలాలు నెహ్రూ స్వరాజ్యపక్ష యెన్నికల ప్రచారమును సంయుక్త రాష్ట్రము లందు ప్రారంభించెను. పండిత మనమోహన మాళవ్యా ఇండి పెండెంటు కాంగ్రెసు పార్టీ పక్షమున శిల్పి నుండి 12 వ తేదీ బయలుదేరి యెన్నికల ప్రచారమును ప్రారంభించెదరు.

పండిత మాళవ్యాకును రెస్పాన్సివు సహకార వారులకు ను జరుగుచున్న రాయబారఫలితముగ రెండువర్గములను యే కమై ఒక్కపక్షముగ యెన్నికలకు పోటీజేయునటుల గాన్పించును. మాళవ్యాగారు ఇండి పెండెంటు కాంగ్రెసు పక్షముతో సంప్రదించి యేకముఖముగ పనిజేయుటకు తగిన మార్గము నాలొ చించుటకు గాను రెస్పాన్సివు పక్ష నాయకులను జయకరుగారు తమపార్టీ సమావేశమున శిల్పిలో జరుపనున్నారు. ఈసమావేశ ము శిల్పి లీబర్టా హాల్సులో సెప్టెంబరు 11 వ తేదీ మధ్యాహ్నము జరుగవచ్చును. అప్పుడు పండితమాళవ్యా, లాలా లజపత్రాయి, వారిపార్టీసభ్యులతోను అను సమావేశమయ్యెదరు. ఈ చర్యయందు తోడ్పడుటకు కల కత్తానుండి బి. చక్రవర్తి, ఇందుభూషణ్ నేకా, డాక్టరు డి. పి. ఖైతాన్, హీరేంద్రనాథ దత్తుగారును, పాట్నానుండి సచ్చి దానంబసిహ్మ, దేవి ప్రసాదసిహ్మగారును, సర్ రాష్ట్రముల నుండి పండిత హరిదయనాథశంకరాచార్యులు, బీరారునుండి ఆనెగాయను, పూనానుండి కేల్కారును, బిలాసపూరు (మధ్య రాష్ట్రములు) నుండి రాఘవేంద్రరావుగారును ఆహ్వానింపబడిరి. పండితమాళవ్యాగారు సిన్హానుండి బొంబాయిలోనున్న జయక రుగారితో యెన్నికల ప్రచార సంబంధమున వివరముల శిల్పిలో పరిష్కరింపవలసినవివరముల గూర్చి తెలిపినదాగూ తరుమ హట్టుడుచున్నారు. పండిత మాళవ్యాగారు రెపు సిన్హాలో బయలుదేరి వికసిరుపోయి డిల్లీకి 11-వ తేదీ ఉదయమునకు వచ్చెదరు.

స్వరాజ్యపక్షముగూడ కలియునా?

రెస్పాన్సివు సహకారవాదులును ఇండి పెండెంటు కాంగ్రెసుపక్షమును యేకముగ కలుపు ప్రయత్నములు జరుగు నుండె యామధ్య స్వరాజ్యపక్షమువారితో ప్రతిపత్తి జేసికొనుటకు బయలుదేరిన ప్రయత్నములను వచిజేయలేదు. పండిత మాళవ్యా క్రిందటి కేనివారమునాడు సిన్హాలో తమకుసూచించిన వరతులనుగూర్చి తమపార్టీప్రముఖులకు పండిత మోతీలాలు తం తిని చిచ్చినటుల దెలియుచున్నది. ఇందుద్దేశ్యము సంయుక్త కాంగ్రెసు పక్షమును నిర్మించుటయే యున్నది. ఈ విధముగ యెన్నికలకు అసెంబ్లీ కే గాక రాష్ట్రీయ కాసనసభలకు గూడ అన్నిపక్షములలో ను మెరికలవంటివారి నేరి కాంగ్రెసు అభ్యర్థులుగ బెల్టులెనని యుద్దేశ్యమైయున్నది. పండిత మాళవ్యాగారు పండిత మోతీ లాలు కెట్టి వరతుల సూచించెనో యేమియు దెలియలేదుగాని రాష్ట్రీయలందు ఉద్యోగము లంగీకరించువిషయమున కొన్ని వరతులవీధ స్వరాజ్యపక్ష, రెస్పాన్సివు సహకారపక్షాద్యములకు మధ్యగా నొక మార్గమును దీయుటకుసంపూర్ణ బాధ్యతాయుత్తరభుత్వమును త్వరలో స్థాపించు నుద్దేశ్యముతో కాస న సభలను పయోగించుటకు తగిన కార్యవిధానమును సిద్ధముజేయుటకును, యీలోపల నీలోపభూయస్సును ప్రభుత్వవిధానముతోనే నాశ్యమైనంతవరకు ప్రజలక్షేమలాభముల రక్షించిఅభివృద్ధిజేయుటకును ఉద్దేశించినటుల దెలియుచున్నది. అనగా యీ సూచించినవరతుల సంగీకరించునెడల సంయుక్త కాంగ్రెసుపక్షము యుక్తాయుక్తముల నాలొచించి ఎన్నికలకు పాల్పడుటయందు, బలపరచుటయు జరుపుచుండును. ఈ ప్రతిపత్తి కొంచెము హెచ్చుతగ్గు సబర్బతిబడంబడిక పద్ధతి నుండును.

పండిత మోతీలాలు నెహ్రూశిల్పికి 10వ తేదీయెచ్చును. ఈలోపల వారు యెవరెవరికి ప్రవాసిరో వారి యభిప్రాయముల దెలుసుకొని వచ్చెదవరకునున్నారు. శిల్పిలో పండిత మాళవ్యా జయక

లాలా లజపత్రిరాయి

(జన్మభూమి)

దేశబంధుదాను న్యాయవాది వృత్తిని విడనాడి 'అసహ' యోధ్యమునునందు చేరినదినము, వారి ఉద్యమమునందు చేరుట చే మన బలము అధిమయ్యెననియు, వారి సహాయముతో ప్రతిపక్షులను ధ్వంసము చేయవచ్చుననియు అందరు సంతోష పడిరి. కాసనసభలయందు ప్రవేశించి అసహాయోద్యమము కొన సాగించుట సాధ్యము అను విషయమై ఇప్పుడు చర్చించుట అనవసరము. కాని దేశబంధు దానుగారు చేరుటచే బలపడిన అసహాయోద్యమము, వారు ఎదురు తిరుగుటచే దుర్బలమయ్యె నను విషయమును గురించి ఆలోచింపవలయును. ఇదే రిధమున లాలా లజపత్రిరాయిగారు స్వరాజ్యపక్షమున చేరినప్పుడు స్వరాజ్యపక్షమునకు తాత్కాలికముగ బలమేర్పడ వచ్చుననియు, అయినను త్వరలో అసహాయ మేర్పడక లాలాజీ ఎదురు తిరిగి స్వరాజ్యపక్షమునుండి చీకటియై నూతన పక్షమును స్థాపించుట సత్వముని మేము మామిత్రులతో తోపియుంటిమి. విజృంభింపమని ఫలించినది. ఒక పెద్ద ప్రవాహము, తన వేగముచే ఒక గొప్ప వృక్షమును సమూలముగ పెకలించును. కొంతమార్గము ప్రవాహముతో ఈవృక్షము పోవును. వేగము కొంత తగ్గకనే వృక్షము ప్రవాహమును అడ్డగించును. ఒకప్పుడు ప్రవాహముతో కొట్టుకొని వచ్చిన వృక్షము ప్రవాహమును అడ్డగించి ప్రవాహవేగమును తీవ్రమును తగ్గించును. మహానాయకులు అర్ధాంగికారముతో ఒక ఉద్యమమునందు చేరిన ఇట్టి విపరీత ఫలితము లేకూడను.

లాలాజీ సమర్థులకి ఒడంబడిక చర్య సమయమున యుండెనా? అసమయమున వారు జేసేవాకు ప్రయాణముయందెరికాబోయి. పెద్దనారు చేయు పనులు తప్పుకాదా యని లాలాజీ ప్రశ్నించుచున్నాడు. గాంధీజీమిత్రుడు పూనాలో గివర్నరు గారితో కలిసి సంభాషించుట అసహాయోద్యమము యని లాలాజీ ప్రశ్నించుచున్నాడు. జేసేవా ప్రయాణము ముగించి వచ్చిన పిమ్మట లాలాజీగారిట్టిప్రశ్నలు వేయుచున్నాడు. నిజముగ లాలాజీగారికి సహకారోద్యమము నచ్చినది. కడచిన వారము శిల్పిలో సామ్రాజ్య కాసనసభయందు క్రిమినలు ప్రాసీజరుకోడు చర్య జరుగు సంభర్షమున లాలాజీ ప్రభుత్వమువారి కిరవాస్యము తెలిపెను. ప్రభుత్వమువారు లాలాజీని ఆభిందించిరి. అందెన జాట్లు, లేకున్న కాల అనువిధమున సామాన్యులవలెనే ప్రభుత్వమువారు కూడ ప్రతిపక్షులపట్ల ప్రవర్తించుచుండిరి. 1921 సంవత్సరమున అబ్దు హాసములు ఆర్కటుములు వదలుకొని భారత నాయకులతో రాజీ రాయబారముల సరిపిన ఇండియా ప్రభుత్వము వారు నేటిదినము గర్జించుచున్నారు. ఇవేమిరా యనుచున్నారు. సాధనమేమి? ప్రభుత్వమువారు పట్టుదలతో నున్న మనము లొంగి పోయి సహకారము చూపుట సరియైన మార్గమా? మనము అసహాయోద్యమము అవలంబించినప్పుడు ప్రభుత్వమువారు సహకారమును వాంఛించిరి. అసహాయోద్యమ తీవ్రత తగ్గకనే సంపూర్ణ సహకారము ప్రకటించబడవలయునని ఇప్పుడు మనము సహకారమునకు సిద్ధముగ నున్నపుడు ప్రభుత్వమువారికి ను వెనుక తగ్గును మనము దాసానదాసులమై యుండవలయునని కోరుచున్నాడు. లాలాజీ ప్రకటించిన సహకారమును ప్రభుత్వమువారు రెట్లు ఆదరించిరి. ప్రజాప్రతినిధుల ఆక్షేపణలను నిర్లక్ష్య మొనర్చి జాతీయ స్వాతంత్ర్యమునకు భంగకరమున కాసనమును వారు తయారుజేసిరి. పిచ్చిభ్రమలతో మాడి కాసనసభ్యుల వాచాలత్వమునకు ప్రభుత్వమువారింతవరకు లొంగియుండలేదు. ఇంక మాడ ఎన్నటికి లొంగదు. ప్రజలకు ఆశచూపుదు వారి సహకారము పొందుచు వారి హక్కులను ఆంత మొందింప ప్రభుత్వము వారు చర్య తీసికొనుచుండురు.

ఎన్నికల విషయమై మాకెట్టి సంబంధములేదు. కాని కడచిన నాలుగు నెలలయందు గావించిన ఏర్పాటులు ఇప్పుడు

రుగ్గాతో జరుగు చర్యయందు సాయముజేయుటకు కొందరు కాంగ్రెసు స్వరాజ్యపక్ష సభ్యుల సమావేశమును జరుపవచ్చును. అందరకును రాజీందరు నెడల ఉభయపక్షముల సభ్యులుగల జాయింటు కమిటీ యేర్పరపబడి అసెంబ్లీకిని రాష్ట్రీయ కాసనసభలకును అభ్యర్థుల పట్టిక ముల సంస్కరింపబడును. ఈ కమిటీయందు సహాధినినాయకు, పండితమోతీలాలు నెహ్రూ లాలా లజపత్రిరాయి, పండిత మనమోహనమాళవ్యా, యస్. శ్రీనివాసయ్యగారు, బి. చక్రవర్తి, జయకరుగారు లుండురని కాంగ్రెసు వర్గములనుండి దెలియుచున్నది. (అ. ప్రె.)

రద్దుజేసి క్రొత్త ఏర్పాటులు గావించుటకు వ్యవధిలేదు. ఉద్యోగములను అంగీకరింప వచ్చునా మాడదా అను ప్రశ్నను కాంగ్రెసు సంఘమువారు పరిష్కరింపవలయునని లాలాజీ ప్రభుత్వము కోరవచ్చును. ప్రస్తుతము దేశములో పరిస్థితులు మారినవియు రాజకీయ పక్షముల చీలికలు అధికమగుచున్న సరియు ఈకారణములచే కాన్పూరు కాంగ్రెసు నిర్ణయమును నూర్చి కాంగ్రెసు పక్షమువారు మంత్రివర్గముల నేర్పరచుట ఉచితమనియు లాలాజీగారు వాదించుచున్నాడు. అంతే కాని ఈ సమయమున కాంగ్రెసువారు ఎన్నికలందు పాల్గొనకూడదని కోరుటయందు ధర్మము లేదు. కాంగ్రెసువారు అభ్యర్థులను నియమింపవచ్చు మరీ యెవరు నియమించెదరు? ఎవరు ఎన్నికలు జరిపెదరు? ఇవ్వును నచ్చినవారు అభ్యర్థులుగ నుండవచ్చును. రాజకీయ పక్షమే యుండదు. ప్రజాభిప్రాయము ననుసరించి కాసనసభ్యులు ప్రవర్తించవలసిన బాధ్యత యుండదు. ప్రభుత్వమువారిని నెదిరించుటకు చక్కని నిర్మాణముచేయు వ్యక్తులు తమ తమ ఖియాలు ననుసరించి ఇవ్వును నచ్చినప్పుడు ప్రభుత్వమువారికి అనుకూలముగను ఇవ్వును లేనప్పుడు ప్రతికూలముగను సమర్థులు నొసగుచుండెదరు. అప్పుడు ప్రభుత్వమువారు ఉద్యోగములనియు, బిరుదులనియు, ఆదర చూపుదు తమ ప్రతిపక్షుల నందరిని లొంగదీసెదరు. ఈవిధమున మనభవిష్యత్తుండును. భారతీయులు వికసిత్యము లేనివారనియు తమలో తాము తగవులాడుకొనువారనియు నాంగ్లేయులు చెప్పుటకు అవకాశ మేర్పడును.

ఎన్నికలు వాటిని జరుపు విధము. ఉద్యోగముల నంగీకరించు సహస్య ఇవన్నియు స్వేచ్ఛ విషయములని చెప్పువచ్చును. హిందూమతపు శిథిల వారిని కలవర పెట్టుచున్నది. స్వరాజ్య పక్షమువారు కాసనసభలను వదిలిపోవుటచే హిందువులకు నష్టము కలిగెనని మంత్రి అభిప్రాయము. కాన్పూరులో తాను అంగీకరించిన నిర్ణయము తప్పని వారిప్పుడు చెప్పుచున్నారు. మాకు స్వరాజ్య పక్షము పట్ల పక్షపాతము లేదు. కాసనసభలను వదిలిపోయిన వింకలు జరుగనని ఎన్నడు నమ్ములేదు. కాని ప్రభుత్వమువారు సాంఘిక సమస్యలను పరిష్కరింప నుద్దేశించుచున్నంత మాత్రమున కాంగ్రెసు నిర్ణయము తప్పని లాలాజీగారు చెప్పుట ఉచితము కాదని మాఅభిప్రాయము. ప్రభుత్వమువారు గొప్పనేర్పు కలిగిన వారు ఏగాక ఆచార ఎత్తగలరు. నేటి దినము స్వరాజ్యపక్షమువారందఱు కాసనసభల ప్రవేశించి మంత్రిపదవుల నంగీకరించి సాంఘికవిధేయలు లొంగి పోవునా? సంస్కరణములపల్ల సాంఘిక విధేయములు ప్రబలినవని మడ్డిమొను సంఘమువారి యెదురు పంజాబు ప్రభుత్వపు ప్రతిఘటన సాక్ష్య మిచ్చిరి. ఇట్టిపరిస్థితులలో స్వరాజ్యపక్షమువారు మాడ ఉద్యోగములకు దేవులాడు మొదలుపెట్టిన ఈవిధేయము లింకను అధికమగును కదా. సాంఘిక విధేయములు నేటిదినము వచ్చినవి కావు. సాంఘిక విధేయములున్నవని స్వరాజ్య సంపాదన ప్రయత్నములు చూచుకొనుట జాతీయసంఘముల ననుసరించి గావించబడిన నిర్ణయమును తూలనాడుట ఉచితముకాదు. గంట గంటకు అభిప్రాయములను మార్చుకొనుట న్యాయముకాదు. లాలా లజపత్రిరాయిగారు గొప్పత్యగము గావించిన దేశభక్తుడు. ఉత్సాహులు గొప్ప విజ్ఞానము గలవారు గొప్పసంస్కార వక్తృత్వము నందు అసమానమున చతురత గలవారు. తమ భావములను చక్కగ ప్రకటించగలరు; సంధింపగలరు. కాని విచక్షణ యుక్తాయుక్త విశేషము కొంత తక్కువ. నాయకత్వమునకు విచక్షణజ్ఞానము అవసరము.

బేకుబేకమిటీ అధ్యక్షుడు

సర్ గ్రెగోరీయ మియర్సుగారు 11వ తేదీన యుంగ్గాండు ప్రయాణము గానున్నారు

సిన్హా, సెప్టెంబరు 6:— ఇంగ్లాండునందు బేకుబేకమిటీ అధ్యక్షులచర్యముల తిరిగి స్వీకరించుటకు ఎస్. ఎస్. "కామెన్సు" ఓడలో 11-వ తేదీన సర్ గ్రెగోరీయ మియర్సుగారు ఎక్కి ప్రయాణము జేయునున్నారని తెలియుచున్నది. (అ. ప్రె.)

కరాచి, సెప్టెంబరు 4:—కాబ్లాము గారు ఇక్కడను సెప్టెంబరు 10వ తేదీన రాగలరు. వచ్చి మరునాడు భర్తావర పోయెదరు. (అ. ప్రె.)

హిందూమహమ్మదీయ పోరాటము

పోలీసుఉద్యోగులును ఇతరులును గాయపడుట

హిందువులు మశీదులయెదుట వాద్యముల నాపలేదు

ధైర్యముగా గమ్యస్థానము చేరుట

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 5:—నేడు మధ్యాహ్నము కృష్ణాష్టమి యుత్సవసందర్భమున హిందువులు మహమ్మదీయులను కొట్టుకొనిరి. ఒక భారతీయ పబ్లికేషన్లకును అయిరోపీయ స్టాంబుకును ముగ్గురుపోలీసుకానిస్టేబులకును ఇతరులకును గాయములు తగిలినవి. కలకత్తా 5 మైళ్లదూరములోనున్న పాలిమేర యందు కృష్ణాష్టమి యుత్సవసందర్భమున మూరేరు గాడ్లను బీచిరోడ్డుమీదుగా ముడువవద్దకు వచ్చిరి. తురకలు హిందువులను బాహ్యముల నాపగోరిరి. హిందువులు ఆపలేదు. మాటలు పెరిగెను, గ్రుద్దులాట, రాళ్లుగువ్వుట, తరువాత లాటిలప్రయోగము జరిగినది. పోలీసులు జరుగగ పోలీసువారికి తెలిసి ఆపవచ్చిరి. పైచెప్పినటుల వారును గాయపడిరి. ఉర్రేంపు, వాద్యముల నాపకయే గమ్యస్థానము చేరెను. పరిస్థితులు కాంచినవి.

మా విశేషి చేసిన విచారణలన హిందువులను వాద్యముల నాపవలసినదని గోరగా అది ప్రార్థన సమయము గాదు గనుక ఆపమని తెలియచెప్పిరి తెలియుచున్నది. “వాద్యములు ఉర్రేంపునందు మాకును మత్తకవిషయమే. పోలీసు లై సెన్సు ఉన్నది గనుక మాకు వాయింపుకొను నధికారము గలదని హిందువులు వాదించిరి. కలవరము బయలుదేరునని తెలిసి యూరేగింపుతో వచ్చిన పోలీసువారు తానాకు కబురంపిరి. డిప్టీకమిషనర్ల ఆధిపత్యమునను అసిస్టంటు కమిషనరు ఆధిపత్యమునను దళములు వచ్చినవి. అల్లరి జరిగిన స్థలమున చాలవరకు మహమ్మదీయులే యుండిరి. కాంతిపరిస్థితులు చేమారినను ఉద్రేకమణగలేదు. (అ. ప్రె.)

కాపిటేషను పన్ను రద్దుజేయ గోరుట

హోం మెంబరు సాకులు

బర్మాశాసన సభాకార్యక్రమము

రంగూను, సెప్టెంబరు 4:— ఈ సందర్భములో పున ఆధును మొక కోటి రూపాయలైనను సహాయము యిండియా దొరతనము స్థానికప్రభుత్వము నకు చేయవలయునని హోంరూలు పార్టీ నాయకులగు యు. పుగారు నిన్న ప్రతిపాదించిన తీర్మానముపై నేడు తిరిగి సమావేశమైన బర్మా శాసనసభ సర్వ చేయ ప్రారంభించెను. కాపిటేషను ప్రాతమేష పన్నుల రద్దుజేయుట గౌరవ యీ మొత్తమును గవర్నరు మెంటు బహు ప్రయత్నింపవలయునని సభ్యుడు హెచ్చరించిరి.

రాష్ట్రీయకట్టలనుల రిమీషను జేయవలయునని 1-వ తేదిన గావింపబడి తీర్మానముపై ఆగ్నివైషయములకే హోంమెంబరు మరియొకసారి వివరించెను. బియ్యము పెట్రోలు, కిరసనాయిలు ఎగుమతులపై వచ్చు ఆదాయములో గొంతభాగము స్థానికప్రభుత్వమున కొసంగవలయునని గత శాసనసభా సమావేశమున గావింపబడిన తీర్మానముపై స్థానికప్రభుత్వము చేసిన సిఫార్సును సభ్యులకును శాసనసభకును విడితములేయనియు, ప్రస్తుతపు కోరికలు, వెనుక గోరిన కోరికల కంతరాయములు గలిగింపవచ్చుననియు, దొరతనము తొలగింపుగ నుండుననియు హోం మెంబరు ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను.

సభ్యుల హెచ్చరింపులకు గంట మోగించినది శాసనసభ అడ్డెర్లు చేయవలదని స్టాండింగ్ ఆదర్శ సవరణ గావింపబడినదని జాతీయపక్ష నాయకుడు యు. పుగారు తీర్మానము ప్రతిపాదించెను. ఇట్టి నిబంధన లేకపోవుటచే సెప్టెంబరు 2-వ తేదిన శాసన అడ్డెర్లు మెంటు జేయవలసివచ్చెను. విచారించుట కీ తీర్మానము సోమవారము నాడు సమావేశమున సభ్యుల కంపుటకు తీర్మానము ప్రతిపాదించిన సభ అంగీకరించెను.

బర్మా గ్రామశాసనముపై సవరణలు విచారించు మండ కోరములేక సోమవారమువరకు సభ చాలింపబడెను. (అ. ప్రె.)

అఖిలభారత కాంగ్రెసు అవసరసమావేశ సూచన

కరాచీ కల్యాణ కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షునియభిప్రాయము

కరాచీ, సెప్టెంబరు 4:—అఖిలభారత కాంగ్రెసు అవసర సమావేశమును జరిపి శాసనసభా ప్రశ్నలనుగూర్చియు తన కలహముల గూర్చియు ఆలోచింపవలెనని లాలా లజపత్తాయగారి ఆధిపత్యమున సంతకము జేయబడి పంపబడిన ఒక్క పత్రమే కరాచీ బిల్లా కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షులకు ఆర్. కె. సిన్హాగారు అభిప్రాయమును చెప్పియు అట్టి సమావేశమును తొందరబడి ముఖ్యుల వారందరునుకలసి ఆలోచించి పనిజేయవచ్చునెడల (కిందటి ఏప్రిలులో సబర్బుతిలో) వలె యేమియు జరుగవలెనది అల్లరి యగునని జెప్పిరి. మందు ముఖ్యులకు విషయములగూర్చి ఆలోచించుటకు నాయకులయొక్కయు, ప్రముఖులయొక్కయు సమావేశమును జరుపవలెనని వారు సూచించుచున్నారు. ఉభయములను ఆశయములను తృప్తికరముగ పరిష్కరించునెడల మతిభేదవిషయము దానంతట నదియే పరిష్కారమగునని సిద్ధిగారి సూచన. పొట్టుగా ఉభయముకనాయకుల మధ్యను గలదు. అదిదేశమున కవమానకరము. వారిలో వారికి విభేదములు పోవునెడల మిగిలినపనివారలో భేదములు వాటంతట నవి పోవును. నాయకులు వారిలో వారు కలిసియుండవచ్చునెడల అవసర కాంగ్రెసు సమావేశమును జరుపుట దేశముయొక్క కాలమును ధనమును వృథాజేయుట దప్ప మరేమియు గాదు. (అ. ప్రె.)

“నోపార” పాఠశాలయందు బాంబు

4 విద్యార్థులును, వర్తకుడును అరెస్టుచేయబడుట

చిట్టగాం, సెప్టెంబరు 4:—నేడు నలుగురు విద్యార్థులను ఒకవర్తకుని పాఠశాలయందు బాంబు కనుగొనబడిన సందర్భమున అరెస్టు చేసిరి. బెయిలు నిరాకరింపబడెను. బెయిలులో రిమాండునకు దుంచబడిరి. (అ. ప్రె.)

వరదలమహాత్మ్యము

రైల్వాలిపోవుట

రావోండి, సెప్టెంబరు 5:— మంగ, జింటారా ప్లేషనుల నడుమనుండి గండ్లవలన రైల్వాలిజేయబడినది. వరదలవలన ఆసిచేయబడినది ప్రకటించబడినది. బహుశః తిరిగి ప్రారంభించుటకు వారముగోజులు పట్టును. (అ. ప్రె.)

శాసనసభకు వాస్తవమగు జాతీయ వాదుల బంపుడు

భారతజాతీయపక్ష బెంగాలుశాఖ మానిఫెస్టో

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 5:—గతసంవత్సరములందు శాసనసభలో అవలంబించిన ప్రతిఘటనవిధాన మపజయము గాంచెనని విప్లవముగాక, రాజకీయపద్ధతులను దృక్పథమును మార్చుటకుసమయము రాలేదా యని విశ్లేషించవలసినదని భారతజాతీయపక్ష బెంగాలుశాఖ రాజధానివాసుల హెచ్చరించుచున్నది. శాసనసభలోనుండి అసహాయవాదతత్వము సాగింపుటయు, అవిరామముగ ప్రతిఘటనను సాగింపుటయు విఫలమయ్యెననియు, పరిస్థితుల గాపాడవలయుననినయెడల ప్రతి అభ్యర్థివద్దనుండియు సంస్కరణముల సాగించెదమని ప్రమాణముల దీసికొనవలయుననియు మానిఫెస్టో సూచించుచున్నది. తినినంతమంది సభ్యులు శాసనసభకు స్వరాజ్యపక్ష ముపేక్షని, ప్రత్యేక కులభిమానులు అధికారులతోను, అధికారులచే నియమింపబడినవారితోను శత్రులు గలిపి మంత్రివర్గము నేర్పాటుజేసెదననియు, తన్మూలమున ప్రత్యేక కులభిమానమునకు దోహదము జేసినవార మగుదుమనియు రాష్ట్రమందు అల్లరులు బయలుదేరుననియు చెబుపబడినది. కాబట్టి యిట్టిగుస్సెత్తి పాటిల్లకుండ ప్రత్యేక సాంఘికక్షేమముల గాపాడుటకుగాక భారతజాతీయముల గాపాడు వాస్తవమగు జాతీయపక్ష సభ్యుల శాసనసభ కంపవలయుననియు మేనిఫెస్టో హెచ్చరించుచున్నది. (అ. ప్రె.)

“పరిపాలన” యనగా “సేవ”

గవర్నరుగారు విద్యార్థుల కుపన్యసించుట

రంగూను, సెప్టెంబరు 4:—గవర్నరుగారు విశ్వవిద్యాలయపు కళాశాలయందు ఉన్నత తరగతుల విద్యార్థులకు నేడు “పరిపాలన” గూర్చి ఉపన్యసించిరి. స్వప్నముగా దానిని వాగ్వివరణనించుచున్నారు. బర్మాలో పబ్లికప్రెస్సులు, ఆర్థికపద్ధతి భూమ్యాదాయము, అడవులు, శాంతిరక్షణ, పోలీసుశాఖ, న్యాయశాఖ, జైలులనుగూర్చి విపులముగాజెప్పిరి. తమకింకను విరామములేనందున ముఖ్యవిషయములు జాతీయనిర్మాణ శాఖలగూర్చియు ముచ్చటించుట కవకాశములేదని సెలవిచ్చిరి “పరిపాలన యనగా సేవ” తమరు తమదేశమునకు సేవచేతురను ఆతోను నమ్ముకముతోను మీ కుపన్యసించ వచ్చితిరి. (అ. ప్రె.)

శతక మంజరి - భక్తిసంపుటము

వృషాధిప, నర్మేశ్వర, దేవకీనందన, ఒంటిమిట్టరఘువీర, నారాయణ, శ్రీకాలహస్తీశ్వర, దాశరథి, రంగశాయి, శ్రీరామతారక, రామచంద్రశతకములు పది యిందుగలవు. ఒక్కొక్క శతకమునను పెక్కు మాతృకలతో సరిచూచి చేర్చిన పాఠభేదములును, ఆయా శతకకర్తల చరిత్రమును, రచనమును, విషయమును విమర్శించు విపులమగు పీఠికయును గలవు. ముచ్చటలు గూర్చునట్లు మేలి క్యాలికొబైండు చేసిన సంపుటము వెల రు. ౧ ౮ ౦ మాత్రమే.

శతకములు విడిగను దొరకును.

ఆంధ్ర గ్రంథ మాల,

తపాలుపెట్టె నెం 212 రు, చెన్నపురి.

వర్తకులకు యిట్టి సదుపాయము ఇది వరకు లేదు 1882

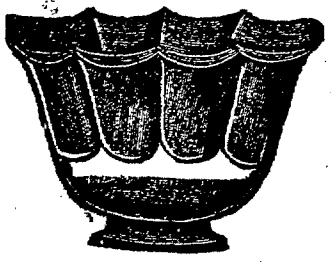
<p>వర్తకశిఖామాలకు అమూల్యమైన తెరుణము</p>	<p>సీమవండికి గారంటి నిచ్చెదము ఖరారు ధర</p>	<p>ప్రతి గృహమునందును అవశ్యముగా నుండితీరవలెను</p>
---	--	--

8 నుండి 8 తులముల యొట్టవరకు 8 నైజులందు పేలాగిన్నెలు, పట్టెలుతట్టిన గిన్నెలు, తయారుగానున్నవి. ఈ దిగువ తెలుపబడిన ధరప్రకారము యివ్వబడును. ఒకేసారి 1 గ్రోసు ఆర్డరు యిచ్చిన ఒక వారము లోపుగా సరఫరా చేయబడును. లోన, పైచక్కగా మెరుగుజేయబడియున్నది.

<p>1 గిన్నె మొదలు 8 వరకు 6 " 12 " 8 డబ్బెలు ఒకేసారి తీసిన 6 " " " 12 " " " (1 గ్రోసు)</p>	<p>ఈ 1 కి ధర రు. " " " " " " " " " " " "</p>	<p>1-1-0 1-9-6 1-0-0 0-15-6 0-15-0</p>
--	--	--

అలిపోను నెం. 2802 ఉమ్మడి రామయ్యశెట్టి గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ

కంటిమిలనము "ఉమ్మడియార్" 2 శగలవర్తకులు, 25 చైవాబాదురోడ్డు, మద్రాసు.

నానాత్వాన్వేషణము

మహాత్ముని స్వీయచరిత్ర

రెండవభాగము

పదునాల్గవ ప్రకరణము

తానొకటి తలప దైవంబు తలచు నొకటి

దావాలో రాజీ కుదిరినందున దానిపని నాకు తీరినది. కాన నేను ప్రైవేట్ రియాలో నుండ నవసరము కనబడలేదుగాన తిరిగి డర్బనుకు వెళ్ళితిని. అటునుండి భారతదేశమునకు బయలు దేరుటకు గూడ సన్నాహముచేయు సాగితిని. నన్నొక పోని చుట్టుకు అబ్దుల్లా నేటుగారొప్పుకొనువాడుగాడు గాన సిడనహ ములో నా గౌరవార్థ మొకవిందు చేసెను.

ఆ నాడంతయును సిడనహములో నే యుండునటుల నిశ్చయింపబడెను. నేను వార్తాపత్రికలను తిరగ వేయు చుండగా నొక పత్రిక లో నొకముఖ "భారతీయుల నియోజక స్వాతంత్ర్యము (ఇండియన్ ఫ్రాంచైజ్)" అను శీర్షిక క్రింద నొక వ్యాసము కనబడెను. నెటాలు కాసనసభకు ప్రతి నిధుల నెన్నుకొనుటకు భారతీయులకు గలహక్కును రద్దుచేయు ట కొకచట్టము కాసనసభలో నుపపాదించబడె ననువిషయ మా వ్యాసమువలన నాకపుడు తెలియవచ్చినది. ఆవిషయ మదివరకు నాకు తెలియదు. తక్కినవారందరునుగూడ తమకేమియు తెలి యదనిరి.

అబ్దుల్లా నేటుగారి నడిగితిని. "మాకు ఈవిషయము లేమి తెలియును? వాణిజ్యమునుగూర్చి మాత్రమే మేము గ్రహింప గలుగుము. ఆరెజి ప్రెస్టేటులో మావ్యాపార మంతయును అంతరింపజేయబడెనని మీ రెరుగుదురు గదా! దానిని గూర్చి మేము కొంత ప్రయత్నించితిమి. కాని లాభమేమియును కలు గలేదు. ఇంతకు మాకు పాండిత్యములేదు. న్యాయశాస్త్రాదులను చదివినవారము గాము. వార్తాపత్రికలను చదివినను వాణిజ్య వార్తలను మాత్రమే చూచెదము. చట్టములనుగూర్చి మా కేమి తెలియును? అన్నివిషయములకును మేమిచటి పాశ్చాత్యన్యాయ వాదులవైననే ఆధారపడినవలసి యున్నది" అని అబ్దుల్లాగారు తెలిపిరి.

"ఇచటనే పుట్టి విద్యాధికులైన భారతీయ యువకులు చాలమంది కలరుగదా. వారు మాకేమియును సహాయము చేయు టలేదా?" అని నేనడిగితిని.

"వారా? వారు మావద్దకు రానేరారు. వారిని మేమును తెక్కచేయుము. వారందరును క్రైస్తవులగుటచే క్రైస్తవమతా ధికారు (క్లెర్జుమను) లగు తెల్లవారి మాటకు వారు ఎదురాడ జాలరు." ఆ మతాధికారులు ఇచటి దొరతనమునకు భృత్యులే గదా! అని నేటుగారినిరి.

అంతటితో నాకు నూతన భావము కలిగినది. "ఈక్రైస్త వ యువకులయందు స్వదేశాభిమానమును కలుగజేసి వారిని మన వారినిగా చేయవలెను. క్రైస్తవులగుటయందులకా? క్రైస్తవు లైనంతమాత్రమున భారతదేశ శంబంధము పారికి తొలగునా?" అనినాలో నేను తర్కించితిని.

నేనపుడు ప్రయాణోన్ముఖుడనై యుండుటచే నాభావ ముల నెవ్వరికిని తెలుపలేదు. "ఈ చట్ట మామోదింపబడినచో మీ కష్టము లింకను మెండగును. భారతీయుల ఆత్మగౌరవమున కిది వేరుపురుగు" అనిమాత్రమునేను అబ్దుల్లాగారితో నంటిని.

"అటులే కావచ్చును. ఈ ఎన్నికల మూలవృత్తాంతమును తెలిపెదను వినుడు. మాకు దానిసంగతియేమియును తెలియదు. నుప్రసిద్ధ న్యాయవాది (అట్టరనీ) యగు ఎస్కొంబీగారె మొ డట దీనినిగూర్చి మాకు బోధించిరి. ఎస్కొంబీగారు నిర్భయ ముగా వాదించుచుండును. అందువలన వార్షిక యింజనీరుకును ఆయనకును విరోధమేర్పడెను. ఎన్నికలలో తనకు వోట్లరాకుం డునటుల వార్షికయింజనీరు ప్రచారము చేయునేమో యని ఎ స్కొంబీగారు మాకు మావోట్లసంగతిని తెలిపెను. అందువలన కే షదరమును వోటరులుగా మాపేరులను నమోదుచేయించి ఎన్నికలలో ఎస్కొంబీగారికే వోట్లనిచ్చితిమి. కావున ఈహక్కుపై మాకంత ఆదరము లేకుండనుండెను. ఆహక్కు చాల ము ఖ్యమై న ద ని మీ రి పు డు చె ప్పు ట వల న మేము దానివిలువను గ్రహిం ప గ లి గి తి మి. మే మే మి చేయవలెనో దయచేసి తెలుపుడు." అని అబ్దుల్లాగారడిగిరి.

ఈ సంభాషణ అందరియెదుటనే జరిగెను. అందరును గూడ శ్రద్ధగావినుచుండిరి. "అయ్యగంధిగారు! నేనుచెప్పెదను వివండి. మీరిపుడు ప్రయాణము నాసినేయవలెను. మరియొక నెల రోజు లిచటనుండవలెను. మీరెటుల నిర్ణయించిన నటుల మేము పనిచేసెదము." అని వారిలోనొకరు నాతో ననెను.

"ఔను. ఔను. నిజమేనిజమే. అబ్దుల్లాగారు! మీరు గంధిగారినిపుడు పోనియ్యగూడదు." అని అందరు ననిరి.

అబ్దుల్లాగారు చాల దూరదృష్టిగలవారు. "ఇపుడు నే నా యనను నిలుప నవసరములేదు. అదిగాక ఆయనను నిలుపుటకు నాకెంతటిహక్కుగలదో మీకును అంతటిహక్కుగలదు. కాని మీరు చెప్పినమాట మా త్ర ము ని జ ము. ప్రస్తుత ము చెల్ల వ ల ద ని మ న మ ం ద ర ము ను ఆ య న ను కోరుదముగాని ఆయన బారిష్టరుగదా! ఆయననిక్కడ మన ము నిలిపివేసినచో ఆయనఫీజుమాట యేమి?" అని అబ్దుల్లాగా రనిరి.

ఫీజుమాటరాగానే నాకు కష్టముగాతోచినది. "అబ్దుల్లాగారు! ఫీజుసంగతి ఆనవసరము దేశసేవవిషయమున ఫీజును కోరెను. నేనిచటనుండునెడల భారతమాతనవకుడను గానేయుం డును. కాని వీరందరితోను నాకు పరిచయములేదని మీ రెరుం గుదురు. వారందరును తోడ్పడెదరని మీరు చెప్పగలిగినచో మరి యొక నెలరోజులిచటనుండుటకు నేను సంసిద్ధుడను. మీరు నా కేమియు నియ్యనక్కరలేదుగాని యీ ఆందోళనము జరుగవలె ననిన కొంతధనము ముఖ్యముగా నుండవలెను. మనము తంతివా ర్తలను పంపవలసియుండును కొన్ని పత్రములను ఆ చుప్ప వేయించవలసియుండును. కొన్ని చోట్లకు వెళ్లవలసి యుండును. ఇచటి న్యాయవాదుల సలహాను పుచ్చుకొనవలసి యుండును. నాకిచ్చటి న్యాయశాస్త్రములతో పరిచయము లేదు గాన కొన్ని న్యాయశాస్త్ర గ్రంథములు గూడ కావలసి యుండును. ఇందులకు ఆరంభమునందే ధనముండవలెను. ధనముండినను ఒ క్కినివలన నిది కొనసాగదు గాన మీరందరును తోడ్పడవలె ను." అని నేనంటిని.

"భగవంతుడు మహాద్భుతాచింత్యక్తిసంపన్నుడు, దయా మయుడు. ధనమునకును మనుష్యులకును ఎట్టిలోటును కలుగదు. మీరిచట నుండుట కంగీకరించి నంతయును సరిగా జరుగునని" వారందరు నైకకంఠ్యముగా నుడివిరి.

ఈరీతిగా నన్ను వీడ్చొల్పుటకు సమాజేశమైన సభ కా ర్యనిర్వాహకసంఘసభగా పరిణమించినది. "అటులైన త్వరగా విందుభోజనముల నారగించి యిండ్లకు బోదము" అని నేనంటిని చేయవలసిన పనిని గూర్చి నేను లోలోననే అలోచించుచుంటి ని. వోటరుల పట్టికలో నున్న భారతీయుల పేరులను తెలుసు కొంటిని. మరియొక నెలరోజు లచట నుండుటకు నిశ్చయించితిని.

ఈరీతిగా దక్షిణాఫ్రికాలో నన్ను నిలుపుటకు భగవం తుడు వ్యూహమును పన్ని జాతీయ గౌరవరక్షణార్థము సం గ్రామ మొనరించుటకు నీజమును నాటెను. (మో. క. గాంధీ- ఎంగయిండియా 2-9-28)

శాసనసభాధ్యక్షుల మహాసభ

నిన్నటితో నాఖరయ్యెను

సిద్ధా, నెప్టెంబరు 4:—శాసన సభల అధ్యక్షులు, ఉ పాధ్యక్షులును సమావేశమయిన మహాసభ నిన్నముగిసినది. చాల ముఖ్యమైన పెద్ద కార్యక్రమమును చర్చించిరి. (అ. ప్రె)

WANTED.

Candidates for Telegraph and Station Master's Classes. Full particulars and Railway Fare Certificate on 2 annas Stamp. Apply to:—

Imperial Telegraph College, Delhi

నో టీ సు

బందరు తాలూకా చిన గొల్లపాలెం గ్రామంలో మాజీటి లక్ష్మీనరసింహారావు సాహుకారుగారి తాలూకా కొబ్బరితోట య 88-10 ట్లన్నూ, అందుకు చేరియున్న ఖాళీధూమి య 91-87 ట్లన్నూ జుమలాయ 177-87 ట్లన్నూ ఈనెల 28 వ తేదీన బందరులో మాయింట్లపై వేలమువలన విక్రయింపబడును గనుక కావలసినవారు అప్పటికివచ్చి పాడుకొనవలెను. పాటపాడు వారు పాటపయనుందు రు 50/00 ధరావరున్నూ, పాటకొట్టి వేయబడిన పిమ్మట ఆఖరు పాటదారు ఖరీదులో నాల్గవంతు న్నూ ఇచ్చి కంట్రాక్టు వ్రాయించుకొని పిమ్మట వారంరోజుల లో స్వంతభర్గుల మీద దస్తావేజ వ్రాయించుకొనవలెను.

బం ద రు } భో. పట్టాభి సీతారామయ్య 4-9-28 }

బొంబాయి మిల్లుపరిశ్రమ దుస్థితికి

మందు

కార్మికుల పరిస్థితులు మిల్లు పరిపాలనములందు గట్టి సంస్కరణలు గావింపవలయును

బొంబాయి నేతపరిశ్రమ కార్మికులసమితి స్టేటుమెంటు

(అసోసియేటెడు ప్రెసు స్పెషలునర్విసు)

బొంబాయి, నెప్టెంబరు 4:—బొంబాయి మిల్లుపరి శ్రమదుస్థితికి ముందు కార్మికుల పరిస్థితులు, మిల్లు పరిపాలన మందు గట్టి సంస్కరణముల గావింబుటయే అని బొంబాయి నేత పరిశ్రమకార్మికుల సమితి బారిఫుబోర్డు ఎదుట సాక్ష్య విషయము చెల్పెను. బర్నెటు హార్బన్ మొదలగు గ్రంథకర్తలనుండి విపులముగ క్రోడీకరించుచు కార్మికపరిస్థితులసమితి తీవ్రముగ ఖండించి, నివసించుటకు తగని వసతి పరిస్థితుల వలన ప్రాణము లకు డేముము లేదనియు, యిష్టము వచ్చినట్లు పనినుండి తరిమి వేయుటచే చేపని జేయువారలకు కూలి దొంకు నను నిర్భీతి లేదనియు, వేతములు తగ్గించుచుండుటచేతను, జీతముల విష యమై పనివారలకు అనుమాన మేయనియు సమితి చెల్పెను. ఈ పరిస్థితులు చక్కబరచినగాని జపాను మొదలగు విదేశములతో లాభకరముగ బొంబాయి మిల్లు పరిశ్రమ పోటీ చేయుజాలదని సమితి తలంచుచున్నది.

"ఇంగ్లీషు మిల్లు యజమాను లిచ్చు వేతనమునకు భారత మిల్లు యజమానులు రెట్టింపు పనిని కార్మికులచే జేయించు కొనుచున్నారని 1908-వ సంవత్సరపు ఫ్యాక్టరీ లేబరు కమిష నునందు కీ|| కే|| టి. ఎమ్. నాయరుగా రిచ్చిన ప్లేటుమెం టును కార్మికులు శక్తిసామర్థ్యముగ బనిజేయుటలేదను వాదము నకు సమాధానముగ సమితి క్రోడీకరించెను. మిల్లు పరిపాలనము గావింబువారు లంచములు దీసికొనుచున్నారనియు, దొరతనము యేవిధమగు సహాయము చేయ బూనుటకు పూర్వ మీ నిందా రోపణముల విచారింపవలయుననియు సమితి గోరెను.

వాషింగటన్ను ఒడంబడిక అమలునందు బెట్టుటచే, భారతదేశము విద్యుక్త ధర్మమే నెఱవేర్చెనుగాని అంతకంటె మహత్కార్యము జేయలేదనియు, జపాను వాషింగటన్ను ఒడంబడికను అమలునందు బెట్టలేదని ఎలుగెత్తి కేకలు వేయు మిల్లు యజమానులు తమకు హైందవసంస్థానములందు గల మిల్లు లందు ఈ ఒడంబడిక యేల అమలునందు బెట్టరాదనియు సమితి ప్రశ్నించెను. పరిశ్రమకు రక్షణము యిచ్చుటకు సమితి అభ్యంత రము పెట్టుటలేదనియు రక్షణము చాలా రూపము విషయమై సమితి న్యాయముగ సందేహించి పరిశ్రమకు సహాయభూతిముగ నుండజాలనని దలంచుచున్నదని ప్లేటుమెంటునందు నూచింప బడెను. ఉక్కు పరిశ్రమయందువలె దిగుమతి నుంకము నూటికి రూ 18 లు జేసినయెడ విదేశ వస్త్రములు దేశమందు అసరిమిత ముగ దిగుమతి యగును. కాబట్టి చాకగ అమ్ముబకు ననియు, తన్మూలమున జపాను కార్మికుల స్థితిగతులు దుర్భరమగుననియు, బొంబాయి మిల్లులం దుస్థితియగు సరకునకు డిమాండు తగ్గ ననియు సమితి చెల్పెను. న్యాయవిరుద్ధమగు పోటీ ఉన్నయెడల జపాను సరకు దిగుమతి గాకుండ నిషేధింపవలయుననియు లేదా భారతదేశ పరిశ్రమకు ఐక్యతకుండ అప్పు యిచ్చిగాని లేక సవనీడి యిచ్చిగాని బొంబాయి పరిశ్రమకు సహాయము జేయ వలయునని సమితి నూచించెను.

నాయన్వరము, నెప్టెంబరు 4:—ఇంద్వారానంతెనపై రైల్వే నడచుచున్నది. (అ. ప్రె.)

శివతత్వ సుధానిధి

ఇది స్కాందములోనిది. ఇందు జీవన్ముక్తి విదేహము క్తి సగుణధ్యానము నిర్గుణధ్యానము మహావాక్యార్థమపంచకోశవిచార మున్నగు వేదాంతవిశేషములును రుద్రాక్ష విభూతి ధారణ శివపూజాది విశేషములును మధురములయిన శివనామము లును గలవు. విపులమైన తెలుగు వ్యాఖ్య వ్రాసి ముద్రించు చున్నాము. దీనివెల రు 8-0-0 అక్టోబరు ఆఖరులో గా వెల మణియార్డరు చేయువారికి కు 1-2-0.

చిటునామా అవ్వారి సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి, శతావధాని, బాపట్ల.

బర్తాగవర్న మెంటు ఎక్సైజు విధానము

స్వరాజ్యవాదితీర్మానముగతి

అమెరికాలో సంపూర్ణనిషేధము విధింపబడునని
ఎక్సైజుమంత్రి సభ్యుని దెప్పిపొడుచుట

రంగూను, సెప్టెంబరు 6:—బర్తాగవర్నము తిరిగి నేడు సమావేశమైనది, గ్రామశాసనముపై చర్చ ప్రారంభమయ్యెను. వది సంవత్సరములలో పల మద్యపానము రాష్ట్రముందు సంపూర్ణముగ నిషేధించుట దొరతనముయొక్క విధానమనియు, యీ ఉద్దేశ్యము నెరవేర్చుటకు దొంగతనముగ సారాయి తయారుజేసి విక్రయింపవలయునను నట్లు మందు దొంగతనముగ దేశములోనికి గొనిరావడం జేయుటకును తగిన కట్టుదిట్టములు గావించవలయుననియు గోరుచు ప్రతిపాదించిన స్వరాజ్యవాది యు. టన్ విన్ గారి తీర్మానముపై విపులముగ చర్చ జరిగెను. తీర్మానముపై వోటులువేయవలయునని పట్టుబట్టి, అధికసంఖ్యాకులు వ్యతిరేకముగ వోటుజేసిరి. సభ్యునితీర్మానము 13 అధిక వోటులవలన ఓడిపోయెను.

నేరములకు పుట్టుట త్రాగుడు

నేరముల విచారణకమిటి త్రాగుడు విశేషముగ నేరములు పొచ్చుటకు గారణమని వచించెనని సభ్యుడు చెప్పెను. ఇట్టి తీర్మానమును బొంబాయి శాసనసభ, ఆసంద్ధి గావించెను. తీర్మాన ప్రతిపాదకుడు, తీర్మానము బలపరచిన సభ్యులును, సంప్రదించిన నిషేధము అమెరికాయందు జయప్రదముగ కొనసాగింపబడుచున్నదని వచించిరి.

గవర్న మెంటు ప్రతిఘటనము

అమెరికాయందు మద్యపాన నిషేధము విధింపబడునని దృఢపరచుటకు ముగ్గురు అమెరికను ప్రతినిధుల ఆభిప్రాయముల క్రోడీకరించి గవర్న మెంటుతరపున తీర్మానమును తొలిగాదు ప్రతిఘటించిరి. బర్తాగలో సంపూర్ణనిషేధము ప్రవేశపెట్టుటకు తగిన పరిస్థితు లున్నట్లే సభ్యుడు తెల్పబాలకపోయెనని తొలిగాదునుడిచెను. రాష్ట్రముందు త్రాగుడు మిక్కిలి ఉత్తరముగ నున్నను, సంపూర్ణనిషేధముచే ఉత్తరము నివారణము గాదనియు సభ్యుడు బల్కెను.

భారత మంత్రియు, హైందవ దొరతనమును బర్తా ఎక్సైజు విధానము నిరూపించినందు, విధాన ములునందు తెట్టుటకు ఆర్థిక తలంపుర కెంతమాత్రము సంబంధములేదనియు పైనాన్న సభ్యుడు వచించెను. సంపూర్ణ నిషేధము అమలునందు తెట్టినను నేరము తగ్గునా యని వారు మిక్కిలి సందేహించుచుండిరి. హత్య నేరములలో నూటికి 4.7 మాత్రమే త్రాగుడుజల సంభవించెనని యిటీవల దొరతనము నేరముల విషయమై గావించిన తీర్మానమును పైనాన్న సభ్యుడు క్రోడీకరించెను.

ఎక్సైజుమంత్రి గవర్న మెంటు

విధానమును సమర్థించుట

తీర్మానోద్దేశ్యమునెడ సామర్థ్యాన్ని జూపి, సభ్యులు గోరు ఆశయును కేర దొరతనము వందగదితో నడచుచున్నదనియు, కొన్ని సంవత్సరములలో ఆశయును కేరవలయునని ప్రకటించుట అసావధ్యకమనియు ఎక్సైజు మంత్రి దొరతన విధానమును సమర్థించెను. సారాయి అంగడుల సంఖ్య తగ్గినదియు, నల్లమందు దొంగతనముగ విక్రయించు స్థలములకు బర్తావారు వెడలుట తగ్గుచున్నదనియు సభ్యుడు నుడిచెను. బాధ్యత మనలంబించిన రాజులు నిషేధము గావించ యత్నించి విఫలమౌతర ఘటెరి. ఇంతవరకును అమెరికాయందు మద్యపాన నిషేధము అపజయము గాంచెను. ప్రతిపక్షులు నిర్మాణముగ తోడ్పడుచు నూచనల గావించలేదని సభ్యుడు దెప్పిపొడిచెను.

శేషటివరకు శాసనసభ సమావేశమును జాలించెను.

(అ. పే.)

తూతా కంపెనీవారి లాభములు

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 4:—1925-26 సంవత్సరము లో లాభము రు 9572685. క్రిందటిసంవత్సరము మిగులుతో గలిపిన రు 9579682లు. వాటా ఒకటికి రు. 3-12-4 లు ఈ యబడును. ప్రతిసంవత్సరము సర్దుమూల నూటికి 4 నడ్డీవొప్పున కేసుకు 25 రూపాయల చొప్పున బాకీ లాభముల నిత్తురు.

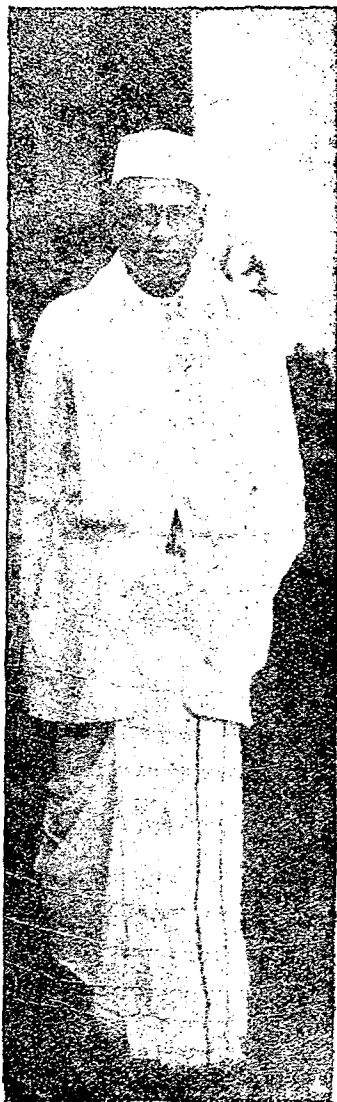
సత్యమూర్తిగారి విజయము

చన్నరాష్ట్ర తపాలాబంట్లోతుల సంఘమువారి
సన్మానము

సామి వెంకటాచలం శైలిగారి అధ్యక్షత

ఇటీవల జరిగిన చన్నపురి కార్యక్రమము ఎన్నికలలో విజయమునై నందులకు శ్రీమూక. యస్. సత్యమూర్తిగారి కభినందనపత్రము సమర్పించుచు నిన్నటిసాయంత్రము చన్నరాష్ట్ర పోస్టుమను సంఘము వారు సభగావించిరి. చన్నపురి కార్యక్రమము అధ్యక్షులగు శ్రీ సామి వెంకటాచలం శైలిగారు సభ కధ్యక్షతవహించిరి. డాక్టరు. బి. యస్. వల్లయ్య, వి. యల్. శాస్త్రిగారును సభ కరుదొచ్చిన ప్రముఖులలో గలరు.

1. రంగసామిఅయ్యంగారు సామి వెంకటాచలంశైలిగారిని సభకు అధ్యక్షులుగ నుపపాదించుచు సత్యమూర్తిగారికి గలిగినజయము కాంగ్రెసుయొక్క జయమనియు, సత్యమూర్తి

ఐ.మాక యస్. ఐ.నివాసయ్యంగారు

గౌహతి కాంగ్రెసు సభాధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిరి

గా రిదివరకువలెనే ఇకముందును ప్రజాసేవజేయుచు పోరుల కృతజ్ఞతకు పాత్రులుగాగలరనియు బల్కిరి.

అధ్యక్షులు

శ్రీ సామి వెంకటాచలంశైలిగారు కాంగ్రెసు పక్షము వారు ప్రజలకొసరిన సేవాకృతులనుగూర్చి ముచ్చటించిరి. సత్యమూర్తిగారికి గలిగిన విజయము వారిస్వార్థకమునకుగాదు, కాంగ్రెసు పక్షమునకు, దేశమునకుగలిగినజయము. చన్నపురి కార్యక్రమము సభ్యులకై ఇప్పుడు వ్యవస్థలుగాక కాంగ్రెసు, జస్టిసు పక్షములు వారివారి పక్షములరెప్పుడు అభ్యర్థనల నిలపి పోటీ జేయుచున్నారు. కడచిన కెడుసంవత్సరములు కాంగ్రెసు వారే జయమందిరి. మూడవవరకు కొంత అపజయము వాటిల్లెనుగాని మరల జరిగిన 5 ఎన్నికలలో కాంగ్రెసువారే జయమును బడయజాలిరి. ప్రజాక్షేమమునకై ప్రజల సుఖాధారములకై కాంగ్రెసువారు కృషిపెట్టుచున్నారు. పట్టణముందు 100కి - 75 మంది, ప్రజలు అనారోగ్యమును, అపరిశుద్ధులగు నివాసములు గలిగి వానినుండి జనించు అనేక రోగములకు లోనగుచున్నారు. 25 చదరపుమైళ్లవిస్తీర్ణము గలిగిన చన్నపురియందు

12చ.మైళ్లలో 8 లక్షల ప్రజలు నివసించుచున్నారు. మిగత 18చ. మైళ్లలో 2లక్షలమంది నివసించుచున్నారు. అందుచేసామాన్యులగు మధ్య తరగతి ప్రజలకు జనసమృద్ధిపథికమై అసవరతము జాడ్య పీడితులగుచున్నారు. అట్టి కష్టములనెల్ల నివారించజేయుటకు కాంగ్రెసువారు కంకణ మూనియున్నారు. ప్రభుత్వోద్యోగ ముందుండి ఏ రాచకీయపక్షముందుగాని జేరుట సమంజసము గాకపోయినను దేశ వ్యవహారములను, పట్టణముందలి విషయములను దెలిసికొనియుండు టత్వావశ్యకము. ప్రజలక్షేమమార య స్వపరిపాలన లభించువరకు రాచకీయములను శ్రద్ధతో గమనింపవలెను. ఏ పక్షము దేశమునకు క్షేమకారియో, ఏపక్షము ప్రజలకాకులకై ప్రభుత్వముతో సాహసముగ బోరాడునో ఏ పక్షమునందు స్పార్ధించితి రోగో అట్టి పక్షమునే అభిమానించుట మీవిధి. కాంగ్రెసునం దిట్టిగుణములు గలవు. కాంగ్రెసు బ్రాహ్మణ సంస్థయని జెప్పేది ప్రతిపక్షుల మాటలు విశ్వసింపజనదు. బ్రాహ్మణేతరులే కాంగ్రెసు సం దళికసంఖ్యాకులుగ శేర్పి వారి అన్న వస్త్రములకు పరితపించునట్లు జేయుటకంటె వారివారి గ్రామములలో భూములు, చెరువులు మరమ్మతులు గావించి జీవనసదుపాయములు గావించ కాంగ్రెసువారు కోరుచున్నారు. మనచేతిపనులును, వివిధ వృత్తులు సజీవించిన వి. ప్రభుత్వోద్యోగములు లేనివో నిరాధార లయ్యెదరు. ఇట్టి దుర్దశను తొలగించుటకై కాంగ్రెసువారు దేశముందలి శాసన స్వపరిపాలనాసంస్థలనెల్ల వశపరచుకొని ప్రజలకు క్షేమము సమకూర్చునట్లుంచుచున్నారు. కావున మిగిలినవిషయములనెల్ల బాగుగ వున్నించి, ఏపక్షము న్యాయముగ నిష్కలంపితులగు ప్రజాసేవజేయుచున్నదో అట్టిపక్షమునకే తోడ్పడ మీ దేశభక్తి ని వెల్లడిజేయవలెనని బల్కిరి.

తమిళభాషయందు సత్యమూర్తిగారి కొకపన్నాసపత్రము సమర్పింపబడెను. అందు సత్యమూర్తిగారి రనేకవత్సరముల నుండియు ప్రజలకును, అందు ప్రధానముగ తపాలాశాఖ వారికిని గావించుచున్న అగణితసేవల నుగ్గడించిరి. సత్యమూర్తిగారి విజయమును తమయొక్క విజయముగ పరిగణించుచున్నామనిరి. తపాలా గుమాస్తాల సంఘముతో సంబంధము తొలగజేసికొని తమసంఘము (బంట్లోతులసంఘము)నకే సేవజేయవలయుననియు గోరుచు, ముందును తమకాక్కుల సంరక్షణ గావించురని విశ్వసించిరి.

శ్రీ సత్యమూర్తిగారు

కమిషనులోనే సమాధాన మొసంగుచు తమ్ము సన్యాసిం చినందులకు తపాల బంట్లోతుల సంఘమువారికి కృతజ్ఞతాపూర్వక వందనము లర్పించిరి. తిరువళ్ళీకేటి పోరుల విజయ తమ జయమునకై హర్షించుచు అభినందనపత్ర మొసంగిన వారిలో ప్రథములు తపాలాశాఖవారే యనియు, ఎన్నికలందు బడసిన జయము తాము బూనియున్న ఉద్యమమునకు కాంగ్రెసునకు జెందును గాని య్యయముగ తమకుగాదనియు బల్కిరి. ఇదివరలోవలెనే తపాలా సంఘమువారి స్వత్వములకై నిర్బీతిమై ప్రభుత్వముతో పోరునలెదమనియు, తపాలా గుమాస్తాల సంఘాధ్యక్షులుగ నుండినను బంట్లోతుల సంఘమునకై పనిజేయుట కెట్టి యాటంక ముండబోదనియు, అందులకై తామా సంఘముతో సంబంధము వదలుకొనుట యవసరము గాదనియు, బంట్లోతులు తమ కష్టములను వివరించుకొనిన తాము తమ శక్తివంచన లేక వానిని నివారించుటకు ప్రయత్నింతుమని బల్కిరి.

అధ్యక్షులకు, అతిథికి వందనములతో సభ ముగింపబడెను.

స్వరాజ్యపక్షవిజయము

పురపాలకసంఘపు టెన్నికలో జయించారును
జయించుట

చిట్టగాంగ, సెప్టెంబరు 4:—నేడు హకారా పురపాలకసంఘపు టెన్నికయందు స్వరాజ్యపక్ష అభ్యర్థికి పైనుగారికి 578 ఓట్లును జయించారుగారికి 218 ఓట్లును వచ్చెను.

హైస్కూలు కప్పపై బౌంబులు

ప్రభు సోపాధ్యాయుని అరెస్టు
కలకత్తా, సెప్టెంబరు 5:—నెలదినములక్రిందట బస్వెస్ట్ రి హైస్కూలు మిడ్లెటై బాంబులు దొరకినవి. ఆసందర్భమున నిన్నప్రధానోపాధ్యాయుని మరీముగ్గురను అరెస్టుచేసి నిన్నరాత్రి చిట్టగాంగు తీసికొనివచ్చిరి. ఈ సందర్భమున అరెస్టయిన వారు మొత్తము 9 గురు. (అ. పే.)

చెన్నపురి శాసనసభ

హిందూ ధర్మాదాయపు బిల్లు

చర్యలన్నియు శాస్త్రీయములుగ నిర్ణయింపబడుట జరుగుచున్న దావాలఖిన్ను లెవరు భరింపవలెను?

“7వ క్లాజులో (1) ఏ సబ్ క్లాజును తొలగించవలయునని యన్. సత్యమూర్తిగారు, (2) వ సబ్ క్లాజును తొలగింపవలయునని యన్. ముత్తయ్యమొదలియారుగారును సవరణలనుపాదించిరి.”

చెన్నపురి శాసనసభవారు నిన్న మధ్యాహ్నము తిరిగి సమావేశమైనపుడు హిందూధర్మాదాయచట్టమునందు 7 వ క్లాజుపై తీవ్రమగు చర్చ సాగెను. 1925 సం॥పు ధర్మాదాయ శాసనముక్రింద ప్రభుత్వమువారును, బోర్డువారును గావించినచర్యలన్నియును శాస్త్రీయములగానే పరిగణింపవలెనని ఈ క్లాజు దెలుపుచుండెను. అభిజీవనమునా రెంత వాదించినను, ఎన్ని సవరణలనుపాదించినను మంత్రివర్గ పక్షమునా రంగీకరింపలేదు. తుదకు సవరణలన్నియును పీకపోయెను.

అధికారములేని చర్యలను

శాస్త్రీయ మొనర్చరాదు

సభవారు ఫలహారాంతరము సమావేశమైనపుడు, 7 వ క్లాజునందు 1, 2 ప్రావైజ్ లను వదలివేయవలెనని ఎన్. ముత్తయ్య మొదలియారుగారు దెచ్చిర సవరణపై నింకను చర్చసాగెను. వెనుకటి శాసనముక్రింద గావించబడిన చర్యలన్నియు, ధర్మాదాయములబోర్డును నియమించుట, ప్రకటనల గావించుట, యంత్రపుల గావించుట మొదలగు కార్యములతో సహా శాస్త్రీయముగ నొనర్చబడినట్లే పరిగణించబడవలెను అని మొదటి ప్రావైజ్ లో గలదు. ఈ శాసనమునకు విరుద్ధముగ నుండనంతవరకు-సదరు శాసనము (1925) క్రింద ప్రారంభింపబడిన చర్యలన్నియు- ఈ శాసనముక్రింద గావించబడినట్లే పరిగణింపబడవలెను. అని రెండవ ప్రావైజ్ లో గలదు.

నేరస్థునికే న్యాయాధికారమా?

ఆర్. శ్రీనివాస అయ్యంగారు సవరణను బలపరచుచు శాసనసభాచరిత్రయందు దానింతవర కిట్టి క్లాజు గల బిల్లును జూచియుండలేనని నుడిచిరి. 1928 సం॥న గావించబడిన హిందూ ధర్మాదాయముల శాసనము తమ పక్షమువారు సాధించిన మహాకార్యమని మంత్రివర్గపక్షమువారు గొప్పగ జేష్టవోనుమండిరి. కాని కొలదికోజులలోనే తాము సాధించిన కార్యమంతయు తప్పులతోడయని దెలిసికొని ఆ రొంపిలోనుండి తప్పించుకొనుటకైపుడు ప్రయత్నించుచున్నారు. ఆవిషయము ననుబం చి క్లాజుయొక్క యర్హతావర్తతల విచారించినయెడల ఇతర కంటే న్యాయవిరుద్ధమైనది మరియొకటుండజాలదని దెలియగలదు. వెనుకటి యశాస్త్రీయశాసనము నొనర్చినది, దాని ననుసరించి పరిగొన్న చర్య లొనర్చినదియు వారే. అవి అన్నియు శాస్త్రీయములగు పరిగణింపబడవలెనని చెప్పుచున్నదియువారే. ఈ నేర మొనర్చినవానినే న్యాయాధికారిగ నొనర్చినట్లుండును. ఈ క్లాజు సంగీకరించినయెడ, ఇకమీద ప్రభుత్వమువారు తమ యిష్టమువచ్చినట్లు క్రమచర్యల నొనర్చి- అనన్వియు శాస్త్రీయములగానే పరిగణింపబడవలెనని శాసనమును గావించుచున్నను, సభవా రిట్టిచర్యను సహించెదరా? ఇట్టి క్లాజును శాసన మొనర్చుట ఆన్యాయము, అక్రమము.

నిరర్థకములు గలపు

పి. వెంకట రమారావు (ఎక్స్ పర్టు సభ్యుడు) ఇట్టి చట్టమును గావించుటలో నాత్మేపణియ మెట్టియును లేదని నుడిచిరి. అధినేత రాష్ట్రములందేమి భారతదేశమునందేమి ఇతర రాష్ట్రములందేమి ఇట్టి శాసనములు నిరర్థకములు చాలగలవు. పంజాబు ప్రభుత్వమువారు 1918 లో, ఒకానొక శాసనము శాస్త్రీయము అట్టి చట్టమునా అను సందేహము గలుగగా ఆశాసనమును రద్దుజేసిరి- ఎనాన్త క్షయము అం దిట్టి క్లాజునే జేర్చిరి. అంతయుగాను, ఈ శాసనసభకు- నాల్గిడేటింగు అట్టలను గావించుటకు గూడ అధికారము గలదనియే నాయుద్దేశము. అయినను ఎక్కువజాగ్రత్త పుచ్చుకొనిన పంచదనియించి ప్రభుత్వమువారి “ఎనాన్త క్షయ” పద్ధతి ననుసరించిరి.

మార్పులకు కారణ మేమి?

సి. వి. ఎస్. నరసింహ రాజుగారు (విశాఖపట్నం జిల్లా) సవరణను బలపరచుచు ఎక్స్ పర్టు సభ్యుడు దెలిపిన పంజాబు నిదర్శనమునకును ప్రస్తుత చట్టమునందలి 7 వ క్లాజునకును చాల భేదము గల దని నుడిచిరి. ఈ శాసనముక్రింద శాస్త్రీయములైన చర్యలన్నియు వెనుకటి శాసనము క్రిందగూడ శాస్త్రీయములగు పరిగణింపబడవలెనని పంజాబు శాసనమునందు గలదు. మన ప్రభుత్వమువారు గూడ అగట్టు 3 వ తేదీన ప్రకటించిన చిత్తు బిల్లులో నాపదములనుంచిరి. కాని 10 వ తేదీన ప్రకటించబడిన చిత్తుబిల్లులో నీపదములను తొలగించిరి. ఇందు కేదో కారణముండి తీరవలెను. సభవారియందును ప్రజలయందు మంత్రివర్గమువారు విశ్వాస ముంచి తామపదములను ఎక్కడేయుటకు కారణమును బహిరంగపరపవలెను.

ఈ క్లాజునందు గత శాసనముక్రింద నొనర్చబడిన చర్యలలో ఫలానివి శాస్త్రీయములుగా నొనర్చబడినట్లు పరిగణింపబడినదని మంత్రిగారు దెలుపుటలేదు. అన్ని చర్యలు శాస్త్రీయముగ నొనర్చబడినట్లు పరిగణించి ప్రభుత్వమువారికి బ్రాంకు చెక్కునియ్యవలసినదని యడుగుచున్నారు. ఇంతవంతచర్య మరేదేకేమందును గానరాదు. మనవారిట్టి అనుమతి నొసగరాదు. తగినకారణములున్న నేదిప్ర; బోర్డువారి చర్యలనుగాని, ప్రభుత్వచర్యలనుగాని శాస్త్రీయముగ నొనర్చుటకు శాసనసభవారింగీకరింపరాదు.

ముణములకు బాధ్యులెవరు?

ప్రభుత్వ ఆర్థికసభ్యు డీవనకే ధర్మాదాయముల బోర్డులకు చాలభనమును ఋణముగ నొసగెను ఈయుదయమే సభవారు మరి 60 వేల ఋణమునకు కంగీకరించిరి. వెనుకటి బోర్డువా రొనర్చినచర్యలన్నియు శాస్త్రీయమని ప్రకటించవలసినదనిమాత్రమే ఈబిల్లులో దెలుపబడెను. వెనుకటి శాసనముక్రింద నేర్పరుపబడిన ధర్మాదాయములబోర్డును ప్రస్తుతశాసనముక్రింద నేర్పరుపబడినపు బోర్డును ఒకటేయనిగాని, వెనుకటి బోర్డువారి చర్యలు ఋణములు, క్రొత్తబోర్డునకు సంక్రమించుననిగాని బిల్లునందెచ్చటను దెలుపబడలేదు. కేవలడివమున క్రొత్తబోర్డువారు వెనుకటిబోర్డు ఋణములకు మేముబాధ్యులముకాదని నిరాకరింపవచ్చును. ఆర్థికసభ్యు డీచిక్కునుగురించి ఆలోచించెనా? ఆలోచింపకుండా తొందరతొందరగా బిల్లును పరుగెత్తించుటవలన గలుగు లోపముల కిది యొక నిదర్శనము. సవరణ వోటునకు జెట్టగా పీకపోయెను.

అక్రమచర్యల మినహాయింపవలెను

ఎస్. ముత్తయ్యమొదలియారుగారు-1925 సం॥ 1 వ శాసనము శాస్త్రీయ మైనయెడల-సదరు శాసనముక్రింద గావించబడిన సక్రమముచర్యలన్నియు శాస్త్రీయముగ నొనర్చబడినట్లు పరిగణింపవలెను అను సవరణను 7 వ క్లాజునందు జేర్చవలసినదని సవరణ నుపాదించుచు బోర్డువారి క్రమచర్యల నొనర్చినయెడల సభవారు వారిని శాస్త్రీయముగ నొనర్చరాదని నుడిచిరి

పి. ఆంజనేయలుగారు (గుంటూరు జిల్లా) బోర్డువారు వెనుకటి శాసనముక్రింద గావించిన క్రమచర్యలను మాత్రమే శాస్త్రీయ మునర్చుట మంత్రి యుద్దేశమైనయెడల- బోర్డువారు తమకులేని అధికారముల నుపయోగించి గావించిన అక్రమ చర్యలను శాస్త్రీయ మొనర్చుట వారియుద్దేశముగాని యెడల నీపదంబు కెట్టి ప్రాతికూల్యమును నందరాదని నుడిచిరి. అక్రమ చర్యలను శాస్త్రీయ మొనర్చుట మంత్రిగారి యుద్దేశ వాని నేను తిలంపను. బిల్లునందు అన్నప్రముగ నున్న అభిప్రాయమునే ఈ సవరణ స్పష్టపరుచుచున్నది.

సర్ కె. వి. రెడ్డినాయుడుగారు (గోదావరి జిల్లా) సవరణ నెదుర్చుచు, వెనుకటి శాసనముక్రింద గావించబడిన చర్యలన్నిటిని శాస్త్రీయముగ ప్రకటించుట తనమాభిప్రాయ మని నుడిచిరి.

సత్యమూర్తిగారు: అక్రమచర్యలనుగూడనా?

పానుగల్లు రాజుగారు (మధ్యజిల్లాల ధర్మాస్థానము) సవరణ నెదుర్చుచు బిల్లునందు విశాలముగనున్న భాగాలను సవరణ సంకుచితి మొనర్చుచున్న దనియు వెనుకటిశాసనముక్రింద నొనర్చబడిన చర్యలలో కొన్నిటిని మాత్రమే శాస్త్రీయ మొనర్చవచ్చును. మరికొన్నిటి నొనర్చరాదనుటకు తగినన్ని కారణములు దెలుపబడలేదనియు నుడిచిరి. ఈసవరణ సంగీకరించినయెడల బోర్డుపై నావా లధికమగును.

సత్యమూర్తిగారు (యూనివర్సిటీ). మంత్రివర్గపక్షము నిజముగ డేమాక్రాటికనుమే అయియున్నయెడల అభిప్రాయముననాయకు డడిగిన ప్రశ్నలకు మంత్రి సమాధాన మొసగి

యుండవలసినదని నుడిచిరి. కాని మంత్రివర్గమువారి పద్ధతులనిగూఢములు, విచిత్రములు. శాసనసభవారిపరీక్షకుగాని ప్రజల పరీక్షలనుగాని ఒకటైనయెను తాళజాలవు. శాసనములు గావించునపుడు చాల జాగరూకతతో గావించబడవలెనను విషయము వారికి దెలియనేలేదు. బోర్డువారు తమ కధికారములేని కొన్నిచర్యలను గావించి యుండవచ్చును వారును మానవ మాత్రులే. తప్పుజేయుటమానవులకు సహజము. అట్టితప్పుచర్యల తప్పు శాసనముక్రింద సక్రమముగ నొనర్చిన చర్యలను శాస్త్రీయ మొనర్చవలసినదని సవరణ గొరుచున్నది. బోర్డువారు అక్రమచర్యల నొనర్చినయెడల వాని వలన బాధింపబడిన ప్రజలు తమబాధల నివారించుకొనుట కవకాశ మొసగవలెను. మంత్రిగారి కిది యిష్టము లేదు. వారి మానసిక స్వభావము నాకు దెలియును. అతను నిరంకుశపరిపాలనను ప్రేమించురాజు. అతనికి సర్వాధిపత్యము గావలెను. వీలైనచో ఈ శాసనసభలను న్యాయస్థానములను అన్నిటిని తీసివేసి తనయిష్టమువచ్చినట్లు స్వేచ్ఛగ నిరంకుశముగ పరిపాలింపవలెనని ఆతనికుండును. తన చర్యలు సక్రమములా అక్రమములా అని న్యాయస్థానములు విచారించుట - ఒక్కొక్కపుడు తనకు ప్రతిహేళముగూడ తీర్పుజేయుట- ఇన్నియు నతకు సహించజాలకు. అందుచే బోర్డువారుగాని, ప్రభుత్వమువారుగాని గావించినపనులు సక్రమములా అక్రమములా యరుచియమును విచారించు సభికారము న్యాయస్థానములకు వదలరాదను మంత్రిగారిపట్టుదలకు కారణ మిది. కాని మాయభిప్రాయము లట్టివిగావు. శాసనములు ప్రజలందరకును సంబంధించినవి. అందుచే బానుగ విచారించి శాసన మొనర్చవలెను. అధికారులు తమ అధికారములను మించి అక్రమచర్యల గావించినెడల- వానివలన బాధింపబడిన ప్రజలు నివారణను సంపాదించుకొనుటకు అవకాశ ముండవలెనని మాయభిప్రాయము. మే విచ్చలు నున్నది. అధికారు లొనర్చు అక్రమచర్యలను శాస్త్రీయ మొనర్చుటకు గాదు. “మియిష్టము వచ్చినట్లై అక్రమచర్యల జేయుట - మేము మీకు బాసబయ్యె నిలిచి వాని నన్నిటిని శాస్త్రీయ మొనర్చవచ్చు” అని చెప్పి అధికారులను ప్రజలపై వదలివేయుటకు మే మంగీకరింపము.

పానుగల్లు రాజుగారు:- వెనుకటి శాసనముక్రింద నొనర్చబడిన చర్యలనే శాస్త్రీయ మొనర్చవలసినదని బిల్లునందు దెలుపబడినది గాని - అధికారమును మించి యొనర్చబడిన చర్యలను శాస్త్రీయ మొనర్చవలసిన దని గోరలేదు.

సత్యమూర్తిగారు:- పానుగల్లు రాజుగారిపక్షము దెలిపిన అభిప్రాయమే బిల్లులోని యుద్దేశ మైనయెడల - సవరణ సంగీకరించి ఆవిషయమును స్పష్టీకరించుటకు మంత్రిగారి కెట్లాత్మే పింపగలరో దెలియకున్నది. అన్నిచర్యలను శాస్త్రీయముగ నొనర్చవలసిన దని బిల్లులో గలదు. అంతయుగాక, ఎప్పటివర కొనర్చబడిన చర్యలను శాస్త్రీయ మొనర్చవలెనో బిల్లునందు దెలుపలేదు. ఈక్లాజు చాల అస్పష్టముగను - వ్యుద్బాధముగ నున్నది. అధికారు లొనర్చు అక్రమచర్యలను శాస్త్రీయ మొనర్చుటకు మే మేనుక్రిము సంగీకరింపము.

సవరణ వోటునకు జెట్టగా 20 మంది అనుమతులగును 41 మంది ప్రతిహేళముగను సమ్మతుల నొసరుటచే పీకపోయెను.

1925 సం॥ హిందూ ధర్మాదాయశాసనముక్రింద సదుద్దేశముతో జేయబడినపనులను మాత్రమే శాస్త్రీయముగ పరిగణించవలెను అని సత్యమూర్తిగారు రుపపాదించిరి.

పానుగల్లు రాజుగారు సవరణ నెదుర్చుచు, ప్రతిహేళురు నిరంకుశ విమర్శ గుంజేయుటకు ప్రయత్నించుచుండిరినియు, ఈ సవరణ సంగీకరించునెడల చాల దావాలు వచ్చుననియు నుడిచిరి.

సి. వి. ఎస్. కృష్ణరావుగారు సవరణను బలపరచుచు ఇట్టి స్వల్ప విషయముననూ మంత్రిగా సంగీకరింపకపోవుట చాల కోచనియనుచి నుడిచిరి. ఉద్యోగులు మరుద్దేశముతో నొనర్చిన కార్యములను శాస్త్రీయ మొనర్చుట మంత్రిగారి యుద్దేశమై యుండెను. అట్టిదిరి వారిసవరణ సంగీకరించి తీరవలెను. వారి యుద్దేశ గుణిగాక మరుద్దేశముతో నొనర్చబడిన చర్యలనుగూడ సమర్థించుట వారి యుద్దేశముగనెడల నా విషయమును స్పష్టపరుపవలెను.

సి. వి. ఎస్. నరసింహ రాజుగారు:- మంత్రిగారి మానసిక స్వభావము చురవగామాముగ నున్నది. సభాకార్యక్రమములను చర్యలను మంత్రిగారిొక్కసారి పరికించినయెడల అభిజీవన పక్షమువారి చర్యయందు ఆత్మేపణియగును దెద్దియులేదని దెలియనగును. నేనును అభిజీవన పక్షమువారును అవలంబించిన పద్ధతు

లందుగాని, ప్రతిపాదించిన సవరణలయందుగాని. చట్టమునకు చిక్కులు గల్గింపవలెనను నుద్దేశమెద్దియును లేదు. మా సవరణలపై సభనాగొనబడుచున్న అభిప్రాయములను జరిగించినయెడల ప్రజలచే నెన్నుకొనబడిన హిందూ సభ్యులలో సభికులసంఖ్య కలు మా సవరణల నామోదించుచున్న విషయము స్పష్టపడ గలదు. మంత్రివర్గము వారి బిల్లు హిందూ ప్రజలకు అసహ్య కరముగ నున్నది. మా నియోజకవర్గమునం దత్యధికసంఖ్యా కులు హిందువులు. వారు మాపై నుంచిన బాధ్యతను పరిగనిర్వ ర్తింపవలె ననినచో మే మి సవరణల నుపపాదించక తప్పదు. ప్రభుత్వ అధికారవర్గ సహాయముతోడను, నామి నేతలకు సభ్యుల సహాయముతోడను మంత్రివర్గమువారు మా సవరణల నోడించి, తమ బిల్లును నెగ్గించుకొనుచు న్నారు. వారికి సంగతి బలమున్నది. అది మాకు తెలి యును. మే మిచ్చట నల్లసంఖ్యాకులము. ఆయినను మాచిధిని మేము నిర్వర్తింపవలెను.

సవరణలను వోటునకు తెచ్చుగా వీగిపోయెను. 18 ను రను కులముగను, 40 ప్రతిపూలముగను సమ్యకులనొసరి. 7-వక్లాజా పిమ్మట నామోదించబడెను.

ఖర్చులను బోర్డువారు భరింపవలెను

సి. ఎస్. కృష్ణారావుగారు (నల్లూరు):—

ఈకాసన మామోదించబడునరకు దేబడిన దావాఖర్చు లను బోర్డువారు భరింపవలెను. అని మరెయ్యక సవరణ నుపపా దించిరి. పానుగల్లు రాజాగారి సవరణ నెదిర్చిరి. సవరణ వీగి పోయెను. 8-వక్లాజా ఒకపల్లవిసవరణతో అంగీకరింపబడె.

విదవ 2-వక్లాజాపై చర్చ సాగెను. ధర్మాదాయముల బోర్డుపనిగవన విందు గలదు. ఈబోర్డును తొలగింపవలసిన దనియు, బోర్డుడులువలన ధర్మాదాయముల పరిపాలనకు చాల ప్రకాశముననియు నుడివెరి. సవరణ వీగిపోయెను. అంతటితో నాదినమునకు సభ ముగిసెను.

నేటిదినచర్య

హిందూ దేవాదాయచట్టముపై

సవరణలు

ప్రతికూలపక్షముపై ప్రభుత్వమువారి ఉపేక్ష.

దేవాలయ మినహాయింపులు

నేటి ఉదయము సమావేశమైన చెన్నపురి కాసనసభ యందు హిందూ దేవాదాయచట్టముపై చర్చప్రారంభమాయెను.

9 వక్లాజాలో “కోర్టు” అను పదమునకు వివరణక్రింద దేవాలయముగాని, మతముగాని సరిపాదులలో గల డిప్రీవ్ట్ జడ్జి కోర్టు అను పదములలో డిప్రీవ్ట్ జడ్జి అను మాటకు విదవ “తేక సబార్దీనేలు జడ్జి” అను పదమును జేర్చవలసినదిగ ఆర్. శ్రీని వాసయ్యగారు సవరణ నుపపాదించుచు,

స్వపరిపాలన కాఖా కార్యదర్శిగారు మాట్లాడుచు ఈ చట్టము కేవల ప్రసన్న రాష్ట్రాధిపతి గావున ప్రస్తుతము సవరణ లనెల్ల వివరముగ చర్చించవలసినదనియు కొంత యనుభవ మును గడించినపిదప సవరణలను ప్రార్థన చెల్పించి వెలయు సంస్కరణము బిల్లులో గావింపవచ్చుననియు బల్గిరి.

సత్యమూర్తిగారు సవరణను బలపరచుచు ఈ బిల్లు విష యములో ప్రభుత్వమునా రనుదరించు విధానముకంటె ప్రార మగు పదధి వేగొకటిలేదనియు, అక్రమముగ అన్యాయముగ, సవరణలను అందుట సభివారిని నడించుట యగుననియు బల్గిరు ప్రభుత్వపై ఖరీదీని ఖండించిరి.

గౌ. పానుగల్లు రాజాగారు సవరణ నామోదించు 1920 సంక్రీస్తు దేవాదాయ చట్టముయొక్క అధికారమును ప్రశ్నించుచు హైకోర్టునం దనేక దావాలు వేయబడినందున ఈచట్టమును అత్యవసరముగ నిపుడు ప్రవేశపెట్టవలసి వచ్చెననియు, అట్టి యగత్యమే తేకుండిన సభయొక్క నీ కుదిరేముం రుపపాదం చెడివారముగామనియు, కావున ఈసభియందు సవరణలను విని రముగ చర్చించుటను వీలుండదనియు, చట్టము తీర్మానింపబడి కొంత యనుభవమును గడించిన పిదప నలయు సవరణలగావింప వచ్చునని బల్గిరి.

ఉపపాదన వోటుకు తెచ్చబడి వీగిపోయెను. పానుగల్ గొనగ 14 అనుకూలురు, 80 ప్రతిపూలగులచే ఉపపాదన ఓడింపబడెను పర్ టి. సనానయ్యగారు, పి. కేశవశెట్టిగారలు తలపగుగుండెరి.

9 వక్లాజాక్రింద మి: హాయి. పబడిక దేవాలయముల విస

రణక్రింద క్రమముగ అధికారము గల కోర్టుచే దేవాలయ పరి పాలనకు స్త్రీము ఏర్పడిన దేవాలయముగూడ మినహాయింప బడినవానిక్రింద తేర్కవలయును అను సవరణను సత్యమూర్తి గారు రుపపాదించుచు స్త్రీప్రకరముల వేగొక పరిపాలనావిధానము గల దేవాలయముల విషయములో నీటిల్లుచే జోక్యము గల్గింపకొన వలసినములేదని బల్గిరి.

బి. మునిసామినాయకుగారు సవరణ నెదుర్చుచు ఏ దేవాలయమునకుగాని స్త్రీము వేర్వేరుచుయే ఆ దేవాలయ ముం దక్రమపరిపాలనయందుండెనుటకు నివర్తనమనియు, అందు చే అట్టి దేవాలయములకే బిల్లు ముఖ్యముగ అవసరమనియు, నా నిని మినహాయింపబడలొ బిల్లుయొక్క ఉద్దేశమే భంగమగునని యు బల్గిరి.

ఆర్. శ్రీనివాసయ్యగారు, పి. వి. యస్. సరసింహ్య రాజాగారు సత్యమూర్తిగారి యుపపాదనను బలపరచిరి.

శ్రీ కులసీరాముగారు రుపపాదనను బలపరచుచు స్త్రీము తేర్కవలసిన దేవాలయములం దక్రమస్వీకారమున కవకాశమే లేదనియు దేవాలయములన్నిటికంటె ప్రప్రధానమును, సక్రమ ముగ నిర్వహించబడుచున్న వర్ధుగ దేవాలయమునకు స్త్రీము గలదనియు, బోర్డువారి ఖర్చును భరించుటకు గాను స్త్రీములుగల దేవాలయముల మినహాయింపకుండుట న్యాయము గాదని బల్గిరి.

గౌ. పానుగల్లు రాజాగారు సవరణనెదుర్చుచు స్త్రీము లుగల దేవాలయములు కోర్టువారి యధికారముక్రింద నున్నను బోర్డువారివలె కోర్టువారు నిపుణముగ నిర్వహింపబాలరని బల్గిరి.

పి. ఆంజనేయులుగారు సవరణను బలపరచుచు అట్టి అత్యవశ్యకములయి నిరపాయకరముగ సవరణలైన ఆగోరిం పక బిల్లును ఏదోయొకవిధమున త్వరగ తీర్మానింపబడవలసిన మత మునకును, మతసంస్థలతో సంబంధముగలవార తెల్లరకును మిగుల హానిగావించినవారు మనుమరని బల్గిరి.

ఉపపాదన వోటుకు తెచ్చబడి వీగిపోయెను. పానుగల్ గొనగ 18 అనుకూలురు 40 ప్రతిపూలగులచే ఉపపాదన ఓడి పోయెను. జె. కుప్పసామిరావారె, పర్ కె. వి. రెడ్డినాయుడు, కేమరెడ్డి, డి.బి. పి. కేశవశెట్టి, కామారెడ్డి, శరభారెడ్డి, నీత రామరెడ్డిగారలుగూడ ప్రతిపూలముగ వోటుజేసిరి.

“1883 సం॥ నుంచి ఒకప్రత్యేకసంఘముయొక్క నిర్వాహ కత్వముక్రిందనుండి, ఆసంఘమునకు జెందినవారే ధర్మకర్త గ నుండినచో అట్టి దేవాలయమును మినహాయింపవలెనని ఏ. చిరం బరనాదాగారు రుపపాదించిరి. గౌ. పానుగల్లు రాజాగారు రుప పాదన నెదుర్చుచు దీనికావశ్యకమేలేదని బల్గిరి.

సత్యమూర్తిగారు రుపపాదనను బలపరచుచు నాదారు మొదలగు సంఘములు కొన్ని దేవాలయములకే అత్యధికధన మొవంగిత్తకముగనిర్వహింపుచున్నవనియు ప్రత్యేకసాంఘికా భివృద్ధి కే కంకల మూనియున్న మంత్రివత్తమువారు సంఘముల హక్కులను గమనింపకుండుట విచిత్రమనియు బల్గిరి.

బి. మునిసామినాయకుగారు ఉపపాదన నెదుర్చుచు చట్టము ప్రకారము 1912 సం॥ క్రింద స్థాపింపబడిన దేవాల యములు మినహాయింపబడిన వానిలో శేరుననియు, అట్టిగో నీ లవరణ కంపరములేదని బల్గిరి.

విదవ సవరణ వోటుకు తెచ్చబడి వీగిపోయెను.

“ఒక సంఘముయొక్క స్వంతిగముపై స్థాపింపబడి పాపింపబడుచున్నట్టియు అదే సంఘమునకు జెందినవారి ధర్మా దాయములతో పాపింపబడుచున్న దేవాలయములను మినహా యింపవలయు”నని “ఏ. చిరంబరనాదాగారు రుపపాదించుచు ప్ర త్యేక సంఘములయొక్క స్వంతి ధనముతో స్థాపింపబడిన దేవా లయములపైన మినహాయింపవలెననియు బ్రాహ్మజేతయల కెల్ల నాయకుల మంత్రిగారి సాంఘికహక్కులను సంరక్షించవల యునని గోరిరి.

గౌ. పానుగల్లు రాజాగారు ఉపపాదన నామోదించుచు ఉపపా. ముల వాదనయందు కొంతబలమున్నను ఈ సవరణ నం గిరించుట కిది సమయముగాదనియు, సవరణిల్లును ప్రవేశ పెట్టవచ్చును అనుకూలముగ విచారించబడుననియు బల్గిరి.

ఎ. మురళిరాజుగారి పిల్లగారు ఉపపాదనను బలపరచిరి.

గౌ. మొంజూరులంబెట్టి గారు ఉపపాదనను బలపరచుచు ఈ బిల్లులను బాధిరేపకు దేవాలయము లనేకములనియు, నాదారుసంఘము నూర్చిమీగాక చన్నరాజధానిలో వైఖ్యులు న్ను తావులం దెల్లక న్య కా ప ర మే త్వ రి దే న స్థానముగలవనియు, అవియన్నియు ప్రైవేటుదేవాలయములే యనియు వానిని మినహాయింపవలెనని బల్గిరి. కులసీరాము, కె. కోటిరెడ్డిగారలు ఉపపాదనను బలపరచిరి. ఆర్. శ్రీని

వాసన్ గారు సవరణను బలపరచుచు ఈ సవరణలన ఆగిద్రావి డలకు గూడ, పేలు గలుగుననియు ఉన్నత కులస్థులు వారి హక్కులను లో గోనకుం డెవరని యు బల్గిరి.

సవరణ వోటుకు తెచ్చబడి వీగిపోయెను. పానుగల్ గొనగ 17 అనుకూలురు, 88 ప్రతిపూ లగులచే సవరణ ఓడిపోయెను

“హిందూ” పదనిర్వచనము

“హిందూ” సంఘమునన, హిందూముతము నవలంబించు ప్రజలెల్లరు నాదారులుగాని, ఆదిద్రావిడులు, ఆది ఆంధ్రులు మున్నగు నిమ్ముజాతులకు జేరిన హిందువులుగానియని నిర్వచం పబడవలయునని కులసీరాముగారు గుపపాదనగావించుచు దక్షిణ దేశీయందరి నాదారు సంఘమును ఇతర నిమ్ముజాతులవారును దేవాలయ ప్రవేశమునకు హక్కులు లేకుండెననియు నిమ్ముజాత్య భివృద్ధినిగాంక్షించువాడైనచో మంత్రిగారి సవరణ నామోదం ప వలయునని బల్గిరి.

కె. వీరయ్యగారు అప్పయ్యలు- దేవాలయప్రవేశ సమస్యనుగూర్చి మాట్లాడుచు అప్పయ్యలు హిందూసంఘమున కంతయో అండగనుండెననియు, అట్టివారిని హిందూముతము నందలి హక్కుల నునుభవించ నీపంపకయు లన్యాయమనియు బల్గిరి.

జె. ఏ. పల్లావాగారు సవరణను బలపరచుచు హిందూ సంఘమునందు హిందూముత ములంబించువారెల్లరు తేర్కవలెనల యని బల్గిరి.

పర్. కె. వి. రెడ్డినాయుడుగారు:— ఉపపాదన నెది రింపవలసివచ్చి నందులకు విచారముచే డ్దె. నాదారులుగాని, మలబారులోని “త్రయ్యం”గాని ఉత్తరకల్లాలముందలి “కెట్టి బంజలు గాని హిందువులుగారని ఎన్నరు గాని ఏనాడును సంత యుంచియుండలేదనియు, నిమ్ముజాతులు హిందువులుగారని కల లొనైన ఎవరు తిలంబియుండెననియు, వాల్మీకి వదనారు లిప్ప టికిని సరువులుగ హిందువులచే పూజింపబడుచున్నారనియు, ఈ సంగతి ముల వారిని చట్టము కొరకు ప్రత్యేకముగ “హిందువుల”ని నిర్వచించుట వారినంఘమును నిందించుట యగుననియు, హిందువులని పిలుచుకొనువా రెల్లరు హిందువులే యనియు, కావున ఈసవరణ మపసంహరించుకొన వలసినదిగ ఉపపాదనలను గోరిరి.

కులసీరాముగారు:—మియొక్క సహ్యామును, నిమ్ము జాతుల హితవిధికును ఇది

“విముచరిత”

యని బల్గిరి.

పర్. కె. వి. రెడ్డినాయుడుగారు ముగించుచు నిమ్ము జాతులకొరకు ప్రతిపూలపక్షమువారేయు జేయనక్కరలేద నియు వారితేరమురు వారు మామగొనగలరనియుబల్గిరి,

ఏ. చిరంబరనాదాగారు సవరణను బలపరచుచు తిరునెల్వేరి, రామనాడు మున్నగు జిల్లాలలో నాదారులను హిందూ దేవతలతోడికి రానియుట లేదనియు, నాదారులు హిందువులక్రింద పరిగణింపబడుటలేదనియు, కేవలము నిరా ధాన్యిజ్యో హిందువులకు ఆదిద్రావిడుల కందగ మున్నట్లుయై యున్నా మనియు, కావున ఈహిందూపదనిర్వచన మానశ్యక మును దీనివలన నిమ్ముజాతులకు నేలుగలుగునుగాని సంపదీ యులేదని బల్గిరి.

తెలివిగలయుక్తి

గౌ. పానుగల్లు రాజాగారు:—మాట్లాడుచు ఈ యుప పాదన ప్రతిపూలపక్షమువారిచే బహు సూక్ష్మముగ వచ్చుబడిన యుక్తియని బల్గిరి.

సత్యమూర్తిగారు:—ఈ సవరణను కులసీరాముగారు గుప పాదించినదియు, వారటుల ఉపపాదించురని ప్రతిపూలపక్ష మందలి సభ్యులకేముల ఎరుగరనియు బల్గిరి.

గౌ. పానుగల్లు రాజాగారు:—నిజముగ నిది విషమ పరిశయే, “హిందూ” అను మాట నాదారులకు, ఆది ద్రావిడులు, ఆది ఆంధ్రులకును అన్యాయం చును. ఈ బిల్లులందు వారిని “హిందువుల” జేర్చినచో ఇతర కాసనములందు వారి“హిందూ” మరెవయ్యె పరిశయము గలుగ వచ్చును. వారు హిందువులేయైన ప్రత్యేకముగ హిందువుల క్రింద జేర్చుట కవసరమేలేదు. అది యటులుండ ఆదిమాంధ్రు లు, ఆదిద్రావిడులు, నాదారులుగాక, ఇళావాలు, తియ్యంబు లు, అయధతీయంబు, కెట్టి బంజలు లోనువారు గలరు. వారిని మాత్రవాసి జేర్చవలదా! కావున ఈ సవరణ అనావశ్యకమని బల్గిరి.

కులసీరాముగారు:— అరుంధతీయంబు యివా కెట్టి బంజలు మున్నగువారు సవరణయందు వదలివేయబడలేదు.

కీ. శే. కోదండరామిగారు

వైద్యవిద్యార్థి యస్. ఐ. ఆర్. రైలుక్రిడలలో నిర్ణీతంగా చనిపోయింది. ఒక కాలు పూర్తిగా తొలగిపోయినది.

నిమ్మజాతులకింద వచ్చేడివారును హిందూమతీయులగు వారెల్లరకు అధిపతియను. కావున వారితిగారి వాదనచే వ్యామోహితులుగా భోకుడనిరి.

అంకట సభ్యులు పలహారములకై లేదిరి.

ఫలహారానంతరచర్చ

ఫలహారానంతరము కాసనసభ్యులు సమావేశమైనపిదప దేవాదాయ బిల్లుసవరణపై చర్చ వారంభించిరి.

తులసిరామగారి హిందూపద నిర్వచనమునుగూర్చిన సవరణపై శ్రీమన్. యస్. సత్యమూర్తిగారు మాట్లాడుచు సవరణను బాగుగ గమనింపలేక పోవుటచే గౌ. మంత్రిగారు పారబడిరియు, అదిద్రావిడులు, అదిమౌల్దులు, నాడారులు మున్నగు హిందువులు అని సవరణనుగలదనియు, అందుచే హిందువులకు వా రేసంఘమువారైనను ఇందుకేగరునియు కావున గౌ. మంత్రిగారి వాదనవాదనచే వ్యామోహితులుగావలదని బట్టిరి.

సత్యమూర్తిగారికి న మాట్లాడుచు సర్. కె. వి. రెడ్డిగారి వాదనను ఖండించిరి. హిందూసంఘమును నిర్వచించుటన పరమని బట్టిరి. ఆ నిమ్మజాతులు దేవాలయమునకు ప్రవేశించుటకు నిషేధించుటను తుద ముట్టింపు బానిశ్యకమని బట్టిరి. అధికారవంతులను పక్షమువారు మత విషయములో కాసిండుటకు శక్తి గలిగియుండినచో ఈ నిషేధమును తొలగించుటకు సంసిద్ధులుగావలయునని బట్టిరి. వక్షిణ దేశవంతు నిమ్మజాతులను దేవాలయములలోనికి ఆటంకపరచెడివారు. బ్రాహ్మణులకుం బై బ్రహ్మణే తరు లేయనియు కావున బ్రాహ్మణే తర మంత్రివర్ణమువాకు హిందూసంఘమునకు గల ఈమహాద్వమును తొలగింపవలయుననిరి.

పిదప సవరణ వోటుకు చెల్లుబడి పీకపోయెను. పోలగై కొనగ 17 అనుకూలర, 31 ప్రతిపక్షమునకు ఓడిపోయెను.

ప్రతిపక్షములో సర్. కె. వి. రెడ్డినాయుడు, డా॥ సి. సత్యేశ్వరమలయాగ, ఏ. రామస్వామిమహదీయాగ, సి. గోపాలన్, ఆర్. మదనగోపాల్ నాయుడు, బి. శీతారామిరెడ్డి శరభాచార్య, ఖాదర్ మొహిదీన్, బి. మనిసామనాయుడుగారిలు గలరు.

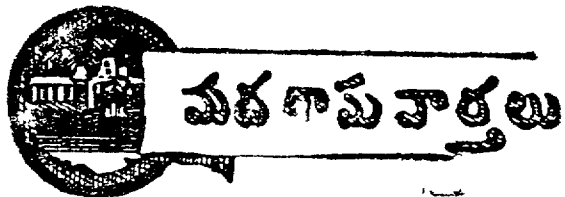
చల్లపల్లి జమీందారు, సర్. టి. పదానయ్యర రా॥ బి॥ సి. వి. యస్. సరసింహాకాశి శేషారెడ్డి కె. శ్రీనివాసయ్యంగారిలకు సులుగనుండిరి.

కె. వీరయ్యను ఆర్. శ్రీనివాస్ డా॥ పి. నుబ్బరాయన్, యల్. సి. గురుసామిగారిలు ప్రతిపక్షమువారితో అనుకూలముగవోటు జేసిరి.

పోలీసు కాస్టేబిలును బంధించుట

నల్లరు బెంగలీయువకుల అరెస్టువిచారణ

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 8:—భవానీపూరు సేవకసమితికి బంధించిన నల్లరు బెంగలీయువకు లీమధ్య ఒక పోలీసు కాస్టేబిలును దొంగతనముగా అయ్యుండుట దెప్పిస్తున్నారాయని విచారింప రాగ బంధించి ఆయనవద్దనుండి ముఖ్యమైన యొక పత్రమును లాగుకొన్న దులప యీమధ్య అరెస్టుజేయబడి; వారు లిక్విరుపోలీసు మేజిస్ట్రేటుయెదుట హెచ్చబడిరి. కేసు వాయిదా 10-వ తేదీకి వేయబడెను. (ఆ. ప్రె.)

ద. ఇం. సంగీతకళోద్ధారణసంఘము:—ఈ సంఘము కార్యనిర్వాహకవర్గము వారు 9 వ తేదీన 6 గ. గురువిలాసమందిరమున సౌందర్యవహులన కెదురుగ సమావేశమయ్యెదరు. ది. బ. చల్ల గురుస్వామిచెట్టిగారు అధ్యక్షత వహించెదరు.

విద్యార్థుల కాంగ్రెసు:—మదరాసులో కళాశాల విద్యార్థుల మహాసభ దసరా సెలవులలో జరుపుటనుగూర్చి విచారింప 115,16 అంగప్రవాసుకుపీఠి టుటోరియలు కళాశాలలో 9 వ తేదీ 5-30 గ. సభ జరుగును.

రాకపోకలు:—శ్రీ కాశీనాథుని వాగ్దేవరాయ పంతులుగారు నిన్నరాత్రి మెయిలులో కృష్ణాజిల్లాలో కాంగ్రెసు ప్రచారార్థము చెజవాడ వెళ్లిరి. అలసీకాజోద్ధోగి వెర్నాను నిన్నరాత్రి కాలికట్టు వెళ్లిరి. (ఆ. ప్రె.)

బావిలో బడి ఆత్మహత్య గావించుకొనుట

ఇస్సెన్కర్ల హంకిస్సుగారు నేడు వావరమను కేటలో 45 ఏండ్ల శ్రీ బావిలోపడి ఆత్మహత్య గావించుకొనిన సంవత్సరమున విచారణ సలుపుచున్నారు. ఇది ఆత్మహత్యయే నని చాలమంది యుకొనుచున్నారు (ఆ. ప్రె.)

ఆంగ్లో హైందవయువకుని ఆత్మహత్య

ఊరును పేరును తెలియకుండుట

35 ఏండ్ల ఆంగ్లో హైందవయువకుడు చెక్కు చూటును తొడిగి కొని సాపుహును ధరించి ఫాల్గునెంటు జార్జికోలు యెదుట సముద్రపుటాడ్డన ఆత్మహత్య గావించుకొనెను. ఈ మధ్యాహ్న మే యాకసిశవము కనబడెను. ఆకసి యూరును పేరును తెలియలేదు. ఇస్సెన్కర్ల సెస్సీల్లుగారు విచారణ సలుపుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

మదరాసు విశ్వవిద్యాలయము

ఎం. ఎల్. డిగ్రీగర్లు ఫలితములు

జూలయిలో జరిగిన పరీక్షయందు యాదినవసెంబరులు గల అభ్యర్థులు జయముండిరి:—
1 వ బ్రాంచి:— 8 వ తరగతి: నెం. 7, 8 వ బ్రాంచి 8 వ తరగతి: నెం. 8, 18, 22.
4 వ బ్రాంచి:— రెండవతరగతి: నెం 27, 8 వ తరగతి 28, 38.

వైద్యవిద్యార్థి ఆత్మహత్య

“రైలాపినను మరణ మొగలేదు”

ఉపయమున 11 గంటలకు వైద్యాలయమునుండి విడుదలై హాస్పిటలు వరండాలో ఇటువంటి పీకారు జేసి గంట గాకుండగనే శవము అనేక మందిచే పరిశీలించబడి రైల్వే పోలీసువారిచే తీసికొని పోయెను. అని పోలీసువారి విచారణలో 25 ఏండ్ల వయసుగల యస్. ఐ. ఆర్. కోదండరామి మొదలి వైద్యవిద్యార్థి ఆత్మహత్యను గూర్చి తెలియవచ్చినది.

కీ. రి. శేషుడైన ఈతడు కర్నూలువాసి. విశాఖపట్టణమున ఉత్పత్తివైద్యునిగతియందు చదువుచున్నాడు. ఏప్రిలు 28 వ తేదీన ఎడమచేతిలోని బ్రెకురుదిక్కుత్వము జనరలు ఆసుపత్రిలో చేర్చుకొనబడెను. విన్న ఉపయమున ఆకసి ఆసుపత్రినుండి విడుదల చేసెదరని తెలిపిరి. మిగిలిన కథ రైల్వేవారు చెప్పిరి. గేటులోనివారు తాను గేటు మూయునప్పటికి పాణిగారు కటకటాలకు చేరిగిబడి గేటుకు కొద్దిదూరముగ నుండిరి. ఇంజను డ్రైవరు ఫైర్మను ఆతనిని రైలుకోడ్డుపై ముందు చూచెను. తగువార మరీకొంతదూరము పోవునప్పటికి ఆతడు పట్టల నడుమకు వచ్చెను. వాక్యము ప్రేమ తక్కువ వేసెనుగాని మరణ మాపకాలకపోయెను. రైలాను నప్పటికి ఇంజనాతనిపైగా పోయెను. మరణము తక్షణమే తీర్మానించిరి. (ఆ. ప్రె.)

వాత వ రి న స ి త

1926 నం॥ సెప్టెంబరు నెల 7-వ తేదీ మంగళవారము

ముఖ్యజిల్లాలు	కల 24 గంటలలో అత్యధిక వర్షము	కల 24 గంటలలో అత్యల్ప వర్షము	కల 24 గంటలలో సగటు వర్షము	ఏప్రిల్ నెల 1-వ తేదీనుండి వర్షము	మరియు సాధారణముగ సంవత్సరమునకు సగటు వర్షము.
గోపాల్ పూర్	89.6	73.8	...	18.45	— 8.75
విశాఖపట్టణం	89.6	78.1	0.54	12.71	— 3.18
కాకినాడ	83.4	78.6	...	28.16	+ 10.48
మచిలీపట్టణము	92.7	78.1	...	15.20	— 4.48
కర్నూలు	94.0	75.1	...	8.29	— 6.88
బస్తారు	91.4	74.2	0.19	8.62	— 8.48
అనంతపురం	0.29	7.41	+ 2.25
కడప	85.9	76.2	0.16	18.19	+ 3.97
కల్లూరు	95.7	78.7	...	11.25	+ 2.98
మద్రాసు	92.0	76.0	...	8.21	— 3.46
కపూరు	89.2	76.6	...	7.36	— 3.42
నీలము	91.7	72.0	0.29	9.89	— 5.79
కోయంబూరు	85.1	72.1	0.04	6.22	+ 1.64
తిరుచనాపల్లి	91.4	76.4	...	8.50	+ 0.58
నాగపట్టణము	86.4	77.8	...	4.88	— 3.54
మధురై	91.1	75.8	...	4.46	— 4.56
పొంబక్	86.9	77.5	...	0.61	— 0.98
తిరునల్వేలి	0.21	0.79	— 0.86
తిరువేంగళము	85.0	75.2	...	24.41	— 1.46
కొచ్చిక్	81.8	74.8	...	74.57	+ 6.48
కాలికట్టు	87.2	76.1	...	95.54	+ 18.85
మంగళూరు	85.8	76.5	0.02	89.81	— 9.63
బెంగళూరు	83.5	66.4	0.12	9.98	— 4.19
మేర్ కార	76.4	61.5	0.58	92.10	— 8.89
కొడైకనూర్	64.8	52.8	...	14.88	— 2.82

విశాఖపట్టణంలో 0.54 ఇంచు వర్షము కురిసినది. ఆకాశము మేఘావృత్తిమై యున్నది. డక్కనులో వర్షము కురియుచున్నది. అనంతపురంలో 0.29 ఇంచులు బెల్లూరిలో 0.19 ఇంచులు కడపలో 0.16 ఇంచులు వర్షము కురిసినది. కడపలో అర్ధగతి అధికముగనున్నది. కర్నూలులో శీతోష్ణస్థితి నాలుగు డిగ్రీలు అధికముగ నున్నది.
సి. చెంగల్వరాయ మొదలియారు,
అసిస్టెంటు వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

కాంగ్రెసుపక్షము : శాసనసభలు

శ్రీకృష్ణ

XX

జస్తిసుపక్షము : ఉప్పుపన్ను

ఉప్పుపన్నును 1-4-0 నుండి రూపాయికి తగ్గించినందున వోటుజేసిన పాపమునకై, అట్టి సభ్యులను వోటులు మరల పెట్టినామో అని నిపుననుగాని బెదిరించుటవలన, నరసింహరాజు గారు నిజానికి తేటపడవలసి వచ్చెను. ఈ చర్యలో పలువురు స్వయం రాజ్యపు ఎన్నికల గూర్చియే ముచ్చటించియుండుటచే, వీరు చెలిపిన సంగతులను పాకులు ముఖ్యముగ గమనింపవలసి యుండు. "గత సంవత్సరపు భారతశాసనసభా కార్యక్రమమును స్మరించుచేసి, యీ ప్రశ్నను యొకనియోజకగణపు వోటులు లిడవరకే నిర్ణయించి రని తెలియనగును. ముప్పిలినాయుడుగారి ఎన్నిక ఫలితమును యీసభవారికి చెలుపుచున్నాను. ఉప్పుపన్నును తగ్గించవలదని వారు భారతశాసన సభలో ముచ్చటించిరి. అందువలన స్టేటుకౌన్సిలు స్థానము అతనికి లభించకబోయెను. (ఏ. బి కృష్ణ నాయుడు, భారతశాసనసభ్యత్వముకూడా) ఇటీవల నతడు స్టేటుకౌన్సిలులో ప్రవేశించు నవకాశమును కోల్పోయెను." అని నరసింహరాజుగారు చెప్పుచు ఉప్పుపన్ను తగ్గదల పనికిరాదను వారిని వోటులు లభిమానింపరని స్పష్టపరచిరి. 1925 సంవత్సరపు మార్చి నెలలో ఉప్పుపన్ను తగ్గదల కను కూలముగ వోటుజేసినవారి సంఖ్య 100 మును, నరసింహరాజుగారి యిటుబలికిరి. "నాజిల్లకు ప్రాతినిధ్యము వహించెడి భారతశాసనసభ్యుల సంఖ్యను దొంచుట నాధర్మము. నేను, పి. సి. వెంకటపతిరాజు, రథో, విశ్వనాథదాసుగార్లు గంజాము విశాఖపట్టణ మండలముల కీశాసనసభలో ప్రాతినిధ్యము వహించుచున్నాము. మేముదరము కలిసి, భారతశాసన సభలో వేంకటపతిరాజుగారి రవలంబించిన చర్యను కొనియాడుచున్నాము. నేటియుదయమున పోలింగును మూడగకే ఉప్పుపన్ను తగ్గదలకు వ్యతిరేకముగ వోటుజేసిన వా ప్రాత స్నేహితులగు రామ చంద్రరావు పంతులుగారికి వ్రాయుచు, పొరుగున నున్న వియోజక గణమును నేను ప్రేరేపించగలుగుచో, ఈమారు మీకు శాసనసభా స్థానము నిశ్చయముగ దక్కదని తెలిపితిని. (వినుడు వినుడు, నవ్వు) మాముడల ప్రతినిధియును నా స్నేహితులగు భానోజరావుగారు వేంకటపతిరాజుగారి చర్య నామోదింపనని చెప్పెదరు గాబోలు.

భానోజరావుగారు—వారితో నేను సంపూర్ణముగ నేకీభవించితినిని తెలుపుచు బదులుగూడ వ్రాసితిని. (వినుడు వినుడు, నవ్వు)

నా స్నేహితులగు భానోజరావుగారు గూడ మా యభిప్రాయములతో నేకీభవించుచున్నారు. అందుచే, భారతశాసనసభలోని మా ప్రతినిధులు మే మూహించిన విధముననే వోటుజేసినని నిశ్చయముగ జెప్పగలను"

వైవాక్యములబట్టి ఉప్పుపన్ను తగ్గదలకనుకూలముగ వోటుజేసినసభ్యులే, ప్రజాభిప్రాయమును వ్యక్తపరచినందు, వ్యతిరేకముగ వోటు జేసినవారితో విరుద్ధముగ ప్రవర్తించినందు స్పష్టమగును. సింపుననుగాని బెదిరింపుల కింతకన్నను స్పష్టముగ జవాబిచ్చుటకు వీలుండదు. వస్త్రముల ఎక్కిజు డ్యూటీవిషయమున కృష్ణనాయుడుగారు చెలిపిన సంగతుల భావములనుగూడ నరసింహ రాజుగారి నామోదింపలేదు. బ్లాక్టుగా రిపోషించినటుల, ఉప్పుపన్ను తగ్గదలవలన రివిన్యూలో 90 లక్షలొకవేళ నష్టమునచ్చినను, ప్రజలలాభము నిమిత్తము ఇండియా ప్రభుత్వమువారి మాత్రము నష్టమును భరింపజాలరా? ఏ ఖర్చులలోనో తగ్గింపజాలరా? బ్లాక్టుగారి కిది యొక లెక్కయో? ఇప్పుడున్నచో రాష్ట్రకప్పములను ఉప్పుపన్నునుగూడ తగ్గింపగలరు కాని, బ్లాక్టుగారి అంచనా సయితము సరికాదని నిమిత్తమయ్యెను. భారత శాసనసభ్యులను భయపెట్టుటకు జెప్పినమాటలని తేలేరు. ఉప్పుపన్ను తగ్గదలవలన రాష్ట్రకప్పముల తగ్గదలను మార్చవలసినవచ్చుననియు, ఆవిమ్మట ఉప్పునీటి కన్నీళ్లను విమనపాదనియు, బ్లాక్టుగారు చమత్కరించిరి. కాని, 1926 సంవత్సరపు బడ్జెటులో చెలిపిన రివైజుడు ఎట్టి మేటుప్రకారము, 1925-26 సంవత్సరము నందు కోటి ముప్పదలక్షల రూపాయిలు మిగిలెను. ఇండియా ప్రభుత్వపు 1925-26 సంవత్సరపు బడ్జెటులో అంచనాపైచిన నిలువ 24 లక్షలమాత్రమే. కాని తుదకు కోటికిపైగ మిగిలెను. బ్లాక్టుగారు భారతశాసనసభవారి తీర్మానము సంగీకరించి యున్నచో, ఉప్పుపన్ను తగ్గదల సులభసాధ్యమయ్యెడిది. అందుకుమారుగ స్టేటు కౌన్సిలు సభవారిచే తీర్మానమును నిరాకరింపజేసిరి. నర్సిపై జేసిన రను భయముచే భారత శాసనసభవారు తమ వెనుకటి తీర్మానమును దిగమిగుట సంభవించెను అప్పటికిని, స్వరాజ్యపక్షసభ్యులు, మాళవ్యా, వేంకటపతిరాజుగార్లు మున్నగువారు ఆత్మగౌరవమును నిలుపుకొనుటకై తమ వెనుకటి తీర్మానమున కనుకూలముగ వోటుజేసి, బ్లాక్టుగారి గర్జనములను నిరాకరించిరి.

భారతశాసనసభవారు రెండవమారి తీర్మానమును చర్చించినపుడు, బ్లాక్టుగారు రూపొందిన నియమ చాల తక్కువయినందు, నింతకన్న పొచ్చు నిలువ తప్పక యుండుననియు, వేంకటపతిరాజుగారు జోన్యముచెప్పిరి. వారి జోన్యమే మరుసటి సంవత్సరము కలిగెను. వేంకటపతిరాజుగారి వాక్యముల నిట నుదాహరించెదము.

"1925-26 సంవత్సరమున ఖర్చు తగ్గదా? ఈ స్వ్యాపు మొత్తము 90 లక్షలుగాని, ఒక కోటిగాని, ఇంతగొప్ప ప్రభుత్వమున కొక లెక్కగాదు. ఈమారు ఆర్థిక సభ్యుడు 1925-26 సంవత్సరమున జరిగిన ఆదాయవ్యయమును తెలుపునపుడు, ఒక కోటి మిగులునని తప్పక జెప్పను. అందుచే మర

యొకమారు నే నడుగుచున్నాను. ఈ స్వల్ప మొత్తము 90 లక్షలకుగాని, కోటికిగాని ఇతరవిధముల ప్రభుత్వమువారు ఏర్పాటుజేయ వీలులేదా? వారు ఇట్లెట్లునెడల వీలుగలదనియే, నేను జెప్పచున్నాను."

బ్లాక్టుగారు వేంకటపతిరాజుగారి వాక్యములకు గినుకవహించి, ఉప్పుపన్ను దగ్గుచో రాష్ట్రకప్పములను తగ్గింప వీలుండదని గట్టిగ జెప్పిరి. కాని, ఫలిత మేమయ్యెను? వేంకటపతిరాజుగారి యూహయే సరియయ్యెను. బ్లాక్టుగారి యూహయే తప్పయ్యెను. కాని వేరొందిన ఆర్థికవేత్తలగు బ్లాక్టుగారి మాత్రము హింపలేకబోయిరా? ఊహింపలేకబోయిన సమ్మజాలము ఉప్పుపన్ను తగ్గదలబనికిరాదని వారు మొదటినుండియు జూపుచున్న పట్టుదలయే ఇంతటి ప్రావృద్ధిపైకి కారణమయ్యెను. ప్రజాసామాన్యస్థితిని వారు గ్రహింపలేక, ఉప్పుపన్ను స్వ్యాముగానా, పోస్టురేట్లు స్వల్పముగానా యని వాదింతురు. తమ స్థితిని బట్టి జూచిన, ఇవి స్వల్పముగావచ్చుచుగాని, ఒక్కపూట యయినను కడుపునిడ కూడు దొరకనివారిస్థితి నాలోచించిన, బ్లాక్టుగారింత కఠినహృదయులుగ ప్రవర్తించియుండరు. ఏది ఎటులున్నను, శాసనసభ్యులు కొందరు బ్లాక్టుగారి గారడికి లొంగిపోయిరి. కర్జనుప్రభువే ఉప్పుపన్నును రూపాయివరకు తగ్గించి, బీదలకిది యుపకాంతి గలిగించునని భావించి యుండ, బ్లాక్టుప్రభృతులు సానుభూతి రహితముగ ప్రవర్తించియుండుట మిక్కిలి శోచనీయము. డబ్బు మిగులవనభయముతో, 1925 సంవత్సరమున బ్లాక్టుగారు ఉప్పుపన్ను తగ్గదల కంగీకరింపలేదని చాదముకొర కంగీకరింతము. 1926 సంవత్సరము నందు వీరెటుల ప్రవర్తించిరి? 1926-27 సంవత్సరపు బడ్జెటు అంచనా ప్రకారము 3 కోట్లకు పైగ నిలువయుండును. మితవాదసభ్యులీ సంవత్సరమున మేల్కొని ఉప్పుపన్నును పోస్టురేట్లను తగ్గించలయునని కోరియుండిరి. వీనిని తగ్గించుటకు గత సంవత్సర మిష్టపడని రంగాచార్యులుగారి మారు ప్రతిపాలిరి, భంగపడిరి. స్వరాజ్యపక్షమువారు శాసనసభయండి తేచిబోవుటచే, సహకారవాదులగు తమ కోర్కెను నెరవేర్చి తమ పరువును కాపాడవలయునని వేడిరి. కాని బ్లాక్టుగారు చెప్పినదేమి? వీరి సూచన సంగీకరించిన, రాష్ట్రకప్పములను తగ్గించవీలులేదనియే. డబ్బు మిగిలినప్పుడును ఒకటేవాదము. మిగుల నష్టమును ఒకటేవాదము. ఏ. బి. రంగాచార్యులుగారు యీసంవత్సరము మార్చి నెలలో చెలిపిన దినాలాపములస్వభావము నీక్రిందివాక్యములబట్టి గ్రహింపవచ్చును.

"ఉప్పుపన్ను సందర్భమును తీసికొనుడు. ఉప్పుపన్నును తగ్గింపుడని మే మెంత అరచినను, అసంభవమని మీరు జవాబిచ్చితిరి. గతసంవత్సరము ఉప్పుపన్ను రు. 2-8-0 లుగ నుండనియెడల, 5కసము విరిగి భూమిమీద పడునని సర్ బ్లాక్టుగారు రా బెంచి మీదనే కూర్చుండి భావించినని నే తెలిచితిని. కాని మరుక్షణముననే ఉప్పుపన్ను రు. 1-4-0 కు తగ్గింపబడెను. అందువలన ప్రజలలో సంతృప్తి గలిగెను. కాని ఇంత అపసవ్యముగ నేల మెలగవలయును? కాటా ఎక్కిజు డ్యూటీ పనికిరాదని, ఎన్నిమారులో మేము తెలిపితిమి. గతసెప్టెంబరులో మేము

అందోళన నలిపినపుడు, సర్ ఛార్లెసు ఇప్పుడు, అవిషయము నాలోచించుటకే వీలులేదని పలికిరి. కాని ఒకటిరెండుమాసము లయినతరువాత, మీరే దానిని రద్దుజేసితిరి. మీవాక్యములను నేను నమ్మను. నిజ మేమనిన, మీవైఖరి, మీప్రతిష్ఠ ఎప్పటికప్పుడు అడ్డువచ్చుచుండును. ప్రజల కోర్కెలకు లొంగినటుల మీరు కనుపించరు.....మీరు ఎప్పటికయ్యెడి అనుభవమున ప్రవర్తింతురు. అట్టి మార్గమును వీడి, సత్వధము నొక్కడు.”

వైవాక్యముల గాంచిన, అధికారదృక్పథమును వీరు తాత్కాలికముగ నయినను గ్రహించినట్లు దోచును. నిరోధమార్గమువలన గాని ప్రయోజనము లేదని, వీరు నయితము గ్రహించవలసి వచ్చెను. రంగారావులు ప్రభుత్వ లెంత వేడిన సేమిఫలము? రు 1-4-0 పన్నును రూపాయికితగ్గింప వలెనని, అహమ్మదుగారు చెచ్చినసవరణను బ్లాక్లకు ప్రభుత్వ లెప్పటివలె నెదిరించిరి. ఉప్పుపన్నును తగ్గించిన, ఉప్పువాడుకయు, ఉప్పునివినియ్యను, హెచ్చగు ననుట అనువైకవేద్యమయినను, వీరొసంగితిని గ్రహించలేదు. పూర్వపు వాదమునే వీరి ఘోషించుచు సాగిరి. “నా శారవసీముడగు స్నేహితుడు, రాష్ట్ర కప్పముల ప్రశ్న ఎప్పుడు వచ్చినను, ఇదిగో చూడండి రాష్ట్రకప్పములు తగ్గవని చెప్పవలయును” అని డి. బి. రామచంద్రరావు పంతులుగారు యీసంవత్సరము మార్చి నెలలో బ్లాక్లకుగారి నధిక్షేపించిరి. బ్లాక్లకుగాని ఎత్తు లీ సంవత్సరము నందయినను ఎల్లరికి వెల్లడియయ్యెను. అందుచే జప్తినుపక్ష సభ్యుల యూహ లెటులున్నను, 1925 సంవత్సరమునందు భారతశాసనసభవారు తమ ధర్మమును నెరవేర్చి రనుట కేమాత్రము సందియములేదు. ఏద్రాను శాసనసభలో నానయమున జరిగిన చర్చయందలి ఇతరవివరములగూర్చి ముందుపంచికలో వ్రాసెదము.

జమీన్దార్?

స్వతంత్ర కాంగ్రెసుపక్షము వారి మధ్యను రిస్పాన్సివు సహకారపక్షమువారిమధ్యను మాత్రమే గాక, స్వరాజ్యపక్షము వారితోగూడరాజీ ఆలోచనలు జరుగుచున్నవని, అసోసియేటెడుప్రెస్సు వార్త దెలుపుచున్నది. ఇందు ఎంతవరకు నిజము గలదు? ఇదివరకు సబర్బత్తి యొడంబడికవిషయమై రహస్యాలోచనలు జరిగి తుద కవివిఫలమయ్యెను. కారణ మేమి? ఉద్యోగనిరాకరణమును ఖండితముగ నంగీకరింపని ఏర్పాటులను దేశ మంగీకరింపజాలదు. సంస్కరణములను నిర్వహించుట కంగీకరించుచో, నిరోధకార్యక్రమ మంతరించును. లజపతిరావుగారికిరకుగాని, వారి యితరులకిరకుగాని, మూలాధారమును విడిచివేలు అసంభవమగును. కాంగ్రెసుసభ మితవాదుల మార్గము ననలంబించునే, అధికారవర్గ మాందోళనపడవలసిన యవసరము పూర్తిగ దోలగిపోవలయును. పరాధీనత వీరము బెట్టుకొనును. స్వాతంత్ర్యసిద్ధి యొకను దూరము పోవును. సబర్బత్తి ఒడంబడికనుగూర్చి యొకను ముచ్చటించుట వ్యర్థము. ఇట్టి ఒడంబడిక లేనేలేదని చెప్పవచ్చును. జయకు ప్రభుత్వ కయినయర్థము వేరు. నైహూ ప్రభుత్వ కయిన అర్థమువేరు. అనలు ఒడంబడికయే

లేనపుడు, దానిని పునరుద్ధరించు టెట్లు? ఎన్నికలు సమీపించిననుయమున, తొరమాలిన ఒడంబడికల చర్చతో కాలమును వ్యర్థపరచుట అవి వేకము. నైహూగా రీసమయమున మరియొక గంధ్రగోళము దెచ్చిపెట్టరని నమ్మెదము. ఒడంబడిక యొకవేళ గుదిరినను, దానిని ప్రత్యేక కాంగ్రెసు సభగూడి యంగీకరించినగాని, అది అమలులోనికి రాజాలదు. కాన్పురు కాంగ్రెసు తీర్మానమును మార్పుటకు ఎట్టి యవసర మిప్పుడు గలుగలేదు. అప్పటివరకే లిసుమంతయు మారలేదు. ప్రభుత్వమువారియొద్దనుం? ఎట్టి రిస్పాన్సు వెలువడలేదు. ఈలోపుగ ప్రజలు లొంగిపోవుచో, త్వరలో కాంగ్రెసు తన ప్రతిష్ఠను కోల్పోన జాలదు. ప్రత్యేక కాంగ్రెసు సభ జరుపుటకు సావకాశ మెక్కడ గలదు? అసోసియేటెడు ప్రెస్సు ఊహలు సరిగావని నమ్మెదము. కాంగ్రెసు సంఘములు పట్టుదలతో పాటుబడుచో, సంశయబాధితు లగు నాయకులు తుదకు కాంగ్రెసు మార్గమునే అనుసరింతురు. ఇప్పుడు గావలసినది, కార్యదీక్ష తప్ప వేరుగాదు.

శాస్త్రీయమా, అశాస్త్రీయమా?

హిందూమత ధర్మాదాయ చట్టమునందలి 7-వ క్లాజు, వెనుకటి చట్టముక్రింద జరిగినచర్య నన్నిటిని, శాస్త్రీయము గావించుచున్నది. ప్రభుత్వమువారు జరిగిన చర్యలేగాక, బోర్డు వారిచర్యలుగూడ శాస్త్రీయ మగుచున్నవి నిన్నటిదిన మీవిషయమై దీర్ఘచర్చ జరిగెను. కాని మంత్రి గారుగాని, వారిపక్షమువారుగాని తగిన సమాధానము జెప్పలేక, కేవలము సంఖ్యాబలముపై నాధారపడిరి. వెనుకటిచట్టము శాస్త్రీయ మని అంగీకరించుచో, ప్రభుత్వమువారాసంగతిన దెలుపవలెను. అట్టితరి, తుదివర కావిషయమై పోరాడవలెను. అశాస్త్రీయమని నమ్ముచో, ఆసంగతి నంగీకరింపవలెను. అటువలెగాక, రద్దుజేసినచట్టము క్రింద జరిగిన చర్యలు శాస్త్రీయము లని నిర్ణయించుట, అ పూర్వ విషయము. ఇట్టి నిరర్థకము తమకెక్కడను గనుపించలేదని, అడ్వకేటు జనరలుగారే అంగీకరించెడి. ప్రెసిడెంటుగారు మంత్రిగారి కనుకూలముగ చూలింగు విచ్చినను, సంశయములు దొలగనేరవు. ఇక్కడెన్నిటిచట్టము, అశాస్త్రీయచర్యలమధురా, చట్టమునం దాసంగతి నుదాహరింపలేదు. ఇక్కడెన్ని టీ చట్టముక్రింద కొందరు అధికారులచర్యలను సమర్థింపవచ్చును. అంతియగాని, వెనుకటిచట్ట మంతయు శాస్త్రీయమని చెప్పవీలులేదు. ఇట్టి అపూర్వచర్యకు పాలకులంగీకరించుచో, మున్ముందు అనేకములగు ఇబ్బందులు గలుగవచ్చును. కొత్తచట్ట మొకను శాసనముగాకముందే, బోర్డుకుగాను అరువదివేల రూపాయీగ్రాంటు నిమ్మని మంత్రిగారు గోరుటకు వీలెటులగలదో తెలియదు. బ్లాక్ల మ్యునిసిపలుసంఘమువారు తిరుపతి మ్యునిసిపలుసంఘమునకును నీటి సప్లయికోర కిచ్చినసొమ్మును ధర్మాదాయసంఘమున కిచ్చుట ఏటీన్యాయమో చదువరు లూహింపవచ్చును. ఇదివరకెచ్చిన రు 1,15,000 లు ఎటుల వినియోగింపబడెనో, తమకు తెలియలేదని శాసనసభ్యులు మొరలిడిరి. బోర్డువారు లక్షరూపాయల గోరిరట. ప్రభుత్వమువారు అరువదివేల నిచ్చు

నున్నారు. ఈబోర్డు నిరర్థకము, వ్యయకర మనున భిప్రాయము సామాన్యముగ వ్యాపించియున్నది. బోర్డుకమిషనరులు ప్రభుత్వనియమితులే. మంత్రివర్గమువారు చెప్పవలెను ధర్మాదాయచట్టమును, ధర్మాదాయపు బోర్డును ప్రజల కనుకూలముగ నున్నచో, ఇన్ని వ్యాజ్యము లేల దాఖలైయుండును? ధర్మాదాయములనుండి బోర్డు వారికియవలసిన ధనమేల రాకుండును? ప్రభుత్వమును బోర్డువారు ఋణముడగు నేల? డబ్బులేని బోర్డుకు అప్పునిచ్చుట, ప్రభుత్వమునకు లాభకరమా? నూతనచట్ట స్వభావము దురవగాహముగ నున్నది.

మహాత్మాగాంధీగారిని
నాయకత్వము వహింప వేడుట

విజ్ఞప్తియందు సంతకముజేసిన మరికొందరు ప్రముఖుల పేర్లు
స్వరాజ్య యధోచిత సహకార పక్షములు
విజ్ఞప్తిని ఆమోదించుట
(స్వీయవిలేఖరీ)

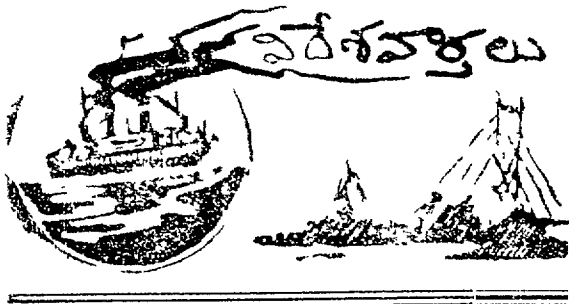
బొంబాయి, సెప్టెంబరు 7:—ప్రజానాయకత్వమును తిరిగి స్వీకరింపవలసినదనికోరుచు బొంబాయిలోని కొందరు కాంగ్రెసు ప్రముఖులు మహాత్మాగాంధీగారి కంపెన విజ్ఞప్తి విషయమై స్వరాజ్యయధోచితసహకారపక్షములు విజ్ఞప్తి నామోదించుచున్నట్లు నామ తెలియుచున్నది. స్వీయముగ అనలంబించిన ఏకాంతవాసమునుండిచ్చి నాయకత్వమును తిరిగి పరిపాలయవలసినదనికోరు విజ్ఞప్తి మందు మూలానా సౌకతాలి, దాక్టరు సాతేగాడ్ గలంతకము జేసిరి. విజ్ఞప్తిమందు సంతకము జేసినవారల నభినందింపవలయును. కాని విజ్ఞప్తి నామోదించుటకు వివిధ రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు కమిటీల కంపెన, విక్రిలి సమంజసముగ నుండెడిది. (తంతివార్తా)

దాదాభాయి జన్నదినోత్సవము
భారత దేశ పితామహుని దేశనేమ గొనియాడుట
(అసోసియేటెడు ప్రెస్సులసర్వీసు)

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 4:—భారత దేశ పితామహుడగు దాదాభాయి నాగోజిగారి జన్మదినోత్సవ విచట సేడు జరుపబడెను. నాగోజిగారు గావించిన ఉత్కృష్ట దేశసేవనుగించి పెక్కు తావులందు నగరముక జరిగిన బహిరంగ సభలందు ఉపన్యాసము లీయబడెను.

సుభాష్ చంద్రబోసు
'నేట్టుమను'వై మాననప్రస్తుతావా

వ్యాధివిచారణదరఖాస్తు
కలకత్తా, సెప్టెంబరు 6:—కలకత్తా కార్పొరేషను ఎగ్జిక్యూటివు ఆఫీసరు సుభాష్ చంద్రబోసుగారు నేట్టుమను కంపెనీ యవస్థాపకులగు ఆర్. నైటుఅండుసమ్మ కంపెనీపై దెచ్చిన మాననప్రస్తుత దావాసందర్భమున యిప్పుడు మాండలేసెంటులు జెయిలలోనుంచబడిన వ్యాధిని విచారించుటకు కమిషను ఉత్తరువునువలెనని నేడు జప్తిను చాటునరుయెదుట దరఖాస్తు జేయబడెను. ఈదావాలో వ్యాధి 1924 అక్టోబరులో బెంగాలు ఆర్డినెన్సుక్రింద అరెస్టైన కొద్దిరోజులకు నేట్టుమను పత్రిక యందు ప్రచురింపబడిన మాననప్రస్తుత కరవ్యాసమునకుగాను 50 వేల నష్టపరిహారములను గోరుచు దావాజేసెను. ప్రతివాదిపక్షమున నెవరును హాజరు కాకపోవుటచేత వ్యాయూర్తి దరఖాస్తులో కోరినటుల నుత్తరువుజేసెను గాని వెంటనే ప్రతివాది పక్షమున అచోక్సీ నిచ్చి యీదరఖాస్తుపై వాదించుట కవకాశ మీయనలేననికోరగా వచ్చే సోమవారమువరకు విచారణ వాయిదా వేసెను. (ఆ. ప్రె.)

గనులపనివారి సమై

పనివారి సలహాలు-యజమానుల మరతులు

రాజీ కుదురునా?

నిన్న రాత్రి గనులపనివారి కార్యసంఘమువారు తిన్న తిను చర్చిలుగాడికి ఈక్రింది లేఖ పంపిరి:—“గనుల పనివారికి యజమానులకు ఏర్పడిన వివాదమునకు పాబంధించిన అన్ని విషయములను మైనర్స్ ఫెడరేషను కార్యసంఘమువారు ప్రతి నిధుల వహానభవారు మరల పరిశీలించిరి. ప్రస్తుత పారిశ్రామిక కావసరముల ననుసరించి మా ఖర్చులను తగ్గించుటకై నూతన జాతీయ ఒడంబడికను గావించుటకు రాజీ రాయబారములకు మేము సిద్ధముగ నున్నాము.” గనుల పనివారి సంఘపు కార్య దర్శియుగు ఎ. జి. కుక గారి సంతకముతో ఈజాబు పంప బడెను.

ప్రభుత్వ ప్రకటన

ఇందుపై ప్రభుత్వమువారు ఈక్రింది ప్రకటనము గావించిరి:—

“గనుల పనివారు పంపిన లేఖ రాజీ రాయబారములను మరల ప్రారంభించుటకు తమ అవకాశము కలగజేయుచున్నదని ప్రభుత్వమువారు అభిప్రాయ పడుచున్నారు. యజమానులకు ప్రభుత్వమువారు తమ అభిప్రాయములను తెలుపుచున్నారు. అన్ని విషయములు ప్రధానమంత్రిగారికి మాడ తెలుపబడు చున్నవి”.

యజమానుల వైఖరి

గనుల పనివారు తమపూర్వపు మార్గపు పట్టుదలను వదలిరి. మాఖర్చులను తగ్గించుటకై నూతనజాతీయ ఒడంబడికను తయారుచేయుటకు వారు అంగీకరించుచున్నారు. అనగా కార్మికుల తీరములు పనిచేయవలసిన కాలము మున్నగు విషయముల గరించి మరల చర్చ సలుపుటకు అవకాశ మేర్పడును. కాని యజమానుడు మాత్రము తమపట్టుదలను వదలినట్లు కనుపడుట లేదు. జిల్లాల పరిశీలకుల ననుసరించి ఆయాజిల్లాలకు అనుకూల వగు విధమున ఈ తగాదాలు పరిష్కారము కావలయుననియు శక్తమున, కఠిన్ము అనున ర్థము జాతీయ ఒడంబడిక రియారు చేయుటకు వీలులేదనియు గనుల యజమానుల సంఘమువారి అభిప్రాయమై యున్నది. డిప్యూటీ కొలియరి ఓనర్స్ అసోసియేషనులు మాడ ఇట్టి అభిప్రాయములనే ప్రకటించుచున్నారు.

ప్రభుత్వ ప్రతినిధులు, పనివారి ప్రతినిధులు, గనుల యజమానుల ప్రతినిధులు కలిసి ఈ సమస్యను పరిష్కరించుటకై ఆలోచించవలయునని ప్రభుత్వపు గనుల శాఖవారు నూచింప, ఇట్టి సమావేశమునల్ల బాధముండననియు, జిల్లా కొలియరి ఓనర్స్ అసోసియేషన్స్ ప్రతినిధులు లేకున్న ఈ విషయములను గురించి ఆలోచించుటకు వీలుండదని గనులయజమానులు తెలిపియుండిరి.

ప్రభుత్వమువారి వైఖరి

జాతీయ ఒడంబడిక తయారుచేయు విషయమై ప్రభుత్వమువారు సమఖైయ్యున్నారు. గనులపనివారు పంపిన లేఖ ననుసరించి ప్రభుత్వమువారు గావించిన ప్రకటన కృత్రికముగ నున్నదని పార్లమెంటరీ కార్మికపక్షపు నాయకుడగు రామ్మోహన్ బాబుగారు అభిప్రాయము తెలిపిరి.

పార్లమెంటు బృంద ఉపసంఘమువారు 6 వ తేది సమావేశమై రాజీ రాయబారముల సలుపు విషయమై ఆలోచించెదరు. ప్రభుత్వమువారు ఒక్కొక్క జిల్లాకు ప్రత్యేక ఒడంబడిక అనవసరమనియు జాతీయ ఒడంబడిక గావించుట ఉచితమనియు అభిప్రాయపడుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. బృంద కమిషనువారు మాడ తమ నివేదికమునందు ఇట్టి అభిప్రాయమునే తెలిపిరి. జాతీయ ఒడంబడిక గావించుటకు విషయమై రాయబారముల జరుపుటకు గనుల యజమానుల సంఘమువారు కొలియరి అసోసియేషనుల ఆనుమతి పొందవలయునని ప్రభుత్వమువారి అభిప్రాయమై యున్నది.

రగిష్ట్ర, సెప్టెంబరు 6:—లిన్కంటను చర్చిలుగారు మంత్రి వర్గపు బృంద ఉపసంఘపు ఇతరసభ్యులు సేటింగను మాధ్యమము బృందగనులయజమానులతో కలసి మాట్లాడెదరు. జాతీయ ఒడంబడిక గావించు విషయమై తిరుగుగల ఆక్షేపాలను వారు తెలిపెదరు. జాతీయ ఒడంబడిక అవసరమని కాన్కరెటు పట్టు పట్టియున్నారు. ప్రభుత్వమువారి అభిప్రాయమును మాడ ఇట్టి యుండుటచే గనులయజమానులు ఈ ఏర్పాటు అంగీకరింపనిచో ప్రభుత్వమువారు చట్టనిర్మాణమునకు గడంగవలసిన అవసర మేర్పడవచ్చును.

పనులయందు ప్రవేశించు కార్మికులు ప్రజల ఆగ్రహమునకు పాలగుట

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

లండన్, సెప్టెంబరు 6:—గేటువేడ్ నందలి ఫార్మిట్ టౌన్ గనే 50 మంది కార్మికులు పనులయందు ప్రవేశించిరి. కార్మికులు పనిచేసి వెలుపలికి రాగానే వేలకొలది స్త్రీలు పురుషులు వారిని ఎదిరించిరి. గుంపు అల్లరిచేయ మొదలిడెను ముఖ్య కార్మికులకు గాయములు తగిలెను. పోలీసువారు అల్లరిని అణగజాలకపోయిరి. అరుగుది పనివారు పోలీసుసహాయముతో ట్రాంబండిలో పోవుచుండిరి. ఆగ్రహపూరితులగు ప్రజలు ట్రాంబండ్లపై రాళ్లు రువ్విరి. ఆ కార్మికులు బండ్లు దిగవలసి వచ్చెను.

జపానులో గాలివాన

టోక్యో, సెప్టెంబరు 6:—తీవ్రమగు గాలివానల టోక్యో నుండి సగోయాకుపోవుచున్న బండి హమరుట్టుచేయ నున్న పట్టానుండి తొలగి క్రిందపడిపోయెను. 50 మంది గాయములు తగిలెను. హమరుట్టునగరమున పాతకాల యంత్రాలయ భవనము మరికొన్ని భవనములు ధ్వంసమయ్యెను. బయిబి, సైబ్యుటోకిసి మున్నగు నగరములందు ఎన్నియోభవనములు ధ్వంసమయ్యెను. పలువురు మరణించిరి.

స్వేయిను విప్లవము

డిక్టేటరు ప్రకటన

లండన్, సెప్టెంబరు 6:—సీరియారిటీ బట్టికాక యోగ్యతను బట్టి సైనిక శాఖయందు ఉన్నతోద్యోగము నియ్యబడవలయునని స్వేయిను ప్రధానామాత్యుడు గావించిన ప్రకటనముపై నేనయందు అశాంతి అధికమయ్యెను. విప్లవసూచనలు కనుపట్టెను. ప్రభుత్వమువారు రాజ్యాపత్రపు తీసికొని విప్లవ పరిస్థితులను రూపుమాపుటకై సైనికశాసనమును ప్రకటించిరి.

రాజా ప్రహ్లాద నగరమునకు వెచ్చుట

మాడ్రీడు, సెప్టెంబరు 6:—రాను సెబుస్టియనువద్దనున్న రాజాప్రభుత్వమువారి సలహాపై మాడ్రీడుకు వచ్చెను. మాడ్రీడులో రాజును జెనరలు రివేరేయాతో సంప్రదించి అతనిపై తనకు సంపూర్ణవిశ్వాస మున్నట్లు ప్రకటించెను. క్వరలో విప్లవము అగోపావునని రాజా అభిప్రాయపడెను.

డిక్టేటరు రివేరేయా ప్రకటన

మాడ్రీడు, సెప్టెంబరు 6:—జెనరలు పైరెమాడి రివేరేయాగా క్రిందిప్రకటనము గావించిరి.

ప్రాతకాలపు పార్లమెంటరీవిధానము నిష్ప్రయోజనమైనదని స్వేయినుదేశపుచరిత్ర ఇతరదేశములచరిత్ర నిరూపించుచున్నది. కావున నేమనలు అసెంబ్లీ ఏర్పరచుట ఉచితము. అందు అన్నితరగతులవారికి పక్షలవారికి తగుప్రాతినిధ్య ముండవలయును. ఇట్టిప్రతిస్థాపన ఏర్పడినగాని లాభములేదు.

మొరాకో సమస్య

పార్లమెంటు, సెప్టెంబరు 6:—స్వేయిను మొరాకోను వదలివేయుననియు 1912 సంవత్సరపు ప్రాంతో స్పానిషు సంధి పత్రికమును ఉపసంహరించుకొనునని వదంతులున్నవి.

సోవియటుల సహాయము

మాస్కో, సెప్టెంబరు, 6:—సోవియటు కార్మికసంఘముల కేంద్రసంఘమువారు మరల కొంతమొత్తమును బ్రిటిషు గనులపనివారికి పంపిరి. ఇప్పటికి 2000,000 రూబులు పంపబడెను.

నానాజాతి సమితి

జర్మని సభ్యత్వము

జెనీవా, సెప్టెంబరు 4:—నానాజాతి సమితి సంఘపు రహస్య సమావేశమున జర్మని సభ్యత్వపు అర్హతను గురించి విచారిణిసంఘము అనవసరమని తీర్మానింపబడెను. నానాజాతి సమితి సాధారణ సమావేశమున సభ్యులందరు ఏకగ్రీవముగ అంగీకరించిన జెర్మనికి శాశ్వతసభ్యత్వము కలుగును. సాధారణ సమావేశము బుధవారము జరుగును. ఆ దినమునను పర్మినెంటు స్థానముల సంఖ్య హెచ్చింపవలయునని మరెముక తీర్మానముపాదించబడును. జర్మని శాశ్వత సభ్యురాలుగ చేర్చుకొనబడిగ నీ కుకవారము జర్మని ప్రతినిధులు జెనీవా చేరెదరని తెలియుచున్నది. జర్మనిని సభ్యురాలుగ చేర్చుకొనుటకు పూర్వము జరుగవలసిన పనులన్నియు ముగిసినవి.

స్వేయినువారు మాత్రము ఇంకను పట్టుదల వహించియున్నారు. స్వేయిను వారు సరసముగ పోవలయునని బ్రయండు, సర్ ఆస్టిను చేబల్లేతుగార్లు, స్వేయిను ప్రధానమంత్రి యిగుప్రైమాడి రివేరేయాగారికి సందేశ మంపియున్నారు. సమితికార్యసంఘము వారుమాడ స్వేయిను ప్రభుత్వమువారిని ఇట్లే ప్రార్థించుట ఒక తీర్మానము గావించిరి.

స్వేయిను ప్రత్యుత్తరము

జెనీవా, సెప్టెంబరు 6:—జెనరలు పైరెమాడి రివేరేయాగా క్రిందిప్రత్యుత్తర మంపిరి:—“మీరు పంపినట్టి తంతి వార్త పొందదగిన గౌరవము నాకు లేదు. మీతో అంగీకరించి మీతో అనుకూలముగనుండుట నాకు పరమసమ్యక్తమైనను స్వేయిను గౌరవమును కాపాడుట నాసర్వమైయున్నది. మీరు గావించిన ఏర్పాటునల్ల స్వేయిను వెనుకకు త్రోయబడినది. కావున విధిలేక మేము సమితిసభ్యులహాజరులందు జోక్యముచూపి నేయవలసిన అవసర మేర్పడినది.

స్వేయినుప్రతినిధులు సభకురారనియు జర్మనిసభ్యత్వము విషయమై ఆక్షేపణ తెలుపుచుననియు ఉహించబడుచున్నది.

ఏడవసమావేశము ప్రారంభమగుట

రుగ్గీ, సెప్టెంబరు 6:—నానాజాతిసమితి సాధారణసభ 7 వ సమావేశము నేటిదినము ప్రారంభమయ్యెను. జెకాస్టోజ్ కియా ప్రతినిధి యం, జెనిన గారు అధ్యక్షత వహించిరి.

భారతదేశ ప్రతినిధులు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

జెనీవా, సెప్టెంబరు 6:—భారతదేశపు ప్రతినిధులందరు సభకు వచ్చియున్నారు. నిన్నటిదినము ప్రతినిధులందరు కలసి అన్నివిషయములనుగ రించి ఆలోచించిరి.

రి మంది ప్రతినిధులతో ప్రతినిధు పత్రములను పరిశీలించుట కొక ఉపసంఘము నియమింపబడెను. ఈసంఘమున కపురలవహారాజుగా రొక సభ్యులగు నున్నారు.

బర్మను హెడ్ ప్రభువుగారి

పర్యటనము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

లిష్పన్, సెప్టెంబరు 6:—బర్మను హెడ్ ప్రభువు గారు ఆరోగ్యముకొరకు ఇచ్చటికి వచ్చిరి.

చైనాలో యుద్ధము

సోవియటుల సన్నాహములు

హంగుచే, సెప్టెంబరు 4:—రషియా సైనికులు తిజ్ తేదిన పూచింగను ఆక్రమించుకొనిరి. పూచిపూచేనాని హంగు నగరమును కాపాడుచున్నారు. పుచిపూచే హంగులో సైనికశాసనమును ప్రకటించిరి. అతని సైనికులు తిరుగుబాటునన్ని వాగిని నిర్బంధించి రను వనఁతు లున్నవి గాని రూఢిపర్తమాన వింకను తెలియలేదు.

సైనికులను పంపుటకై పుచిపూ అనుచరుడగు యాంగ్ నెను సేనాని రెండు బ్రిటిషుస్థిమరులు స్వాధీనపరచుకొనెనని స్వాటోనండి తంతివార్త వచ్చినది. కాంటోననలు బ్రిటిషు స్థిమరులపై ఫీరంగులను ప్రేల్చిరిని మరెముక కంతివార్త వచ్చినది.

ప్రభుత్వ ప్రకటన

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

హాకెయో, సెప్టెంబరు 6:—ఈగారీవానల్ల 81 రు మరణించిరి. 159 మందికి గాయములు కలిగెను. 9 మంది బాడతెలియలేదు. 254 భవనములు ధ్వంసమయ్యెను. 680 భవనములకు చెత్తపడినది. ఇంకను రైల్వేటెలిగ్రాఫ్ సౌకర్యము లేరవ్వలేదు.

ఇంగ్లాండు-ఇండియావ్యాపారము

లండనులో కార్యాలయ ముండవలయును

శ్రేణుకమీషనరుగారి సూచనలు

లండను, సెప్టెంబరు 6:—ఆస్ట్రేలియా హవుకుకనడా హవుకువలెనే లండను నగరమున ఇండియా హవుకు ఒకటి యున్న ఇంగ్లాండు ఇండియా వ్యాపారమునకు లాభకరమని వర్తకులు ఆభిప్రాయపడుచున్నారు. భారత జేతమునకు లండనులో వర్తక కేంద్రస్థాన ముండవలయునని భారతదేశపు శ్రేణుకమీషనరు లిండెగారు ఆభిప్రాయపడుచున్నారు. భారత కాపనసభవారు కూడ ఈ సూచనను బలపరచుచున్నారని ఊహింపబడుచున్నది. ఇతర దౌమినియను ఆఫీసుల సమీపముననే ఈ కార్యాలయమును కూడ ఏర్పరచుట జేరెనున్నది.

హాంకాంగుషాం గైవ్యాంకు కేసు

అక్కాంబెంటుపై విశ్వాసద్రోహ నేరము

హాంబాయ, సెప్టెం 6:—హాంకాంగు షాం గైవ్యాంకు లో అదివరకు చీఫ్ అక్కాంబెంటుగ నున్న రెవెల్యుషనరు గారు 5 లక్షల 40 వేల గవర్న మెంటు సెక్యూరిటీల విషయమున దొంగతనము వ్రాసి విశ్వాస ద్రోహమున జేసెనన్న కేసు నేడు చీఫ్ ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు యెదుట విచారణకు వచ్చెను. ఆడిటర్లు ఫెర్గూసన్ కంపెనీలోని డి. యల్. స్పిక్సెన్ గారి విచారణ యింకను జరిగెను. ఆయన బాంకు లెక్కల పుస్తకములలో జేసిన మార్పుల నేకము జూపెను. ఆయనే ఎవరి దస్తూరితో నవి చేయుటదో చెప్పబడలేదనియు. సెక్యూరిటీ రిజిస్టరులో జేసిన కొన్ని వ్రాతలను గూర్చి చెప్పదు అందు రెండుపక్షిక బాండు 1926 మార్చి 20 వ తేదీ నమోదుకొనబడినది యనియు, ఆ మొత్తము గవర్న మెంటు సెక్యూరిటీ అక్కాంబెంటుకింద జమకట్టినట్లు గాన్పించుననియు కాని మొత్తము జమచేయలేదనియు చెప్పిరి. ఆయన తనని భీచేసిన సలెక్కలలో గవర్న మెంటు సెక్యూరిటీల అక్కాంబెంటు గూడ గలదు. ఆ మొత్తమును యీ అక్కాంబెంటు క్రింద జమకట్టవలసియందెను. ఈ బాండ్ల సందర్భమున యీ మొత్తములు, ఖర్చు రిజిస్టరులో జేర్చలేదు. ప్రాసిక్యూటరు ఎక్కువ ధవ్వలాగారు, ముద్రయి జే. 002101 బాండును మాత్రము వ్రాసి దాని మొత్తమును తన చాటావ్యాపారమునందు వచ్చిన నష్టమును పూర్తికొనుటకు చెల్లించెనని చెప్పిరి. అంతట బ్రోకర్ల గుమాస్తాలు విచారింపబడిరి. వారు ముద్రయతో నాని విషయమై మాట్లాడిరి. తరువాత కేసు విచారించిన ఇన్ స్పెక్టరు హార్వీ గారిని విచారింపగా ముద్రయ కరీరము మీద సోదా జేయగా నెన్నియో వస్తువులు దొరికెనని అన్నయి జెప్పెను. కేసు కేసుటికి వాయిదా వేయబడెను. (ఆ. ప్రె. స్పెషల్)

రైల్వేవర్కుషాపులో రాగి

దొంగతనము

భోర్కను, మరి ఆర్థర అరెస్టు

లాహారు, సెప్టెంబరు 6:—నార్తెవెస్టు రైల్వే లాహారులో నర్కుషాపులో భోర్కను హాడెనుగాను మరి ఆర్థరు రైల్వే పనివారలను ప్రాసిక్యూటు జేయబడి క్రిందటి నెలలో గుర్తుషాపునందు ఒక వాగునుండి 42 పాసులవరకు రాగి దొంగిలించిరను నేరముమీద మేజిస్ట్రేటు మహమ్మదు యూసఫ్ గారి యెదుట నడుచబడిరి. రాగివాగును తూకమునకు తెట్టగా కొరత ఖరీదుపై డీదొంగతనము బైటపడెను. విచారణ జేయగా ఒక కూత లాగింగను నాతిడు కట్టనంతకు బైటపెట్టెను. దానిమీద ముద్రయ అరెస్టు జేయబడెను. కేసు విచారణలో నున్నది. (ఆ. ప్రె.)

మీకు తెలియునా?

మామూలుగా వాడబడుచున్న నెయ్యి చాలప్రియము, గాన కొందరుమాత్రమే దానిని వాడుచున్నారని మీకు తెలియునా?

ఎందుచేత ననగా దానియొక్క ధర చాల ఎక్కువ, మరియు దానివలన గలుగు పుష్టి అతిస్వల్పము. గాన మామూలు నెయ్యిని వాడుటవలన మీకు ఖర్చు ఎక్కువ, ఆరోగ్యము తక్కువ.

మామూలు నెయ్యికంటె కొకొజెమ్ (Cocogem) వంటకు చాల మేలైనది. మిక్కిలి సరసము; అహారమునకు మంచి రుచిని, ఎక్కువ పుష్టిని గలిగించు నని మీకు తెలియునా?

వంటపనులకు మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనదనియు, 100-కి 100 పూర్తిగా శాఖములతో తయారుచేయబడిన దని పూచీ నియ్యబడును. అందుచేతనే మీరు కొకొజెమ్తో (Cocogem) వంటచేయవలెను.

నేటినుండియేకొకొజెమ్తో వంటచేయుడు

ప్ర. నెం. 2852

పండిత మాలవ్యాగారు-పోలీసు

లండను టైముస్ వ్యాఖ్య

లండను టైముస్ ఆగస్టు 19 వ తేదీ యందు ప్రధాన సంపాదకీయవ్యాసము ఇట్లు గలదు:—

అతివాదము నిరసించును ఇర్విన్ ప్రభువుగా రొంగినిన హితవునకు భారత రాజనీతిజ్ఞులు పలువురు చెవియొగ్గినను, కొందరు మాత్రము అందు యెక్కువగ పలుకుబడిగలవారు యింకను రాజకీయ మత వైమర్యముల పెంచి సంతసింప దలంచిరి. బెంగాలు ప్రభుత్వమును జయప్రదముగ ధిక్కరించిన పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారు రిట్టి వారిలో నొకరు. అఖిలభారత కాపనసభలో స్వశాంతి సభ్యులలో ముఖ్యులు. హిందూ సంఘము నకు పట్టు కొమ్మయగు పండితులవారు అనేకమంది గౌరవమును సంపాదించిరి. వాగ్ధోరణియందు వీరు కడు శేర్షులు. కావున యిష్టమున్నచో ఉభయమతములవా రుండు సభలయందు పన్యసింప వారిలో వారికి మనస్ఫూర్తి గడిగిండుట వీరికి కష్టసాధ్యము గాదు. వీరి పట్టుదల గూర్చి పండిత హింస నవరములేదు. కాని హిందూమతమున కనుకూలముగ నుండు పూర్వాచారముల గూర్చియు, కనీసపు హక్కులను కూడ సాధింప నెందువారు. ఎంతమాత్రము రాజకీయకీకరింపరు. హిందూమత ముదీను సఖ్యతగూర్చి చెప్పునట్లు క్లుమించు ఇర్విన్ ప్రభువు గారు దీర్ఘముగ ఉపన్యసించిరి. ఆసభకు వచ్చినవారందరికి ప్రభువుగారి ఉపన్యాసము నచ్చెను. కాని మాలవ్యాగారు చెక్కుచెదరలేదు. అలహాబాదులో హిందూ సభయందు ఆయన, అధికారులు హామమ్మదీయులపక్షమై నసీరులయెదుట హిందూవులు ఉత్సవముతో బోయినపుడు మంగళవాద్యములు వాయించరాదనుచున్నారని ఆతముగ నిరసించియుండిరి. ఈ ఆచారము గూర్చియే చాసారలు తిరుపు వచ్చుచున్నది. కలకత్తాలో ఈ విషయమయ్యే మొక్క రాధాంతము జరిగెను. హిందూ ఉత్సవములు జరుగనన్నపుడు, స్థానికమతాధికులు తమ ఆచారములను వదులకొననిరాకరందుచో కొట్లాటుతిరుగుబాటు జరిగెడి నుచనలున్నచో ప్రభుత్వమువారు మనీసులయెదుట వాయిద్యముల వాయింపరాదని నిషేధపు టుత్తరపు లాసంగట మామూలుయినది. మహమ్మదీయులతో సఖ్యతగనుండుట కిచ్చగించునని పండితులవారు ప్రకటించియుండిరి. కాని దీనిలాభమేమి? మహమ్మదీయు లేమనుకొనినను సరే. మనీసులయెదుట హిందువులు వాయిద్యములను నిలుపనవసరమలేదని పట్టుబట్టుచేత ప్రకటనవలన నెట్టిఫలితము లేకుండెను.

ఈలోపున పండిత మాలవ్యాగారును, మధ్యరాష్ట్రముల స్వరాజ్య పక్ష నాయకుడిగు ఛామూంజీ గారును కలకత్తాలో హిందూమత ప్రచారము జేయుండిరి. వారి కలకత్తాకు వచ్చెదమని ప్రకటించిరి. కలకత్తాయందు ఏప్రిల్లో, ఎతద్వేషములచే కొట్లాటులు, క్రిందటి నెలలో వైమర్యములు పెరుగు గాంచి ప్రభు

త్వమువారు వీరిరువురు రాకుండుటయే మంచిదనితలంచిరి. వీరు ఉపన్యసించుటచే మరల తగువులు నచ్చునను కారణముచే వీరు కలకత్తాలోనికి రాగూడదని బెంగాలు ప్రభుత్వమువారు ఉత్తరువుజేసిరి. తన ఉపన్యాసములవలన తగవులు రావు. సభ్యులయే కురుననియు, కావున ఒక తేదీ నిర్ణయించి ఆసాటికి కలకత్తా వచ్చుచున్నానని మాలవ్యాగారు మేజిస్ట్రేటుగారికి జవాబువ్రాసిరి. అట్లు బెంగాలు ప్రభుత్వమువారికి తెలియజేసి ఆసాటికే అలహాబాదులో బయలుదేరి త్రోవగా అందిన ఉత్తరువును ధిక్కరించి హవురా ప్రేషము చేరిరి అచ్చటి హిందువుల నేకులు ప్రభుత్వపైస్యము, చలీషు సిబ్బంది, ఒక కైడిల గొనిపోవు బండి, అగ్నియు కిద్దుగు నుండెను కాని ఆయన ఆ బండిలో నెక్కలేదు. తన మిత్రుల జూమకొని ఉపన్యసించి ఆ సాయంకాలమే తన రిష్టమునకు బోయెను. ప్రభుత్వమును ధిక్కరించుచే తనకుగల్గిన ప్రతి నకు సంతసించి యుండునటులు సుబోధులేను. ఆతని యువంతమును గాంచి ధైర్యముతో చాలి యీ జీ గారు బాంబాయి నాగపూరు ఎక్స్ ప్రెసులో కలకత్తా బోయి ఒకపూట కలాసాగా గడిపి విధ్యాస్థులు వెలివియెను.

బెంగాలు ప్రభుత్వమువారు మాలవ్యాగారిని జరిగిన కలకత్తా రాకుండ నిషేధించుటయే తప్పును, వయమున అభిప్రాయభేద ముండవచ్చును. ఈ వాయులరాక నిషేధించివారికి ప్రాముఖ్యత నొసంగ అనవరమని వాదించుచు మరయునీ సభ్యునే మత్తవైష వ్యములయర్జునులను నిశ్చయించిన ప్రభుత్వమువారు దసరా ఉత్సవము రానున్నపుడు ఆర్థిక విహింసజాలనియు వాదించవచ్చును. కాని టైముస్ కలకత్తా అలహాబాదు విలేఖరుల నూచనలతో నందరేకభింపవచ్చును ఉత్తరువు నములు జరుపకుండుటలో ప్రభుత్వమువారు గొప్ప తప్పొనరిరి. అధికారులు ప్రశాద్యవధమున హాస్యాస్పదలే. మాలవ్యాగారి రైల్వేప్రేషనువద్ద అనుమాలజనసమూహము నడుమ నుండగ ఆరెస్టుజేయుట యాచితము గాదనుట నిజమే కాని వారిని డా. మూంజీగారిని బెంగాలు రాష్ట్రమునందు మొదటిప్రేషనులోనే ఆరెస్టుజేసి వెంటనే తిరుగుబాటులో రాష్ట్రమువారికి పంపివేయ బాలకుండుట అధికారుల ఆలోచనలోపమును తెలియజేయుచున్నది. అట్లు జేసినచో పండితులవారు ధర్మముకొరకై బాధలనొందిన నరునివలె చెప్పుకొనియుండును. కాని పోలీసువారికే జయము గద్గియవలెను. అట్లు జరుగకంకుటచే ఇప్పుడు ఆతనికి జయము కలెను. ఆయన గెల్చివెళ్లు చెప్పుకొనవచ్చును. కాని యానిజయములకు హిందూమహమ్మదీయ సఖ్యత దృఢపడెను. అంత కన్న బెంగాలు ప్రభుత్వమువారి ఖ్యాతి యిరుముడింపదు.

భరత పూరులో ఎర్నములేకుండుట, ఎరడలు తగ్గి మ్యునిసిపలు యెన్నికల క్రాటంకము దొరిగినది ఇట్లు ఒకటి కూచివందువల్ల ముగ్గురు చనిపోయిరి. ఇంతవరకు భరతపూరులో దాదాపు నూరుదుక్కులు ఎర్నము గురిగెను. (ఆ. ప్రె.)

న్యాయస్థానవార్తలు

గొల్లపూడి సంస్థానముగూర్చి కేసు

గొల్లపూడి సంస్థానమునకు పిర్రాపురం మహారాజుగారే దగ్గరవారును, దత్తత న్యాయమునది కాదను కారణముచే పదవ సంస్థానమునకు మహారాజుగారే వాక్కుదారుని గోదావరి జిల్లాజడ్జిగారు చెప్పినట్లుపై అప్పీలు న్యాయమూర్తులు శృంగేరు, వెంకటసుబ్బారావుగారయెనుల నిన్న విచారణకు వచ్చెను. అప్పీలుదారు గొల్లపూడి జమీందారుతరపున న్యాయజంట గ్రాంటుగారు హాజరు తన్ను ఆలస్యముగ కేసునందు నియమించుటచేతను సెప్టెంబరులో తన కెక్కువపని యందుటచేతను ఆక్టోబరులోగాని యీ కేసునందు వాదించబాలనందున వాయిదా యిచ్చునికోరిరి. దినపత్రికలో వాదించిన ది. బి. టి. ఆర్. రామచంద్రయ్యగారి సహాయమున వాదించవచ్చును. వాయిదావేయటం ఉభయపక్షములకు లాభదాయకము గాదని న్యాయశ్రేణుగారు సూచించిరి.

ఎస్. శ్రీనివాసయ్యగారు, అల్లాడి కృష్ణస్వామయ్యగారు, డి. ఎస్. అయ్యయ్యగారు పిర్రాపురంమహారాజుగారి తరపున హాజరయిరి. ఆక్టోబరులో తన కెక్కువపని యందునుగావున వాయిదా కంగీకరింపబాలనని శ్రీనివాసయ్యగారు చెప్పిరి.

చివరకు వాయిదా నిరాకరింపబడెను. గ్రాంటుగారు ఎకాలతీ వలకుకొనిరి. టి. ఆర్. రామచంద్రయ్యగారు కేసు వివరములను చెప్పుచు తాళ ముసలివాడగుటచే, యీ కేసునందు వాదించి 5 ఏండ్లుయందున నింకొకసారి చూడాలెనుగావున కొంత వ్యవధి నొసంగవలెనని కోరిరి.

న్యాయశ్రేణు:—కీర్తిగిరిలోకి మీరే యెక్కువ ఉత్సాహముతో పనిచేయుదురు. (నవ్వు)

రామచంద్రయ్యగారు 10 రోజులు వ్యవధికోరిరి. శ్రీనివాసయ్యగారి అనుమతిపై ఒకపక్షమున.

ధర్మాదాయములబోర్డుపై కేసు

కోటప్పకొండ దేవాలయము ప్రాకారము సంస్థయనియు, దావాదారు శ్రీ రాజామల్ రాజు వెంకటనరసింహారావుగారు దానికి అధికార లనియు హిందూ ధర్మాదాయముల చట్టము న్యాయాధిపతియను, ఒకవేళ చట్టము న్యాయసమ్యక్తమే అయినను యీ దేవాలయముపై బోర్డువారి కెట్టి అధికార ముండరాదనియు, కావున బోర్డువారు దేవాలయపరిపాలనయందు దావాదారున కెట్టి అధ్యంతరములు దెల్పక, పూర్తి విడిచిపెట్టినట్లు ఉత్తరువు జేయవలెననియు టి. వి. వెంకట్రామయ్యగారు, టి. వి. రాజానాథయ్యగారు, జె. గోకండరాజులుగారు కేసు దాఖలు జేసిరి.

దావాదారు గుంటూరు జిల్లాలో నర్సరావుపేటయందు జమీందారు మలరాజు వెంకటకొండరావుగారి కుమారులు. శ్రీ కోటేశ్వరస్వామి కోటప్పకొండ దేవాలయము కిరి పూర్వము స్వంత ఉపయోగార్థము కట్టించి యుండిరి. అనేక తరముల నుండి వాటి స్వాధీనమునందే యుండెను. వారే పరిపాలించుచుండిరి. దేవాలయమును హిందూప్రజలు చూచుకొనుట కంగీకరించినవారికినిగల మార్గములేదు. ప్రభుత్వము న్యాయాధికారి, రివెన్యూబోర్డువారి క్రిందగాని ఎన్నడులేదు. ఈ జమీందారీలో యితర దేవాలయములు కొన్నింటిని ప్రభుత్వమువారు స్వాధీన పరచుకొని పిమ్మట మరల దావాదారున కొప్పగించిరి. కాని కోటప్పకొండ దేవాలయము ఎల్లప్పుడు వీరిక్రిందనే యుండెను. దీనివారసీని ప్రాకారమునకు సర్పంచి ప్రభుత్వమువారు రాబడిపన్ను కడించి 1925 సెప్టెంబరు 4-వ తేదీన బల్లయ్య అనువాని రేఖ నకుసరించి దేవాలయము విషయమున కొన్ని విచారణలు జేయ నిర్దేశించి బోర్డువారు దావాదారునకునోటి సరిపెరి. 1925 నవంబరు 12-వ తేదీన మదరాసులో బోర్డుకార్యాలయ భర్తవకై యీ దేవాలయము గంగుర గూ 80-4-7-0 యిచ్చుననెనెరి. 1925 జనవరి 7-వ తేదీన బోర్డువారు గుంటూరులోనున్న ఆ సి పైలము ఇన్ స్పెక్టరు గారిని శివరాత్రినాడు దేవాలయమునకు బోయి హుండి పెట్టెలను తెరచి కానుకలనునూలుజేరి అందుచేసినవారినిగల యందులనెని ఉత్తరువుజేసిరి. అప్పుడు తమకురావలసినరాబడిని అసిస్టెంట్ ఇన్ స్పెక్టరు దీనివలన కిని ప్రాకారములో దావాదారు. కాని హుండిపెట్టెలు తమకిచ్చగానే ఆకేసు విడిచి నది: యీచట్టము న్యాయవిధానని దావాదారు వాదన

కార్యరేషను ఎన్నికలదావా

పిటిషనరుతరపు వాదన

రాయపేటజిల్లా కార్యరేషను ఎన్నికలదావా కేటి యందును మదరాసు స్వామికాజుకోర్టులో ప్రధాన న్యాయమూర్తియెదుట విచారణకువచ్చెను.

రాయపేట జిల్లాజనునంజి, కార్యరేషను ఎన్నికలకు కాంగ్రెసుపక్షముతరపున అభ్యర్థిగ నలచిన బి. ఎ. ఒకె లక్ష్మణు చెట్టియారిగారి అభ్యర్థిత్వమును రద్దుజేయు కార్యరేషను కమిషన రొసర్పిన ఉత్తరువుపై పిటిషను దాఖలెను. ఈకేసు నందలి విషయము లి.బి.ఎల్.చెట్టిగారు ఆనరరీ మేజిస్ట్రేటుగ నియమించబడెను. పిటిషనుకి ఆగస్టు 11-వ తేదీన రాజీనామా నొసగిరి. కార్యరేషనుఎన్నిక కభ్యర్థిగ నిలయటముగాను గా నీరాజీనామా నొసగుమంటిననియు దానిని వెంటనే ఆంగీకరింపవలెననియు ప్రభుత్వము వారికి వ్రాసిన రాజీనామా జాబులో చెప్పిరి. లక్ష్మణుచెట్టియారుగారు రాజీనామానిచ్చిరి గనుక వారి అధికారముల తొలగించుచు ప్రభుత్వమువారు 19 తేదీన ప్రకటన మొనర్పిరి. 17 తేదీన నామినేషనులు జరిగెను 19 తేదీనరకు లక్ష్మణుచెట్టిగారు ఆనరరీ మేజిస్ట్రేటుగ నుండెననియు, అందుచేతని నామినేషనునందగద్దుచేయవలసినదనియురాయ పేట జిల్లాజనులో వోటును ద్రావిడకు పత్రికా సంపాదకులును అనుకన్నపురుగులును మరియొకరునుఆక్షేపించిరి. కార్యరేషను కమిషన రాయాక్షేపణ నంగీకరించి నామినేషనును రద్దుజేసిరి.

స్వామికాజు కోర్టులో నీ దిమున ఎస్. దొరసామి అయ్యగారు లక్ష్మణుచెట్టిగారి తరపున హాజరై చెట్టిగారి రాజీనామానుగరించియు నియోజనమును గురించియు ప్రభుత్వము వారు పంపిన రికార్డులను దాఖలు చేసికొనవలసినదని కోరిరి.

పి. వెంకటబర్రు -రావుగారు, మువత పిటిషనురుల తిరుపున హాజరై, అందు కాక్షేపించిరి. కోర్టు వారి యెదుట నున్నది. కార్యరేషను కమిషనరు తీర్పును రద్దుచేయవలసినదని. అందుచే కమిషనరుయెదుటనే రికార్డులుంచబడెనో ఏ రికార్డుల విచారించి ఆక్షేపణ తీర్పు నొసగనో ఆరికార్డును మాత్ర మే విచారించి, కమిషనరు తీర్పు సరియైనదాకా దానిని న్యాయమూర్తి తీర్పుచెప్పవలెను. అంతయిగాని కమిషనరు యెదుట నుంచబడిన క్రొత్తరికార్డు నీకోర్టువారు దాఖలు జేసుకొనుట గాని విచారించుట గాని కాస్త్రీయముగాదు.

దొరసామి అయ్యగారు ప్రశ్నితర మొసగుచి, కమిషనరు రెట్టి రికార్డును పరిశీలించలేదని నుడిచిరి. అంతయిగాదు. ఈవిషయమున ప్రభుత్వమువారి రికార్డులను పరిశీలించిన ఎట్టి నిర్ణయమును గావించరాదనియు, ఆ రికార్డులను దాఖలుజేయుటకు అవికాశముగలవినిగని మిను గోరిమి కాని కమిషనరును నిరాకరించెను. కమిషనరు రికార్డును పరిశీలించలేదనుట మా అప్పీలు కారణములలో నొకటి. అందుచే నీ రికార్డులను కోర్టువారు దాఖలు చేసుకొని తీరవలెను.

న్యాయమూర్తి అనుమతిపైన దొరసామిఅయ్యగారు, ప్రభుత్వమువారి రికార్డులనంజి, లక్ష్మణుచెట్టిగారి రాజీనామా జాబును దాఖలు జరిగి తాను కార్యరేషను ఎన్నికలకు బాట్ చేయుమంటి ననియు అందుచే రాజీనామాను వెంటనే ఆంగీకరింపవలసినదనియు ఆజాబులో దాఖలుపడెను. 11-వ తేదీన నీజాబు పంపబడెను. 12-వ తేదీన ప్రధానమేజిస్ట్రేటున కందెను. 14-వ తేదీన ప్రభుత్వమువారి కందెను.

న్యాయమూర్తి:—13-వ తేదీన నేమి జరిగెను? ఎస్. దొ. గారు.—భగవంతునికే యెరుక.

లక్ష్మణుచెట్టిగారు ఆనరరీ మేజిస్ట్రేటు పదవికి రాజీనామా నిచ్చిరి గనుక వారి అధికారముల తొలగించుచు ప్రభుత్వమువారు 19 తేదీన ప్రకటన మొనర్పిరి. ఈప్రకటనపై లాశాఖ శ్రీకటర్ 19 తేదీన సంతక మొనర్చెను. 18 తేదీన గరియొక అధికారి సంతక మొనర్చెను. రికార్డునుతయి నిచ్చుటనే యున్నది. 18 తేదీన ప్రకటన సాఫుప్రతిపై నొక అధికారి సంతకమున్నది. అందుచే రాజీనామా నంగీకరించు ప్రాసీడింగును, చిత్తు వ్రాసుకొని—అంతకు పూర్వము, కార్యరేషనున జరిగి యుండవలెను. కాని ఆచిత్తప్రకటనను ప్రభుత్వమువారు బయటకు దెచ్చుటలేదు. దొరసామి అయ్యగారు—కార్యరేషను కమిషనరు, పి.ఎల్.మేజిస్ట్రేటునకు వ్రాసినజాబును అతని వద్దనుండి పచ్చిన జాబులను దాఖలుజేయుచు, కమిషనరు తన యుత్తరువునకు వీని సాధారముగ నొసర్చుకొనెననియు— పిటిషనరులు వీనిని దాఖలుజేయ లేదనియు కమిషనరు దనంతట తాను జాబు

లువ్రాసి తన్ను చెల్లించిని సాక్ష్యముగ పెట్టుట ఆక్షేపణయి. మరియు నుడిచిరి.

అధికారముల రద్దు జేయునక్కరలేదు

ఆనరరీ మేజిస్ట్రేటుల సాధారణాధికారము శాసనసభ వారిచే శాసనముద్వారా నొసగబడెననియు, అందుచే సాధారణ ఆనరరీ మేజిస్ట్రేటు అని అధికారములను ప్రభుత్వము వారు రద్దుచేసిననేగాని విరమించుకొన వలెదను వాదన సరియైనది గాదనియు నుడిచిరి. ఆనరరీ మేజిస్ట్రేటులకు కొన్ని ప్రత్యేకాధికారము లొసగుటకు క్రి. ప్రా. కో. 41 సెక్షను ప్రకారము ప్రభుత్వమువారి కధికారము గలదు. ఏ ఆనరరీ మేజిస్ట్రేటునకైన ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యేకాధికారముల నొసగిన యెడల నానిని రద్దుజేయువరకును అతడు మేజిస్ట్రేటుగనే యుండునుకాని లక్ష్మణుచెట్టిగారి కట్టి ప్రత్యేకాధికారము లొసగబడలేదు. అందుచే అతని అధికారములను రద్దు జేయుటకు అవసరముగాని ప్రభుత్వమువారి కధికారముగాని లేదు. దొరసామిఅయ్యగారు రివాదనకు గొంబయి హైకోర్టువారి తీర్పునుదాహరణముగ నొసగిరి. ప్రభుత్వమువారు, తమజాబులో లక్ష్మణుచెట్టిగారురాజీనామానొసగిరి కనుక అతనియధికారములు రద్దుజేయబడెనని గలదు. నిజముగా వారి కట్టి అధికారములు గాని ప్రభుత్వమువారికి రద్దుజేయ నధికారముగాని లేదు. కనుక నీప్రకటన లక్ష్మణుచెట్టిగారు రాజీనామా నిచ్చినను విషయమును దప్ప మరే ఇతరవిషయమును ఋజువుజేయబాలదు. "లక్ష్మణుచెట్టియారుగారు రాజీనామా నిచ్చిరి గనుక" అని మాత్రమేయుండుటవలన దానిని ఆంగీకరింపవలసిన అవసరము లేదనియు రాజీ అందినతోడనే ఆతని రాజీనామా అనుబంధికి వచ్చినదనియు ప్రభుత్వమువారు గమనించినది తెలియ నగును. అంతయిగాక లక్ష్మణుచెట్టిగారు తన రాజీనామాను వెంటనే ఆంగీకరింపవలసినదని చెప్పిరి. ప్రభుత్వమువారు లేదీ నంగీకరించినది తెలుపలేదు, అందుచే వారికి యిచ్చిన వెంటనే నంగీకరించినయే భావించవలసి యుండును.

లక్ష్మణుచెట్టిగారు రాజీనామా అనుబంధికి ఎచ్చుటకు ప్రభుత్వము వారు రాజీనామా నంగీకరించి యుండునలెనను నిర్బంధము లేదని దొరసామి అయ్యగారు వాదించుచు ఎన్నికలను గురించి రోజుగ్గుగారు వ్రాసిన గ్రంథమునుండి యుదాహరణల నొసగిరి.

ఇంకను వాదన జరుగుచున్నది. ఇంతలో కోర్టువారు ఫలహారములకు లేచిరి.

కాకోరికుట విచారణ వైదిలనిరశన ప్రతము

ప్రత్యేకసౌకర్యములు గోరుట

లక్ష్మీ, సెప్టెంబరు 6:—కాకోరికుట కేసు సంబంధమున విచారించబడవలసియున్న వైదిలనిరశన కేసు నిరశన ప్రతము నవలంబించిరి. ఒక్క జగదేవబట్టి మాత్రము జబ్బుగానుండుటచే యిందుచేరలేదు. బహుళిలాలు అనునాతిడు గాని శపథ చేసిననని యిదివరకొప్పునున్నవారుగూడ యిందు జేరలేదు. వారు కేసు నిరశనమున కెందుకు దిగికో క్రిందటిసారి కేసు విచారణప్పుడు కారణములు దాఖలుపడెను. వారు కొంతకాలము క్రింద ప్రత్యేకసౌకర్యములు గావలెనని ప్రభుత్వమునకు దరఖాస్తు జేసిరి. కాని యంతరకును ప్రత్యుత్తరమేమియు రాకపోవుచేత వారు అన్నము తిన నూనికేయునటుల కోర్టువారికి చెప్పిరి. వారు తమపక్షమున వాదించుట కెవరిని పెట్టుకొనుట లేదనిగూడ చెప్పిరి. (అ. ప్రె)

మధురమునిసిపాలిటీ ప్రధమ

సభ్యురాలి మరణము

గౌరవార్థము మునిసిపలుఆఫీసు పారశాలలు మూసివేయుట

మధుర, సెప్టెంబరు 6:—మధురమునిసిపాలిటీ ముక్క ప్రధమసభ్యురాలగు వేలాయుధమానమగారు గురువారమునాడు తిరువేండ్రములో స్వర్గస్థురాలగుటచే, ఆమెగౌరవార్థము మునిసిపలుఆఫీసు పారశాలలు సోమవారమునాడు మూసివేయుటకు ఉత్తరువు చేయబడెను. (అ. ప్రె.)

కేసరలు రవీంద్రునితో సంభాషించుట

(మహారాష్ట్ర పత్రికా లండను విలేజుకుడు ఆపత్రికకు ఇట్లు వ్రాయుచున్నాడు.)

రవీంద్రుడు బసచేసియున్న రెజినా హోటలులో వారిని కొంతమంది కేసరల్ల సందర్శించిరి. ఆ సంభాషణలు జరుగునప్పుడు అచ్చటనుండు అదృష్టము నాకు లభించినది. కవిత్వరసకు ఆరోగ్యము చక్కగ లేకుంటుంటే వారు మెల్లగ మాట్లాడుచుండిరి. వారిని సందర్శించుటాడవలయునను అభిలాషగల కేసరల్ల తమ తమ సందేశములను తెలుపుకొనిరి. రవీంద్రుడు స్పష్టముగ తన ఆభిప్రాయములను ఈ క్రింది విధమున తెలిపెను.

"ప్రపంచమున కేసరల్ల చేయుచున్న పని విశుల ప్రశంస నీయమైనది. నేను మీ ఉద్యమముపట్ల సంపూర్ణసానుభూతి గలవాడనై యున్నాను. వివిధజాతులవారును ఎట్టి మనస్పర్థలు ద్వేషములు లేక పరస్పరముగ కలిసియుండుట వాంఛనీయును. మొదటనుండియు నా ఆదర్శమిదియే. ఈ ఉద్దేశములతోనే నేను విశ్వ భారత విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపించితిని. నేను చిన్నతనమున 19వ శతాబ్దపు ఆంగ్లవాఙ్మయమును చదివితిని. ఏరోపాఖండమున ప్రేమ ధర్మ సందేశములు విరివిగ వ్యాపించునను నమృతముతోనుంటిని. యుద్ధము జరిగినను విపరీత పరిస్థితులు దయించినను ఏరోపాఖండమువారి సందేశమునందు నాకు విశ్వాసము గలదు. ఏలయినన ఏరోపాఖండమువారే విద్యాసంతులైయున్నారు. నేటిదినియు భారతీయులు పాశ్చాత్యసంపర్కముపట్ల విముఖులై యున్నారు. ఇది విశుల విచారకరముగ విషయము. పాశ్చాత్యసంపర్క విముఖులై ఆత్మ విచారకరము.

పాశ్చాత్యుల నాగరిక తన భారతీయులు కృషింతుటకు కారణములను గుర్తెలుగవలయును. భారత ఆత్మను గ్రహించుటకు పాశ్చాత్యులు నిజముగ కృషి సలుపకుండుటయే కారణమని చెప్పవలయును. కొందరు మాత్రమే భారత వాఙ్మయమును శ్రద్ధతో చదివియున్నారు. రిచ్చర్డు గార్బు మొదలైనవారు భారత దేశపు ఉద్భవములను చదివిరి గాని వాటిపట్ల దురభిప్రాయమును చూపుచున్నారు. విజ్ఞానసారము లనదగు ఉపనిషత్తులను తిరస్కరించుచున్నారు. ఈ కారణములనే భారతీయులకు ఆంగ్లేయులకును నిజముగ మైత్రి కుదురుట లేదు. జర్మనీలో భారతవిజ్ఞానమును గుర్తించినవారు పలువురున్నారు. సూర్యకుటాకాచి మున్నగు ప్రముఖులెట్టివారు. ప్రాన్సులో కూడ కొంత సానుభూతి చూపబడుచున్నది. జర్మనీ విశ్వవిద్యాలయములందు బెంగాలి మరాఠీ ఉపాధ్యాయులున్నారు.

భారతీయులు ఆంగ్లేయుల విజ్ఞాపనమును గ్రహించి ఉద్దేశించుచున్నారు. మా జీవిత విధానము మీ జీవిత విధానము వేరు. ఇంగ్లీషు కేర్వకొనవలయు ననిన ధనము ఆధికముగ కావలయును. నూరుసంవత్సరములు ఆంగ్లేయులు భారత దేశమును పరిపాలించినను ఇంతకు భారతదేశమున విద్య తక్కువగ నున్నది. మాజిలో పదిమందికి కూడ చదువను వ్రాయను రాదు. మా జిలో విజ్ఞానవంతులు ఇద్దరుకూడ లేదు. భారతదేశపు ఆదాయములో ఎక్కువ భాగము సైనికాభివృద్ధి వ్యయముగ చున్నది. వ్యవసాయాభివృద్ధికి తగిన శ్రద్ధ ప్రకటింపబడలేదు. పంటలను పుద్గిజేయుట వ్యవసాయవిద్యకు ఆదర్శముగ నుండవలయును. కాని వ్యవసాయశాస్త్రము లన్నియు ఆంగ్లభాషయందున్నది. దేశభాషలలో ఎట్టి ఉద్భవము లేదు. ఈదృశకూడ దేశభాషలలో కరపబడుట లేదు రైతులు చెల్లించు పన్నులు రైతుల లాభముకొరకు వ్యయముగలు లేదు. పూర్వము ప్రతికూగ్రామమునందును వీధిబట్ల ఉండెడివి. ఇప్పుడు పాతకాలలు లేని గ్రామము తెన్నియో యున్నవి. ప్రపంచ విఖ్యాతిగాంచిన పరిపాలకులు ఇంగ్లండును ధౌతమందియో యున్నారు. కాని రెండవరకమువారే భారతదేశమునకు సంపదకుడున్నారు. భారతదేశమును పరిపాలించుట చే భారతదేశపు విషయములు తమకు చక్కగ తెలియునని బ్రతిమలవారు తలపడుచును. కాని పరిపాలించుట వేరు. భారత పూర్వ యము ఆకర్షించుట వేరు. పొలితులకు పాలకులపట్ల అనూయముండుట సహజము. ఈకారణమువల్ల ద్వేషము పుద్గియగుచుండును. ఆంగ్లేయులు భారతదేశముపట్ల లాభముసాందవలయునను ఉద్దేశముతో నున్నంతకాలము మైత్రివరదు. జపానువారు ఆంగ్లేయుల నాగరికతను సంతూర్ణముగ అనుసరించుచున్నారు. వారియందుకూడ సామ్రాజ్యకాంక్ష ఆధికమగుచున్నది. శాస్త్రపరిశోధనములు సన్నివి

యోగముగలేదు. శాస్త్రపరిశోధనములపల్ల ధనకాంక్ష ఆధికమగుచున్నది.

క్రైస్తవమతబోధకులు భారతదేశమున సరియైన విధమున తమసందేశమును నెఱవేర్చుటలేదు. క్రైస్తవమతము ఉత్కృష్టమైనది. భారతవిజ్ఞానమునకును మర్మములకును, క్రైస్తవమతాదర్శములకును సామ్యమున్నది. క్రీస్తువంటి మహాపురుషుని భారతదేశమెన్నడు గౌరవించును. భారతీయులయందు సహనమెక్కువ. మంచివిషయములను గౌరవించుట భారతీయుల స్వభావము. కాని భారతదేశమునకును క్రైస్తవమతబోధకులు క్రీస్తుసందేశమును వ్యాపింపజేయుటలేదు. మతబోధకులు నిమ్మజాతులవారిలో కొంతపనిచేయుచున్నారు. కాని క్రైస్తవులసంఖ్యను పుద్గిచేసికొనవలయునని ఉద్దేశముతోనే వారిపనులన్నియు చేయుచున్నారు. సిమ్లామృతకర్మ కనుపడుటలేదు. క్రీస్తు ప్రకటించిన ప్రేమవీరి యందుకనుపడుటలేదు.

నేను చిన్నవాడుగ నున్నపుడు ఒక క్రైస్తవుడు మాగ్రామమున ఒక పాతశాల నేర్పరచెను. అతడు నిజముగ క్రైస్తవుడటయే గ్రామవాసు లందరు అతనిని గౌరవించుచుండిరి. నిజము చెప్పినందున మీకు కోపము వచ్చునేమో. మరెయ్యక విషయము: హిందూదేశమునకు వచ్చు క్రైస్తవమతబోధకులు ప్రజల ఆశయములకు విముఖులై యున్నారు. పాలకజాతివారు రగటచే పాలితులకు భారతీయులను తిరస్కరించుచున్నారు. క్రీస్తు అనుచరులెట్లుండుట విచారకరముగ విషయము. మాలో మాకు ఎన్నియో భేదములున్నవి. భేదములన్నియు అంతమొంద నంతవరకు మేము రాజకీయసామ్యతలెత్తియు పొందజాలము. అయినను ఆంగ్లేయులు ప్రకటించుకొను ఆధిక్యతాభావము దుష్ఫలము. ఈ విధమున భారతీయులకును ఆంగ్లేయులకును మైత్రి కుదురుటలేదు. కావున భిన్నజాతులయందు వికమత్వము కుదుర్చు ఉద్దేశము గల మీ ఉద్యమము కడు ప్రశంసనీయమైనది. మీ ఆదర్శము ఉత్కృష్టమైనది. మీకు విజయము కలుగుగాక!"

కేసరలా కడు శ్రద్ధాధిక్యులతో కవిత్వరస ఆభిప్రాయములను విని నమస్కారము చేసి వెడలిపోయిరి. రవీంద్రుడు నార్యే స్వీడను జర్మనీలయందు కొంతకాలము పర్యటన మొనర్చెదరని తెలియుచున్నది. (మహారాష్ట్ర.)

కరాచీలో తుపాను

సింధు, సంయుక్త పరగణాలయందు

అతివృష్టి కావచ్చును

సిన్హ, సెప్టెంబరు 6:—కరాచీలోను ఆతీరమునందును చెలరేగిన తుపాను వలన నుంధనృష్టిగా వర్షము కురిసినది. బీహారు - ఒరిస్సాలలో స్వల్పవర్షమున్నది. బెంగాలులో వర్షము తగ్గినది. తూర్పుపంజాబునుండి బీహారువరకును వర్షమెక్కువయ్యెను. బెలూచిస్తానమందు వర్షమెక్కువయ్యెను. ఛోటా నాగపూరులో వర్షము సామాన్యముగ నంతటను ఉన్నది. బీహారు, పంజాబు, సింధు, మధ్యఇండియాలో సామాన్య వర్షమును కొద్దిగ స్థానికముగ ఉత్తర బర్మా బెంగాలు, ఒరిస్సా సంయుక్త పరగణాలు, పశ్చిమోత్తర పరగణాలు, బెలూచిస్తానము గుజరాతు, మధ్యపరగణాలు, కొంకణ మద్రాసు, చక్కను ఉత్తర మద్రాసు తీరములందును వర్షమున్నది. మైసూరులో కొద్దిగ నున్నది.

మొదట:—సింధు సంయుక్తపరగణాలలో వర్షమెక్కువగావచ్చును. (అ. ప్రె.)

గొప్పనర్తకుని మరణము

ధర్మమునకు 20 లక్షలు

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 6:—కలకత్తా ఢిల్లీ కరాచీలయందు గొప్ప నర్తకుడని పేరు గాంచినట్టియు గొప్ప కంపెనీని స్థాపించినట్టియు మాధవను హర్షిదాసుగారు నిన్నరాత్రి 10 గంటలకు దివి కేగిరి. శుక్రవారము పిలును వ్రాసిరి. మూడు 20 లక్షల విలువ గలిగిన స్థిరాస్థులు కలకత్తా హకారా ఢిల్లీలలోని ధర్మకార్యములకు నిచ్చివేసెను. బీర్మ పారిశుధ్యము సంఘసేవల కిచ్చివేసెను. బ్రట్టిలనలన అని నిర్ధరింపబడును. సి. డి. బిర్లా, డి. సి. ఖైలను, గురు ప్రతాప పాదర, గజారాము, దీననాథగార్లు బ్రట్టిలు, మిగిలిన ఆస్థి బంధువులకు చాల భాగమిచ్చెను. మిగిలినది ధర్మకార్యమునకు మాత్రమను ఇరువురుసోదరీమణులకు ఇచ్చెను. బిల్లును ఆయన సోదరీయను గోపాల్లాను మోడిగారును ఆపరణలో తెచ్చెదరు. నిన్న ఉదయము దరాసంస్కారమయ్యెను. వేలకొలది ప్రజలు వచ్చియుండిరి. సోమనారమునాడు కలకత్తా వచ్చిన స్వామి శ్రద్ధానందుగారు సనిపోయినవారి ఇష్టానుసార సి. ఖైలానుగారితో నున్నారు. (అ. ప్రె.)

కాంగ్రెసు ప్రచారము

ఆంధ్రనాయకుల సంచారము

(స్వకీయవిలేఖరి)

గుని, సెప్టెంబరు 7:—టంగుటూరి ప్రకాశం, బులుకు సాంబమూర్తి, వెన్నేటి సత్యనారాయణ, పారుపూడి సత్యనారాయణ, దేశబాంధవి సుబ్బయ్య, మండపాక రంగయ్య ప్రభృతులు నిన్న మధ్యాహ్నము కాకినాడనుండి పెద్దాపురంమీదుగా తుని వెళ్లిరి. నిన్నరాత్రి వారు ఒక పెద్ద మీటింగులో ఉపన్యాసముల గావించి, కాంగ్రెసు అభ్యర్థకులకు సాహాయ్యము జేయవలసినదనియు, ధనము యిప్పింపవలసినదనియు గోరబడెను. అత్యుత్సాహముతో కాంగ్రెసు ప్రచారపక్షమును ప్రజలారందుచున్నారు. ఈవేళంతా అయిపోయినది. ప్రచారము జేయుటకు పక్షము తాలూకా గ్రామములకు బోవుచున్నది. జిల్లాయందు సర్వత్ర ప్రచారపు టేర్పాట్లు చక్కగనున్నవి. గ్రామములందు సంశ్లేషికరమున పరిస్థితులు గలవనియు, కాంగ్రెసునకు మంచి సాహాయ్యము లభింపవనియు ప్రచారకులు రిపోర్టుల సంపుచున్నారు. (తెలంగాణ)

నమక ద్రోహము, మోసపుచ్చుట

సైనికోద్యోగి డెన్నిసుగారు అరెస్టుగట

బెంగళూరు, సెప్టెంబరు 4:—పూర్వము సైనికోద్యోగిగా నుండిన డెన్నిసుగారిని అరెస్టుచేసి న్యాయాధికారివద్దకు తీసికొనిపోగా న్యాయాధికారి ముద్దాయిని పోలీసువారి అంగరక్షణక్రింద తక్షణము విచారణకొరకు తీసికొనిపోవలెనని ఆజ్ఞాపించిరి. ముద్దాయి వీలరు కంపెనీని రు 1900 ల మొత్తమునకు మోసపుచ్చెను. (అ. ప్రె.)

జన్మాష్టమి ఉత్సవము

హిందూమహమ్మదీయ పోరాటము

నివారించబడుట

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 6:—ఆదివారమునాడు కిష్టకు పురములో జరిగినటువంటి సాంఘికపోరాటములు ముమ్మసగరం (24 పరగణాలు) పీఠిపురం (హకార) లందు జన్మాష్టమి ఉత్సవసందర్భమున జరుగవలసినదే. కాని పోలీసువారి దురుకుతనముచేపోరాటములు నివారించబడెను. (అ. ప్రె.)

శ్రీ సీతారామాంజనేయ

నాటక సమాజము

బెజవాడలో మారుతీ

మోతేహాలులో

మహాకవి కాళ్లకూరి నారాయణరావుగారి

"మధుసేవ"

9-9-26 తేది సుబ్రహ్మణ్య కృతికర్తల సమక్షమున ప్రదర్శింతురు మోతే నారాయణరావు బహిందారు, ప్రాప్రయటర్.

వెనుకొండ డి|| ము|| కోర్టువారి

O. S. 667/22 E. A. 581/1925

డిక్రీ హోల్డర్లు

కట్టా అణ్ణయ్యగారి గుండయ్యనగైరా.

vs.

జడ్జిమోటు డెట్టార్లు: ముదిగల్లురాధమ్మవగైరా 2 వ జడ్జిమోటు డెట్టార్యన జులై వంకారప్పకు. నీ వగైరాలైన డిక్రీ హోల్డర్లు పొందియుండు O. S 667/22 లోని డిక్రీని అమలుజరుపను హాసపేటు డి|| ము|| కోర్టుకు బ్రాకెస్ ఫరుచేయవలెనని వై అప్లి దాఖలుచేసికొన్నారు. అందులకు నీ ఆక్షేపణ యేమైన వుండిన తెలుపను 18-9-26 లు పగలు 10 గంటలకు పెనుకొండ డి|| ము|| కోర్టులో హజరు కావలెనని తెలుపడమైనది.

పెనుకొండ } డి. వెంకటసుబ్బయ్యర్
21-8-26 } డిక్రీ హోల్డర్ల నకిలు.

కాకినాడ తాలూకా మహాజనసభ

కాంగ్రెసు అభ్యర్థులను బలపరచు తీర్మానము

రైతు వోటర్ల ఉత్సాహము

(స్వకీయవిలేఖరి)

కాకినాడ, సెప్టెంబరు 6:—కాకినాడ నగర కాంగ్రెసు సంఘమువారు రాబోవు ఎన్నికల ప్రచారము నిమిత్తము కాకినాడ తాలూకా మహాజనసభను సమావేశపరచు తీర్మానించి అందులకు సన్నాహసంఘమును ఏర్పాటుచేసిరి. చాలమంది సన్నాహసంఘసభ్యులుగా జేరిరి. శ్రీ పోతుల సతీరాజుగారు (వర్తమానునిపిత) కాన్సిలరు) సన్నాహసంఘసభ్యులుగను, శ్రీ మండపాకరంగయ్యనాయుడుగారు (మ్యునిసిపల్ కాన్సిలరు) మన్యం నూరయ్యగారు (వర్తమాను) కార్యదర్శులుగను ఎన్నుకొనబడిరి. అన్యభాగి యీసభ తలపెట్టబడినప్పటికిని మిగుల జయప్రదముగా నీసభ గావించబడెను. తాలూకాలోని ప్రముఖులైన రైతులును, పట్టణవాసులును, ఇతర జిల్లాలప్రముఖులును సభకు దయచేసిరి. ఈసభ కాకినాడలో వైదా వెంకట చలపతి పురమండలమున నిన్న సాయంకాలము 4-30 గంటలకు అత్యుత్సాహముతో గూడినది.

సభాసదుల నభినందించుచు, సన్నాహసంఘసభ్యులకు శ్రీ పోతుల సతీరాజుగారు కాంగ్రెసును బలపరచవలసిన విధిని తెలియబరచిరి.

సభాధ్యక్షుడు

శ్రీ బులుసు సాంబమూర్తిగారి ఉపపాదనతో, శ్రీ యంత కందుల పీరరావునస్వామి నాయుడుగారు సభాధ్యక్షులను పరిమోచి కుమారాక గంటకలము తేటతెల్లముగ ఉపన్యసించుచు కాంగ్రెసు పుట్టుకను గురించియు దేశస్వాతంత్ర్యంబునకై కాంగ్రెసు చేయుచుండిన వ్యవహారములను గురించియు ప్రభుత్వమువారి రాజ్యతంత్రముల గురించియు వివరించుచు నందిరి. కాంగ్రెసు అనగా అధికారవర్గమున కెల్లపుడును భయము. కాని మనకై మనము తెలిసికొనలేక మన యంత బలహీనులు లేరని అనుకొందుము. ప్రభుత్వమువారి దృక్పథము నకును మన దృక్పథమునకును గల తేడాయే యిది. అక్షిలతోడను బ్రతిపదివారిని ఒప్పించి స్వరాజ్యసంపాదన చేయవలయునని మనవారిలో కొందర భిక్షప్రాయము చేయుచుండినారు. అందువల్ల కార్యసాధనము కాలేదని స్పష్టమే. ఎన్నిప్రయత్నములు చేసినను ప్రార్థనలతో అధికారవర్గమువారు ప్రజలహక్కుల నీయరని, గాంధీగారు 1920 సెల్ల సహాయనిరాకరణమును (నాకో ఆపరేషనును) అవలంబించిరి. “ప్రార్థనలతో స్వతంత్రము సంపాదించలేము. 29 సెల్లనుండి నేను కో-ఆపరేటరునే అయినను, ఆతత్వము పూర్తిగా తెలిసికొని, ఇప్పుడు నాకో ఆపరేటరును అయినాను” అని గాంధీమహాత్ముడు నుడిచియున్నారు. కాంతియుతమైన ధిక్కారపద్ధతియే శరణ్యమని గాంధీగారు చెప్పిరి. అట్టి చట్టధిక్కారరూపకమున ప్రతిష్టంభన పద్ధతినే యిప్పుడు కాంగ్రెసు అవలంబించుచున్నది.

దేశమునందు గల రాజకీయ పక్షములను గురించి వివరించుచు అభ్యర్థులెట్లు చెప్పిరి. బ్రాహ్మణేతరులందఱు ఎప్పుడు ఉద్యోగములకు జేతుతో అప్పుడు మనకు ముక్తిగల్గునని జప్తిను పక్షమువారి అభిప్రాయము. కాని దానివలన మన కేమాత్రము ప్రయోజనములేదు. నూతనశాసనమువల్ల మన కిచ్చిన హక్కులు మిగుల తక్కువ. సంస్కరణములు చాలస్వల్పము. ఇప్పుడు పండిత మళవ్యాగా రంతటివారిని తలకత్తుకు పోవడం మేజ నేర్పిలు ఆజ్ఞ యైనదిగదా, అంతమాత్రపు సంస్కరణములే యివి. ఆపాటిహక్కుమాత్రమే మనము కలిగియున్నాము. చట్టప్రకారము, మాట్లాడుటకుగూడ మనకు హక్కు లేదు. పీకెతోడు, సెటిల్మెంటు వచ్చుచున్నది. నీటిపన్నుకూడ ఎక్కువ చేయబడును. చిన్నచిన్న అధికారములు మనకిచ్చినారు. రోడ్లు, సారా, ప్రాథమికవిద్య మొదలగు చిన్నవానిపై అధికారముల నిచ్చిరికాని వానికైనను డబ్బుపద్ధతికాదు. వీనివలన ప్రయోజనము లేదు. ఇదియే కాంగ్రెసు అనుచున్నది. మాకు సంపూర్ణహక్కులు కావలయును అని, ఈ స్వల్పహక్కులు మాకు వలసని, మన వారు 1919 సెల్ల మే ఘంటాపథముగా చెప్పియుండిరి. కాని ప్రభుత్వమువారు చెప్పినది యేమి అనగా, 10 సెల్లకు ఒక్కతూరి మియిచ్చినహక్కులు ఎట్లు మీరు నిర్వహించితిరో పరీక్ష చేసి అట్లుపైన క్రొత్తసంస్కరణములు యిత్తుము అని అంటారు. ఆపరీక్షలో నిల్వక పోయినచో, ఉన్నతే ఉండాలెనకుదురు.

అట్లు వలదు—సంపూర్ణముగా ప్రజలహక్కులు ఇచ్చిన గాని మేము మిలో కలిసిరావని ఆస్పెంట్లయందు మనవారు ఏకగ్రీవముగా రెండు పర్యాయములు కోరియున్నను వారు జవాబు యియ్యలేదు. అని అనుచు యీకారణమున, పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూనాయకుడు తనసభ్యులతో బయటికి వచ్చి నదియు రాష్ట్రకాన్సిల్లో నుండి స్వరాజ్యపార్టీవారు బయటికి వచ్చుటయు అభ్యర్థుడు వివరించిచెప్పిరి. నెహ్రూగారే మని ప్రభుత్వమువారికి చెప్పినగా “మేము అల్పసంఖ్యకులము

గాన మీరు మాహక్కును త్యజింపదున్నారు. కావున మేము వెళ్ళిపోవుచున్నాము. మరల మేము ప్రజలయొద్దకు పోయి మీ నిరంకుశవిధానము వారికి బోధపరచి వారిచేత ఎన్నుకొనబడి అధికసంఖ్యకులమై వచ్చి మిమ్ము ఓడింతుమనిరి. ఇప్పుడు వారు కాంగ్రెసునకే ఆభారము వదలియున్నారనియు కాంగ్రెసు యీసంవత్సరము అభ్యర్థుల నిర్ణయించి కాసనసభ్యులకు పంపుచున్నది కావున కాంగ్రెసు ఆజ్ఞను పాలించుట ఎల్లరవిధి యనియు అభ్యర్థులు నొక్కిచెప్పిరి. తమ యభిప్రాయములో జప్తి ను పక్షమునకు నున్నచో చిత్ర సహకార పక్షమునకు నున్నచో తగినంతగా గన్పించదని తెలియబరచిరి. స్వరాజ్యసంపాదనమునకై గవర్నమెంటును ప్రతిఘటింప బూనినది కాంగ్రెసు. అందునిమిత్తమే ఎన్నికలకు అభ్యర్థులను కాంగ్రెసు నిర్ణయించినది. ఆ మాజ్ఞను బద్ధులై కాంగ్రెసు అభ్యర్థులు నిలబడుచున్నారు గాని గౌరవము వస్తుందిగాని స్వలాభాపేక్షగాని యేమియులేదు—అధికార వర్గమునకు ఏవిధముగానైన ఎంతమాత్రమైన సహకారము చేయుచున్న పక్షముల అభ్యర్థులకు మీవోట్ల నిచ్చినయెడ దేశక్షేమము నకు భంగము కలుగజేసినచో రకురురు—మీరు ధైర్యము కలిగి నిలువబడి, దేశక్షేమమునకై, దేశోద్ధరణమునకై, దేశస్వాతంత్ర్యమునకై పోరాడుచున్న కాంగ్రెసు పక్షమును బలపరచి నప్పుడే ప్రభుత్వాధికారబలము తగ్గును—కాబట్టి మీవోట్లను కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకే యిచ్చి జయప్రదముగా పాలుపడెనరని విశ్వసించుచున్నాను— అని అభ్యర్థులు ఆంత్యమున ప్రబోధము గావించిరి.

“మద్రాసు శాసనసభకును ఢిల్లీ సామ్రాజ్యశాసనసభకును కాంగ్రెసువారు నిర్ణయించిన యీక్రింది అభ్యర్థులకు రాబోవు యెన్నికలలో తాలూకా ప్రజలందఱును తమవోట్లను యిచ్చి వారి అభ్యర్థిత్యమును బలపరచవలసినదని యీ కాకినాడ తాలూకా మహాజనసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

మద్రాసు శాసనసభకు

- (1) శ్రీ బిక్కిని వెంకటరత్నంగారు
- (2) శ్రీ కందుల పీరరావునస్వామి నాయుడుగారు

శ్రీ బులుసు సాంబమూర్తిగారు (కాకినాడ పట్టణముతరపున)

ఆస్పెంట్లకి

శ్రీ టంగుటూరి ప్రకాశం పంతులుగారు
జనాబ్ ఉమర్ ఆలీ సాహెబుగారు (మహమ్మదీయ నియోజకవర్గమునకు.)

ఈతీర్మానమును వైకోర్టు వకీలును కాకినాడ పుర పాలక సభ్యులును అను శ్రీ చావలి రామసోమయాజులుగారు ఉపపాదించుచు కాంగ్రెసును బలపరచవలసిన అగత్యమును వివరించి, అభ్యర్థుల నొక్కొక్కరినిగురించి చెప్పి వీరందఱును స్వార్థత్యాగులనియు దేశోద్ధరణమునకై సహ పాలుపడుచున్న వారనియు దేశక్షేమమే నిరంతరమును దృష్టిలో నుంచుకొని పనిచేయుచున్నారనియు, కాబట్టి వారికి వోట్లనిచ్చి ప్రజలు ధన్యులు కావలసినది కోరిరి.

మేడపాడులో నొకరైతుప్రముఖు డగు శ్రీ యార్లగడ్డ తమ్మయ్యగారు తీర్మానము నామోదించిరి.

కాకినాడ మ్యునిసిపల్ కాన్సిలరు శ్రీ పులవెరి భీమలింగమూర్తిగారు గంభీరపన్నానముతో బలపరచుచు ప్రభుత్వ నిరంకుశపాలనమును జప్తి పక్షపు స్వలాభపరత్వము మక్షింభరత్వమును యక్షోచితసహకారవాది నని మోవర్ల రామచంద్రరావుగారి ఆస్పెంట్లలో నిదర్శయము ఖండించిరి.

కాకినాడ వర్తకప్రముఖులలో నొకరగు శ్రీ మన్యం నూరయ్యగారు, కేట్లపాలెం గ్రామస్థులైన శ్రీ అవసరాల రామచంద్రరావుగారు, కేట్లపాలెంలోని ఒకరైతు నృధుడగు శ్రీ యరమాటి కన్నయ్యగారు తీర్మానమును గట్టిగా బలపరచిరి.

తీర్మానము ఏకగ్రీవముగా సంగీకరింపబడెను.

శ్రీ యంత టంగుటూరి ప్రకాశంపంతులుగారు పిమ్మట గంభీరముగా నుపన్యసించుచు జప్తిను మంత్రుల చర్యలను ప్రభుత్వనిరంకుశత్వమును ఖండించిరి. వీరి ఉపన్యాసమును మున్ముందు ప్రచురించెదము.

శ్రీ బిక్కిని వెంకటరత్నంగారు

(మద్రాసు శాసనసభ్యుడు) తరువాత ఉపన్యసించెను. జరుగుచున్న శాసనసభలో సెటిల్మెంటు ఇన్వేష్టర్ మొదలగు విజ్ఞులు వచ్చినప్పుడు జప్తిపక్షపు సభ్యు లెట్లు అధికసంఖ్యాకులై వర్తించిరో, ఎన్నికలలో ఏమి ప్రమాదము కలుగో అని ఎత్తు లెట్లు వైచిరో, జప్తిను పక్షతత్వము తుదకు గ్రామము నందుండు అన్యోన్యత కెట్లు భంగము కలుగజేసినదో, బ్రాహ్మణేతరవర్గ మనునది తుదకు కమ్మ, కాపు, ఆదివెలమ, బలిజ మున్నగు అంతర్భాగలకెంద ఎట్లు మారినదో వీనినిగురించి వివరించుచు, స్వశాఖీయుడని, మాకాపు అని, మావెలమ అని, మాన్నే హితుడని, బంధు వని యిట్టి వన్నిసంబంధములను పారదోలవలెననియు, గొప్పయాదర్శములు కలిగియుండవలె ననియు, మహా

త్యాగకార్యమునకు తలపడిన కాంగ్రెసునకే మీరు బలము నొసంగవలెననియు, ఉద్యోగీయుల ఒత్తుడులకు ఇతరులు ఏవో చేస్తామని పెట్టు ఆశలకు లోబడక, ఒకవోటు కాంగ్రెసునకు, ఒకవోటు మరియొకరికి అని యిట్టివిభాగములు చేసి మీ కాంగ్రెసుభక్తిని దేశభక్తిని విభాగింపక మీ సంపూర్ణత్యాగముతో కాంగ్రెసు అభ్యర్థులందఱు (మద్రాసు శాసనసభకు) మీ రెండువోట్లను యిచ్చుటకు నిశ్చయించుకొని అట్లుచేసి మీవీధిని నెలవేర్చవలసినదని, ఉపన్యాసములు ప్రబోధము గావించిరి.

శ్రీ బులుసు సాంబమూర్తిగారు అభ్యర్థులను ఆహ్వానముల సంగీకరించి వచ్చిన రైతులు సభాసదులకును వంసములాచరించి సభ జయప్రదముగ జరిపించినందులకు సంతోషమును వెల్లబెట్టిరి.

పిమ్మట అభ్యర్థులు 7-30 గంటలకు సభను ముగించిరి.

* * *
2-9-26 తేది గురువారం కాకినాడలో పెండా వెంకటచలపతి పురమండలమున తూర్పుగోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘ సాధారణసభ ఉదయమునకు, మధ్యాహ్నమునకు సమావేశమై యాదిగుతీర్మానములను గావించెను.

32 రు సభ్యులు హాజరయిరి

సభాధ్యక్షులు:—శ్రీ బులుసు సాంబమూర్తిగారు.
1. శీతానగరంలో జరిగిన జిల్లాకాంగ్రెసు సంఘసమావేశములో జిల్లాకాంగ్రెసు సాధారణసభకు అన్యాయసంఖ్య 10 నుండిక్రింద నిర్ణయించిన తీర్మానమును యీసభవారు ఆమోదించడమయినది.

2. రాష్ట్రీయకాంగ్రెసు సంఘమునందు గల ఖాళీలకు యీక్రిందివిధముగా హాజరయ్యేయెడల భర్తీచేయడ మయినది.

- (1) పాలకోడేటి నూర్యప్రకాశరావుగారు
- (2) నామన బాపన్నగారు
- (3) దువ్వూరి వెంకటేశ్వర్లుగారు
- (4) రావిపాటి సత్యనారాయణగారు

3. రాష్ట్రకాంగ్రెసు సంఘసభ్యు లందరు జిల్లాకాంగ్రెసు సభ్యులుగను, జిల్లాకాంగ్రెసు సంఘసభ్యులు తాలూకాకాంగ్రెసు సభ్యులుగను తీర్మానించడ మయినది.

4. జిల్లాకాంగ్రెసుసంఘ సమావేశము కాసప్పుడు కార్యనిర్వాహకవర్గము యావత్తుకార్యక్రమము నిర్వహించుటకు సంపూర్ణాధికార మియ్యడ మయినది.

5. తూర్పుగోదావరిజిల్లాలో ఎన్నికల ప్రచారపు తేర్పాట్లు యావత్తును కాకినాడలో తూర్పుగోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసు కార్యాలయమువారిచేతనే జరుపబడవలయు ననియు, ఈజిల్లాలో వసూలుచేయు కాంగ్రెసు నిధి యావత్తు జమాఖర్చుల బాధ్యత సంపూర్ణముగా వారిదే యనియు, ఈ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

ఉ॥ మద్దూరి అన్నపూర్ణయ్యగారు

అ॥ దంతులూరి లక్ష్మీపతిరాజుగారు

తీర్మానము ఏకగ్రీవముగా అంగీకరింపబడెను

6. ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘ సభ్యులుగా రావిపాటి సత్యనారాయణగారి స్థానే దంతులూరి లక్ష్మీపతిరాజుగారిని, నామన బాపన్నగారి స్థానే కొండిపూడి ముత్యంగారిని ఎన్నుకోవడ మయినది

కాకినాడ, } బులుసు సాంబమూర్తి
4-9-26. } అభ్యర్థుడు

కృష్ణానదిలో మోటారులాంచి అమరావతి, వేదాద్రిత్రేతములకు ప్రయాణసౌకర్యములు
వెజవాడనుండి అమరావతి, వేదాద్రిత్రేతములకు వచ్చు యాత్రీకులసౌకర్యార్థము కృష్ణానదిపైని చెరుకువాడ రావు స్వామిసోదరులు ఒక మోటారులాంచిన నడుపుచున్నారు. వేదాద్రికి 2-0-0లు మాత్రమే. మధ్య గ్రామములలోకూడ దిగు యేర్పాట్లు కలవు. గనుక వెళ్ళదలచువారు ఈలాంచివిన ప్రయాణము చేయవచ్చును.

కల్వకోలను శివరామశాస్త్రి

కాంగ్రెసుప్రచారకుడు.

మ క ర ధ్వ జ

రసాయనము

దీనిని నేవించినచో మూత్రముతో కలిసిపోయెడి కుక్కుమును నిలుపును. పలుచబడిన వీర్యమును గట్టిపరచి రతిలో ఆత్మశీఘ్రరేతస్థలన ముపుటను మాన్పును. రక్తమును శుభ్రపరచి డెహపుష్టి, వీర్యవృద్ధి, కాంతి, బలము, రతిదార్ద్రము, ఇంద్రియపుష్టి, మెదడునకు బలము కలుగును. నెలదినములకు సరిపడు మందు తపాలా ప్యాకింగు ఖర్చులతో రు. 3-7-0. పి.ఆర్. మెడికల్ హాల్, రామచంద్రపురం(గోదావరి)

తొమ్మిదవ కమమహాజనసభ

బెడవాడ

కొన్ని దృశ్యములు

1910 సంవత్సరమునందు ప్రారంభింపబడిన కమమహాజనసభ ప్రతినిధులము తప్పక సమావేశమైన నిష్పత్తికి పరువారు మహాజన సభలు జరుగఁగలసి యుండెను. కాని గాంధీ మహాత్ముని అసహాయ్యము ప్రచారము భరతవర్షమున దన్ని ప్రాంతజనుల మనముల నాకర్షించి, జాతీయభావోద్ధిక్తుల జేసి మతసాంఘికములకాఖాసభల సమావేశములయందు దురస్థితి విముఖుల జేసెను. ఆదవత్సరము లాంధ్రదేశము కాంగ్రెసున కాజ్ఞాబద్ధమై చరించెను జాతీయ సభయగు ఆంధ్రరాష్ట్ర మహాజనసభ కాంగ్రెసు లన్నికాఖిలవా రాకర్షించబడి తమతమ కులసభాసమావేశముల నిరమించిరి. కాంగ్రెసుసంస్థతరపున యేనాడు వ్యరాజ్యవాదులు కాసనసభల యెన్నికలయందు పాల్గొనవచ్చునని తీర్మానింపబడినో ఆనాడే కులసభాసమావేశములు మరల జరుగెను. కాసనసభల కధ్యక్షులుగ నిలచిన జాతీయభావములు కొందరికి తమ జయమునందు నమ్మికలేక కులాభిముఖముతో నెగ్గి కులసభల నిష్పన్ను లేవదీయుచున్నారు. ఇది యెంతయు సమచిత్తమున, శోచనీయము నని జాతీయవాదులు చింతిల్లుచున్నారు. కాని మొన్న జరిగిన కమమహాజనసభ యందు దట్టి దుస్థితి కలగకుండ ఆహ్వానసంఘమువారే రాష్ట్రము చేయగలిగిరి. సాంఘిక సభలయందు రాజకీయ విషయములు చర్చించుకూడ దను కఠిననియమ మేర్పాటు చేయబడుటవలన యాసభ యంత దిగ్విజయముగ జరుగుటకుగల కారణమని తెలిసికొనవలెను. ఇప్పుడున్న కాసనసభయొన్నికలపరిస్థితులం దే మాత్రపు రాజకీయవాసన కలిగినను, జస్టిస్ కాంగ్రెసు వారు లైన ప్రతినిధులు రెండుకక్షలుగ చీలి యొకరిపై నొకరు దూషణ, భూషణ తిరస్కార వాక్యప్రయోగోపన్యాసముల జేసి పభావిష్ణుమునకు కారకు లయ్యెడివారు. మధ్యమధ్య కొన్ని తీర్మానములపై జరిగిన చర్చల పందర్పమున తీవ్రవాక్యప్రయోగములు జరిగెను. సభా విష్ణుము కలుగునని కొంద రూహించిరి గాని ఇవివరలో జరిగిన సభల యన్నిటికంటె నుత్తమముగ జరిగినదని పలువు రంగీకరించిరి.

ఈసంవత్సర మీ సభాసమావేశము జరుప సంకల్పించిన వారందరు నవయువకులు. ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులు నూతనముగ వ్యాయవాదిత్వ నలంబించిన, యిరువది యెనిమిది వర్షముల యౌవ్యమును. కార్యదర్శియో నిరువది వత్సరముల నూనూగు మిశ్రముల ప్రాయమువాడు. వీరికి సహకారులుగనుండి కార్యనిర్వహణ మొనరించిన వారందరు నిట్టి వయస్సుకలిగిన వారనియే చెప్పవచ్చును. ఆహ్వాన సంఘమువారు విచ్చిన ప్రతినిధి ప్రేక్షకులకు చక్కనిబసల నేర్పాటుజేసిరి. భోజనాది సౌకర్యముల కెంతమాత్రమును లోటులేదు. భోజనమందరము విద్యుచ్ఛక్తియంతిదపముతో రమ్యముగ నుండెను. పల్లెలనుండి వచ్చిన ప్రతినిధి ప్రేక్షకులు విద్యావంతులైనను, విద్యావిహీనులైనను, వారినేమిట ఉన్నతి కళాశాలలం దాంగవిద్య నభ్యసించుచుండిన కమ్యు విద్యార్థులు, గుంటూరు, బంధులనుండి రప్పించబడి స్వచ్ఛంద సేవకులుగ నియమింపబడిరి. ఆహ్వానసంఘము వారి ఏర్పాటులు సభకార్యములయందలి యేర్పాటుల నిమమడించెను. సభాదిద్ధతువుల మన్ననలకు పాత్రమాయెను.

ఆహ్వానసంఘమువారు అధ్యక్షుల సన్నికొన సమావేశమైరి. జాతీయవాదు లందరు జాతీయవాదులైన రాఘవేంద్రరావుగారి నెన్నుకొన కోరిరి. జస్టిసునర్ మంతయు మునిస్వామివారుగారి నెన్నుకొన గోరిరి. పక్షభావములు మరల తలెత్తు నేమో నని యేపక్షమునకు జెందనివారి సభ్యత్వముగ నెన్నుకొన మరలొంద రూహించిరి. కమ్యు సంఘీయుడైనను, సంఘమున కపరిచితుడైన కొండపనాయుడుగార కధ్యక్షుడుగ నూచింపబడినెను. ఆయన ఏపక్షమునకు చెందనివా డని తెలుపబడినను, నిజమని నమ్మిని. కాని యిచ్చుట సభాకార్యక్రమమునబట్టి అస్తిమతమునకు జెందినవారని తెలియబడెను గాక సభ జరుగు లేదలందు ప్రకటించబడిన పత్రికలందు దత్తమండల ప్రతిచిధిగ బోస భారతరాసనసభకు జస్టిసుపక్షమున అభ్యర్థిగ నిలనబడినను నార్త ప్రకటించబడిన ప్రతినిధులుగ వచ్చిన జాతీయవాదులు నిరుత్సాహము జెందిరి.

ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుల లను రామశేషయ్యగారు స్వాగతోపన్యాసమును సమాజమందగ్గీతవదవారవిందుడై చదువునప్పుడు, చుగిత శ్రవణానందపరవశులైన సభాశ్రోతలవలె ప్రతినిధి ప్రేక్షకుల నిశ్శబ్దముగ విని తమ యామోదమును జల్లడించిరి. శ్రవస్తుతము సంఘమును కలవర పెట్టుచున్న సమస్యల కండక్తుగ

ట్టునట్లు వర్ణించి చర్చించి తీర్మానింప సభ గొడుగు లేచెను. అధ్యక్షుడు తన యుపన్యాసమును ఇంగ్లీషునందు ప్రాసి చదివెను. తన యుపన్యాసమును మొదలు పెట్టుటతోడనే సభయంతయు నిరుత్సాహ నిరసన వాక్యధ్వనులతో కలకలారాన మయ్యెను. తెలుగునందు అనువదింపబడి అచ్చుత్తించిన యుపన్యాసము పంచిపెట్టుటవలన కొంత నిరుత్సాహమునగ్గెను. అధ్యక్షుని యుపన్యాసము, సంఘమేమి చేయవలెనో నిరూపింపబడక పోవుటవలన సభ యెప్పటివలెన పరిమించునని కొందరు తలచుచున్నారు. ఇదివరలో జరిగిన సభలవలె తీర్మానములుచేయుట యింటికి వెడలుట మరువత్సర సభ కెదురుమానుట గాక నూతనముగ నొక కార్యక్రమమును తయారుచేసి ఆచరణయందు చుటకు సర్వప్రయత్నముల జేసెదనని పలువు రుత్సాహముతో సభ కరుదెంచిరి. సభాసంతరము జరిగిన తీర్మానములు చర్చలు స్థాయిసభ ఎన్నికలు మామూలుపాటయే పాడబడినెను. సంఘమునకు చేయవలసిన కార్యవిధానము సంస్కరణప్రచారము, సంఘ సేవకులకు సూచింపబడెను.

నెనుక జరిగిన సభలందు యువకులకు స్థానము లేదు. జమీందారులకు, ధనవంతులకు, ఆంగ్లవిద్యావంతుల కెక్కుడు ప్రాముఖ్య ముండెడిది. కమ్యుమహాజన స్థాయిసంఘసభయందు గాని కార్యనిర్వహణవర్తకులందు గాని యిరువదియైదు రూపాయలకు తక్కువ చందా నియ్యవారు సభ్యులుగా నుండి నవర్తులు. ఇట్టి సంకుచితమైన నిబంధనల విశాలమొనరింప యువకులు ప్రయత్నించిరి గాని నిరఫలమయ్యెను. విద్యార్థులకు గాని స్త్రీలకు గాని సంఘనిబంధనలు ప్రవేశార్హములుగ లేవు. యువజనులతోబాటు విద్యార్థి బృందముకూడ విశేషసంతృప్తి జెంది యున్నది. ఆహ్వానసంఘములోని యువజను లన్నిపరికరముల సమర్పన యనంతరము పెద్దలు పై పైపై త్రవముల జేసి నాయకస్థానముల నలంకరించిరి. ఇకను సభజస్త్వ కమిటీయందు జాతీయవాదులకు స్థానము బహు కొద్ది. అందువలన తమ తీర్మానములు నెగ్గవను నూహతో సభా చర్చలందు పై యుత్సాహముతో పాల్గొన లేదు. మొదటిదినమందు సభాధ్యక్షుని యుపన్యాసానంతరము కార్యదర్శిగారు తమనిజేదికను చదివిరి. అది నిజేదికవలెనే లేదు. అతెక్కు రెంతవరకు సరియైనవో నిర్ధరించుటకు వీలులేదు. వీలనన ఏసంస్థయొక్క ఆయవ్యయ నిజేదనమైనను సరిచూడబడి ఆడిటరు రిపోర్టు లేనిది మహాజనసభయందు చదువుటకుగాని చర్చించుటకుగాని వీలులేదు. పలువు రందరిలోపముల ప్రశ్నించి నప్పుడు తృణీకారభావముతో కార్యదర్శి జవాబిచ్చెను. బాధ్యత గల కార్యదర్శి యెప్పుడు నట్లు ప్రవర్తించజాలరు. మూడుసంవత్సరముల నుండియు సంఘాధి నిలవయిండి కార్యము కుంటుబడిన ట్లానిజేదికవలననే తెలియుచున్నది. ఎన్నియో బీదవిద్యార్థుల దరఖాస్తులు వచ్చెను. ఉన్న డిటైలినను బీదవిద్యార్థులకు పలచబడలేదు సరికదా కొన్ని దరఖాస్తులు అప్రయోజనమాయెను. సంఘసభ్యులు సంఘ రికార్డుకూడ కొంత కనుపడుటలేదని చెప్పుచున్నారు ఇట్టి కార్యదర్శిలని పనులెట్లు నెరవేరినో నే నూహింప జాలకున్నాడను. స్థాయిసభ్యు లొకరిపై నొకరు నిందానూచనల గామించుచున్నారు. కార్యదర్శికి యెప్పుడును, విషయము మరుకు లేనినో పనులు నెరవేరవు. అందును ఇట్టి బాధ్యతాయిత సంఘ కార్యనిర్వహణ భారము సామాన్య విద్యావంతుని చేతిలో పెట్టుటకు వీలులేదు. మరల నెన్నుకొనబడిన కార్యదర్శికూడ విద్యావంతుడు గాడు. సాంఘికసభాకార్యదర్శి కుండవలసిన నూత్నపరిజ్ఞానముగాని ప్రపంచమందల సంపాదనీతు లెట్లు మార్పు చెందుచున్నవో తెలిసికొని, దాని కనుగుణ్యమైన పద్ధతుల సంఘముందు జొన్ని కార్యరూపమున లెట్లు నిర్వహణకలముగాని యీతని కెంతమాత్రమును లేనని చెప్పవచ్చును. కాని అతను వివరింపమొసఁగలేదు. అందుకొరకు ప్రాణమర్పింపసంసిద్ధుడు. లెక్కలను సరిగనుంచి ధనమును నేకరించి బాగ్రత్తగ ఖర్చుపెట్టలేడు. వెనుకటి కార్యదర్శికంటె నెన్నియో మడుంగులు పెట్టును.

రాజకీయ పక్షభేదమును సాంఘిక సవన్యులందు మరుపుడనియు, యెదుటి పక్షమును గౌరవభావముతో జూడుడనియు మునిస్వామి నాయుడుగారు సభ్యుల హెచ్చరించిరి. కాని ఆచరణయందు మాత్రము పరిగణింప బడుటలేదు. ఖర్చు ధారులకు నూపించుటకా పరిపాటి ధర్మముగ కొందరు నాయకు లెంచికొనినట్లు గనపించుచున్నది. వ్యరాజ్యపార్టీ యనిన కొందరు జస్టిసు వర్గమునకు కంటింపు. పరువ వాక్యములనుకూడ ప్రయోగించురు. కాంగ్రెసుపార్టీ వారెన్ని రాజకీయ భేదములున్నను సాంఘికసమస్యలయందు దెన్నడును తమ సంఘమును విడువకుండ నితర పార్టీలవారితో చేతులు గలుప సంసిద్ధులుగ

నుండిరి. కాని స్వసాంఘికమైన కాంగ్రెసు పార్టీ వారిని జస్టిసు వర్గమువారు దెబ్బదెబ్బరి మాచుచు న్నారు. కారణము సలకుచితి హృదయము. సంఘనిధి ప్రాగుజేయు తీర్మానముపై పలువురు ప్రముఖులు మాట్లాడిరి. అప్పుడు జస్టిసు కాంగ్రెసు పార్టీవైమహ్యములు పెరిగి యయ్యెను. న్యూనాయ కళాశాలను బెజవాడనందా గుంటూరునందా ప్రభుత్వమువారిని కోరవలసిన దను తీర్మానముపై మాట్లాడునప్పుడు స్థలాభిమానముతో పాటు న్యకుల పట్టుదలలు కృత్రిమించెను. కామారు వెంకటా చలపతియ్యగారు బ్రాహ్మణేతర పత్రికయందు క్షిప్ర ఆభ్యర్థిత్వమును విమర్శించుచు కొన్ని నిందానూచనల ప్రకటించెదనియు తనను నిందాపాత్రుని జేసినవారిని సభవారు ఓచారించి తన గౌరవమును నిలుపజెట్టుడనియు లేనినో యింతటినుండి యీసభతో తనకు పనిలేదనియు తొలగిపోయెదననియు అడుగునల్లి గోపాలకృష్ణయ్యగారు దెబ్బరించిరి. అప్పుడు వారి యాకారము దూర్భాసుని మించిపోయెను. ఉండ్రేక పూరితుడై సింహగర్జన వాక్యప్రయోగము జేసెను. ముచ్చటలు పట్టినవి. కోవెలమాడి గోపాల కృష్ణయ్యగారు శాంతి వచనములు చెప్పి వారి నానీకుల జేసిరి. అడుగువల్లి గోపాలకృష్ణయ్యగారు కొంతసేపటికి వరల లేచి సభాప్రతినిధుల యభిప్రాయ మెట్లుండనో యని! తానట్లు సభయందు ప్రవర్తించితి నని అగ్యక్షుని, ప్రతినిధుల తమాషా గోరెను. ఆసభలోనే ఆదమయ విహర్షవశు తావిచ్చిన సంతతితో సభ విచ్ఛిన్నమయ్యెడిది. ఈసభయమున కోవెలమాడి గోపాల కృష్ణయ్యగారు తన కలకలజేసి చాకచక్యతన ప్రయోగించి సభానాశను దరిజేచ్చెను.

జస్టిసు వర్గమున మునిస్వామి నాయుడుగారు ప్రతిపక్షుల నెట్టి సందర్భమున నెంతమాత్రమును దూషణలేకయే గౌరవభావముతో సంభాషించురు. కమ్యు మహాజనులందరును వారి ననుకరింతురని నమ్ముచున్నారము.

వల్లభ సేని వేంకటరావు చౌదరి.

బెంగాలు నాగపూరు రైల్వేకంపెని

లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది)

నోటీసు

కిడ్డర్ పూరు బెంగాలు నాగపూరు రైల్వే, కంట్రిలరు ఆఫ్ స్టోర్సుగారు ఖరగ్ పూరు వర్క్సు హాపులో నున్న సుమారు 700 టన్నులలో మూర్తా ఇనుము, వాగన్ సైడ్ గోలుసులు, కొక్కులు మొదలగువాటికి పెండరులను అంగీకరింతురు.

పెండరును కవరులో నుంచి శీలుచేసి కవరుపై "లోమూర్ ఇనుముకు పెండరు" అని వ్రాసి, సదరు పెండరులు 22-9-1926 తేది బుధవారమునాడు పగలు 11 గంటలకు లోగా (కలకత్తా గంటలు) కిడ్డర్ పూరు నందున్న బి. ఎన్. రైల్వే కన్ట్రిలరుగారి కార్యాలయము జేరునట్లు పంపుకొనవలెను.

అమృతము పరత్తులు, నిబంధనలు మొదలగు పూర్తి వివరములకు ఖరగ్ పూరులో నున్న బి. ఎన్. రైల్వే డెప్యూటీ కన్ట్రిలరు ఆఫ్ స్టోర్సువారికి వ్రాసిన బడయగలరు.

ఎన్. లూకిస్,
10-8-1926 కన్ట్రిలర్ ఆఫ్ స్టోర్సు.

హిందీ తెలుగు-

తెలుగు తెలిసినవారికి హిందీ నేర్చుకొనుట వీలయిన సులభతైలిని వ్రాయబడినది.

బాలశిక్ష 0-6-0
మొదటి వాచకము 0-6-0
హిందీ పాకెట్టు డిక్షనరీ 1-0-0
తపాల ఖర్చు ప్రత్యేకము.
ఆంధ్రప్రత్రికా కార్యాలయము, మద్రాసు

ఆంధ్ర రాష్ట్ర కాంగ్రెసు

సంఘము

(స్వకీయ విలేఖరి)

నైఋత్యగారిని అసాని కాంగ్రెసు ప్రెజిడెంటుగ
జేయు మనవి

కాకినాడ, సెప్టెంబరు 8:—ఆంధ్ర రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘము నిన్ను మధ్యాహ్నము కాకినాడలో పురమందిరమున సమావేశమయ్యెను. ప్రారంభమున అన్యూనసంఖ్యకు ధరిపడిన 20 మంది సభ్యులు మాత్రమే వచ్చిరి. శ్రీ టంగటూరి ప్రకాశం పంతులుగారు అధ్యక్షుల వహించిరి. అసాని కాంగ్రెసు అధ్యక్షుడుగ నుండుటకు ప్రపోజు చేయవలసిన దని కోరిరి.

శ్రీ కళా వెంకటరావుగారు (అనుభవపురం) ఎస్. శ్రీ నివాసాయ్యంగారిని ఎన్నుకొనుటకు అసాని కాంగ్రెసు సభ ససంఘమువారికి సిఫార్సు చేయవలసిన దను తీర్మానము నుపపాదించిరి. దానిని ఛారిట్టరు కందుల వీరరాఘవస్వామి నాయుడుగారు ఆమోదించిరి.

మరియుకే పెనుచు చెప్పి దలచుకొనలే దనుచు తీర్మానమునకు వ్యతిరేకపడి సరి పాడుపూడి సత్యనారాయణగారు రసిరి. పండిత మోతీలాల్ నైఋత్యగారిని ఎన్నుకొనవలసిన దని కోడేటి రంగాచార్యుగారు (కుది) ఉపపాదించిరి. దానిని ఆత్మకూరి గోవిందాచార్యులుగారు (ఏలూరు) ఆమోదించిరి. చర్చ తరువాత తీర్మానమును వోటునకు తెచ్చిగా మొదటి తీర్మానము మీద యెస్. శ్రీ వెన్నేటి సత్యనారాయణగారు పోటును తీసికొనవలసిన దని కోరగా ఈక్రింద విషయముగా నుండెను.

పండిత మోతీలాల్ నైఋత్యగారి పక్షముగ

వోట్లిచ్చినవారు

1. ఆత్మకూరి గోవిందాచార్యుగారు
2. దంతులూరి లక్ష్మీచంద్రారాజుగారు
3. మధ్వాది అశ్వపూర్ణయ్యగారు
4. పాలకోడేటి నూర్యప్రకాశరావుగారు
5. మునుగంటి వెంకట్రావుగారు
6. కోడేటి రంగాచార్యుగారు
7. పాడుపూడి సత్యనారాయణగారు
8. మాచిలపల్లి సోమయాజులుగారు
9. చండ్రుని కోడయ్యగారు
10. పట్టిపేను వెంకటకృష్ణారావుగారు

శ్రీనివాసాయ్యంగారి పక్షముగ వోట్లిచ్చినవారు

1. బిక్కని వెంకటరత్నంగారు
2. వెన్నేటి సత్యనారాయణగారు
3. కందుల వీరరాఘవస్వామి నాయుడుగారు
4. కళా వెంకట్రావుగారు
5. కొండేపూడి ముత్యంగారు
6. గరిమెళ్ళ సత్యవీరభద్రరావుగారు
7. మండపాక రంగయ్య నాయుడుగారు
8. దువ్వూరి నుబ్బుమ్మగారు

సభ్యులైన లం ఆయితే టంగటూరి ప్రకాశం పంతులుగారు శ్రీ బులుసు సాంబమూర్తిగారును వోటుచేయలేదు. ఇందు రెండవనాడు తా మెటువైపునను వోటుచేయమని స్పష్టపరచిరి. మొదటివారు తాము శ్రీనివాసాయ్యంగారి పక్షముగా వోటు వేచ్చువారే అని అందరినీ తెలిపినదే కాని, తాము అధ్యక్షులుగ నుండుటచే తాము వోటుచేయ నక్కరలేదనియు తాము వోటు యిచ్చునట్టికిని ప్రయోజనము లేదనియు చెప్పి లం వోటును ఎక్కనెచ్చి జేయలేదు. పండిత మోతీలాల్ నైఋత్యగారిని అసాని కాంగ్రెసున కధ్యక్షునిగ నెన్నుకొనుటకు సభ్యుల సంఘము వారికి సిఫార్సుచేయుటకు తీర్మానించడమైనది.

సభ్యుల బడంబడిక

ఈ తీర్మాన మైనదిపై శ్రీ మధ్వాది అశ్వపూర్ణయ్యగారు యీ క్రింది తీర్మానమును ప్రోత్సహించి ఉపపాదించిరి:—

“పరస్పర సహకారమునకును కాంగ్రెసునకును సంఘరథము తీర్చునగు నున్న రాష్ట్రములలో మాత్రము సభ్యుల యొడంబడికను తీర్చుట ఎవరితో ఆమోదించవలె నని యీ సంఘమువారు అభిలషించి కాంగ్రెసు సంఘమువారికి సిఫార్సు చేయుచున్నారు.

పరస్పర:—(1) ప్రభుత్వమువారు జాతీయనిష్ఠులగు యిచ్చ సహకారమును సంతృప్తిగ నున్నది లేనిది ఆయా రాష్ట్రకాంగ్రెసు సంఘములు; ఆభిలషారతకాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహకవర్గమువారు తమిగ్గరి బులుసు లోబడు పద్ధతిని నిర్ణయంబు సభికార మొనంగవలెను చున్నారు.

(2) ఆంధ్రరాష్ట్రమున పరస్పర సహకారపాదమునకు

బలము లేనందున యీ యొడంబడిక యీ రాష్ట్రమునకు విస్తరింపరాదు దని యీ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

వెంటనే ఆభిలషారతకాంగ్రెసు సంఘముయొక్క ప్రత్యేక సమావేశమును జరిపి ప్రైవేటుయము లాలోచించి కాంగ్రెసులో వికమత్వమును నెలకొల్పవలె నని యీ సభవారు కోరుచున్నారు.”

ప్రస్తుత దేశపరిస్థితుల ననుసరించి యిట్టి తీర్మానము పెట్టవలసి వచ్చినట్లుగా చాలసేపు ఉపన్యసించిరి.

తీర్మానమును శ్రీ పాలకోడేటి నూర్యప్రకాశరావుగారు ఆమోదించిరి.

సభ్యుల బడంబడిక అనునది ఎక్కడను లేదనియు అందులకు సవరణలు ఎవ్వరు అసంభవ మనియు, ఇంకను ఇతర కారణములచేతను ఈ తీర్మానమును త్రోసివేయవలసిన దని శ్రీ కళా వెంకట్రావుగారు అధ్యక్షుని కోరిరి సంఘమువారికి లెగిన నోటీసు తరువాత యిట్టి ముఖ్యతీర్మానమును పెట్టకూడదని పాడుపూడి సత్యనారాయణగారు రసిరి. పెక్కి కాలేటిలమీద ఈ తీర్మానమును త్రోసివేయవలె ననియు, ఏదో వచ్చినది గనుక దానిని యిప్పుడు పూర్తి చేసినయెడల తిరుగ సమావేశ మునందలియు అధ్యక్షులు నెలకొల్పిరి. ఇది చాల అన్యాయమనియు, 250 సభ్యులకు 20 సభ్యులు సోజరైన సభలో యిట్టి ముఖ్యమైన తీర్మానమును నుండు నోటీసు యియ్యవలెనా బలవంతముగా నిష్కర్ష పెట్టుట చూడగా యేయో రహస్యంగా చినము జరుగుచున్నట్లుననియు, దీనిని మరియొక సమావేశమునకు ఆపివేయవలసిన దనియు, శ్రీ మండపాక రంగయ్య నాయుడుగారు తీర్మానముగా చెప్పిరి. అధ్యక్షులు తమ హుతిగాను మార్గమునుటతోడనే, నాయుడుగారు తమ అసమ్యుతిని తెల్పుచు సభకుండి వెడలిరి. తీర్మానమును ఉపసంహరించుకొనవలసిన దని ఉపపాదనని కోరినను అట్లు చేయబడలేదు. ఇంకెటు పూర్వమే యిద్దరు సభ్యులు అదనముగా సభకు వచ్చుటచేత అన్యూనసంఖ్యకు లోపము లేనట్లు చెప్పబడెను.

పిమ్మట కొంతసేపు జరిగెను. శ్రీ బులుసు సాంబమూర్తిగారు తీర్మానమునకు ప్రతిఘోషముగా మాట్లాడుచు నుండి యిచ్చిరి. పరస్పర సహకారపాదమునకును అరెస్టా వాడమునకు విశేషభయము లేదు. ఎంతెవర కీ ప్రభుత్వముతో ఎంతైనను సహకారము చేయుచుండుమో అంతటిబలమును దాని కిచ్చుచుండుమో మాట బాడక ముందుకొనవలెను. ఏ స్వల్పసంస్కరణము లో ఏ స్వల్పసంఖ్యయు ఉండుననియో యీ సహకారము చేయగూడదు. మరి నూరుసంఖ్యలను లైసెన్సు సరే యీ ప్రభుత్వముతో స్వరాజ్యమునకై పోరాటము జరుపవలసినదే. ప్రభుత్వమునయోధులములలో స్వరాజ్యము లేదు. ఈ ఒడంబడికలు రాజీనామాలు వట్టి నీష్కర్షయోజనములు. ఇట్టివానియందు చెప్పడును ప్రతిఘోషముగ నుండి అన్నపూర్ణయ్యగారు నేడేమియో పరిస్థితులు సూచించవని తలచుచు యీ తీర్మానమును ప్రత్యేక పెట్టుచు లం వచ్చుననుట వింతగా నున్నది. కాంగ్రెసు యొక్క ప్రతిష్ఠకు ఏ దియో లోపము నుండునది మరియొక సభ్యుడగు ఆయన బులుసు జెల్లి దేశమునందలి పరిస్థితులు చూడకపోయిన అజ్ఞానముని తలంపవలెను. కాంగ్రెసుయొక్క ప్రతిష్ఠకు ఎప్పుడును భంగము లేదు. ఉన్నప్రశ్న ఏదనగా స్వరాజ్యసంపాదనము చేయు తెలుగు శాసనసభాబహిష్కారము, శాసనసభాప్రవేశము! దేశమునందలి స్థితి ననుసరించి శాసనసభాబహిష్కారమును తీర్చుముగ బాదించు గాంధీ మహాత్ముడుపూడి శాసనసభాప్రవేశమును ఆహ్వానించెను. లాలోచన పరితరయిగాదు కూడ గత కాంగ్రెసు తీర్మానములను పాల్పాలో అ. భా. కాం. సం. తీర్మానములను అనుమానించె. ఈనాడు కాంగ్రెసు కార్యక్రమము శాసనసభ ప్రవేశమే. అది కాంగ్రెసు ఆజ్ఞ. దానిని దేశము వీరవాహింబం తప్పదు. దానిని నరవేచ్చవలెను. ఏ రాష్ట్రమున దైనను మంత్రపది పుల స్వీకారము జరుగుచో ఆచ్చల ప్రభుత్వముతో సహకారము చేయుట తప్పదు సహకారమే కాని తిరస్కారము నున్నది. విదేశ ప్రభుత్వము క్రింద నున్న ఏదేశమునం దైనను సహకారముతో న్యాయోత్తము నుండుననుట నాధ్యముకాదు. తీర్మానము నందు “సంస్థాపితమైన జవాబు” అని కలదు. ప్రభుత్వమువారి జవాబు ఏదైనను ఎప్పుడును సంస్థాపితముగా నుండదు. ఉన్న సంస్కరణములు పూర్తిగా గడుపుకాలమువరకు పని చేస్తేనే గాను మే మేమియు చేప్పమని ప్రభుత్వమువారికి వరకే ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి. ఏ స్వల్పసంస్కరణము తిచ్చినను, ఏ కొద్ది లాభములను చూపించినను దేశ మెప్పుడును తృప్తిపొందదు. ధైర్యముతో నిరంతర మెప్పుడు దేశము తిరస్కారమును చూపించునో అప్పుడే సంపూర్ణముగ జవాబు వచ్చును. సామ్రాజ్యశాసనసభలో అన్ని రాజకీయపక్షములవారును ఏకీభవించి గవర్న మెంటును సంతృప్తిపరచిన జవాబు బియ్యవలసినదిగ అడిగినప్పుడు మే మియు వాగ్దానములు చేయు మని చెప్పగా నొకను ఏమి స్పష్టముగా నుండవలెను. పిమ్మట, యుక్తచిత్తసహకార మునగా సహకారమే అనియు, అ. భా. కాం. సంఘసమావేశము గాని ప్రత్యేక కాంగ్రెసు సమావేశము చేయుమాట గాని యిప్పుడీ సందిగసమయముగా రెడకు కలల లోపున ఎన్నికలు జరుగబోవు

చున్న సమయములో తీవ్రప్రచారము జరుగుచున్న తరుణములో సాధ్యము కాదనియు, అంతయు గండ్లగోళమును కార్యభంగము ననియును ఉపన్యాసమును వినిపించి చెప్పెను.

అన్నపూర్ణయ్యగారు తమ తీర్మానమును ఉపసంహరించుకొంటి నని చెప్పెను, సాంబమూర్తిగారి అభిప్రాయములతో నేకీభవించువాడ ననియు, నిజముగా తన హృదయములో యీ ఒడంబడిక లగిన అయిష్టమే అనియు, అయినను రాజీనామాల పూర్వానుభవమునబట్టి యిప్పటి పరిస్థితులకూడ ఇట్టి రాజీనామాకు ఒప్పుచున్నట్లు గ్రహించి కాలయాపన లేకుండ చేయుట కిట్టి తీర్మానమును పెట్టితి ననియు చెప్పిరి.

పై తీర్మానమునందలి చర్చనల్ల, అ. భా. కాం. సంఘ ప్రత్యేక సమావేశము చేయవలసినదని పెట్టిన తీర్మానమును కోడేటి రంగాచార్యుగారు ఉపసంహరించుకొనిరి.

పిమ్మట సభ 4 గంటలకు ముగిసెను.

తూర్పుగోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసు

సంఘము

(స్వకీయ విలేఖరి)

కాకినాడ, సెప్టెంబరు 8:—ఈ సంఘముయొక్క సాధారణసభ నిన్నటి యుదియమున శ్రీయుతి బులుసు సాంబమూర్తిగారి అధ్యక్షతక్రింద కాకినాడలో పురమందిరమున జరుపబడెను. ఈ సంఘసాధారణసభకు అన్యూనసంఖ్య 10 కి నిర్ణయింపబడెను. రాష్ట్రకాంగ్రెసు సభ్యుల కాలీలకు యీక్రింది వారి నెన్నుకొని భిక్షించిరి. (1) పాలకోడేటి నూర్యప్రకాశరావుగారు (2) దువ్వూరి వెంకటేశ్వరుగారు (3) దంతులూరి లక్ష్మీవతి రాజుగారు (4) కొండేపూడి ముత్యంగారు. రాష్ట్రకాంగ్రెసు సభ్యులు జిల్లాకాంగ్రెసు సభ్యులుగ నుండురనియు జిల్లాకాంగ్రెసు సభ్యులు లాలోకా కాంగ్రెసు సభ్యులుగ నుండురనియు తీర్మానింపబడెను. జిల్లాలో ఎవరైనా కాంగ్రెసు నిధి యావత్తు జమాక్షర్చుల బాధ్యత సంపూర్ణముగా జిల్లాకాంగ్రెసుదే అగయు ఎన్నికల ప్రచారపు తీర్మానమును కాకినాడలో జిల్లాకాంగ్రెసు కార్యాలయమువారిచేతనే జరుపబడవలె ననియు తీర్మానింపబడెను. జిల్లాకాంగ్రెసు సంఘము సమావేశము కానప్పుడు కార్యనిర్వాహకవర్గము యావత్తు కార్యక్రమము నిర్వహించుటకు సంపూర్ణధికార మియ్యడమైనది. ఎన్నికల ప్రచార మెట్లు నిర్వహించవలసినదయు, ప్రచారకుల అనుభవములను గురించియు, చాలవరకు చర్చింపబడెను. సుమారు 9½ సభ్యులు సభకు వచ్చిరి.

ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ సంఘము

కాంగ్రెసు అధ్యక్షుని నిర్ణయము

కాకినాడలో 8వ తేదిన సమావేశమైన ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘములో పండిత మోతీలాల్ నైఋత్యగారిని అసాని కాంగ్రెసు అధ్యక్షులుగా నిర్ణయించినట్లు తెలియవచ్చినది. అందు శ్రీ బులుసు సాంబమూర్తిగారు లలభుల! శ్రీ శ్రీనివాస అయ్యంగారు ప్రస్తుతము భారతవర్ష స్వరాజ్య సంఘసభకు అధ్యక్షులుగ నుండి సంతక దేశసేవ చేయుచున్న నాయకులు. ఆంధ్రమండలమునకు ప్రాంతీయ దేశస్థుడు, చిరకాలమునుండేయు ఆంధ్రులకును అమితమును అభినాభావనంబులము కలదు. ఈ సందర్భముల నన్నిటని యోచించియే ఆనాటి సభలో నున్న వయోవృద్ధులను యుచితజ్ఞులను అనుభవశీలురును ఆంధ్ర నాయకులు శ్రీనివాసాయ్యంగారి కాంగ్రెసు అధ్యక్షులుగ నుండవలసిన తమ దృఢభీమతమును వెల్లెబ్బియున్నారు. పెద్దలను నాయకుల పాత్రోపదేశమును బాటంపక బాల నాయకత్వము వహించున కొందరు శ్రీనివాసాయ్యంగారికి వ్యతిరేకముగా వోట్లెచ్చి అను పంతులును నగ్గింమికోనుట కడుంగడు విచారించెను. మున్నటి సమావేశములో తప్పక శ్రీనివాసాయ్యంగారి నే యెన్నుకొందురని ఛాలముంది వచ్చి యుండి తదు. ఈ తీర్మానము కోరమునకు సరిపడనింతియింది స్వల్ప సంఖ్యకులచే మాత్రమే తీర్మానింపబడినందు మాత్రమున మీ నిర్ణయము ఆంధ్రరాష్ట్రము యొక్క నిర్ణయమున మేముంగీకరింపజాలము. కాబట్టి ఆంధ్రరాష్ట్ర సభ్యుల కెల్లరకును ప్రత్యేక ప్రత్యేకముగా ఆహ్వానముల బంపి సరియైన సభను సమావేశము చేసి యందు సరియైన నిర్ణయమునకు రావలసిన ఆంధ్రరాష్ట్ర సంఘాధ్యక్షులను విన్నవించు కొనుచున్నారము.

ఇట్లు విన్నవించు విధియుండు. 1 నిడివిపాటి వెంకటరావు 2 శనివారపు నుబ్బూరావు (3) జీడినంట కామరాజు (4) మంగిపూడి వేంకట శర్మ (5) బొమ్మగంటి రామమూర్తి (6) చెరుకపల్లి దక్షిణామూర్తి కొత్తే.

విజ్ఞానము

(స్వయంవిలేఖరి)

మ్యూనిసిపల్ ఎన్నికలు

సెప్టెంబరు 4:— పదవార్డు ఎన్నికల సంవత్సరమున చైరుమన్ బడేటి వెంకట్రామయ్య నాయకుగారు అభ్యర్థియై యుండియు నామినేషనులకు తానే స్వయంముగ దాఖలు చేసి కొనుట యక్రమమున గవర్నమెంటువారికి ప్రత్యర్థులచే పంపబడిన పిటిషనుమీద చైరుమన్ గవర్న అధ్యక్షతనను తనకులేని యభికారమును చెబుచుచేసియు అందుచే పదవ నామినేషనులను రద్దుచేయడ మైనదనియు ఉత్తరువు వచ్చినది కాన యావార్డు ఎన్నికల మాత్రము యిదివరకు నిర్ణయింపబడిన ప్రకారము జరుగవు. ఈసారి జేప్ చైరుమన్ గారు ఎన్నిక లేదే మన్నగునని యేర్పరచవలసి యున్నది.

నాల్గవ వార్డు ఎన్నికలు

అన్ని వార్డులలోనికి నాల్గవ వార్డు ఎన్నికలు ఎక్కువ తీవ్రముగ నున్నవి. ఈ వార్డులోనే యెక్కువ మంది యభ్యర్థులు నిలిచి పోటీ చేయుచున్నారు. దరఖాస్తులు పెట్టినవారు అయిదుగురు.

1. రాజభుజంగరావు బరద్రుగార:— వీరి విషయము తెలియని వారులేరు జరిపించారు. యిప్పటికి పది పదునైదు సంవత్సరముల నుండి యావార్డు కాన్సిలరు పదవి నలంకరించి యుండిరి. 1921వ సంవత్సరములో నుమా రెమిడియస్ ములు జిల్లాకౌన్సిలు సంఘమున కధ్యక్షులుగ నుండి పిమ్మట రాజీనామా నిచ్చి తొలగిరి. ఆసంవత్సరముననే చైరుమన్ పదవికి పోటీచేసి యోడిపోయిరి. ఇప్పటికి మూడు సంవత్సరముల క్రిందట చైరుమన్ పదవికి శ్రీయుత బడేటి వెంకట్రామయ్య నాయకుగారును శ్రీయుత మోతే నారాయణరావుగారును పోటీ చేసినపుడు వీరు నాయకుగారిపక్ష మవలంబించి పనిచేసిరి. తరువాత కూడ వీరు సాధారణముగ చైరుమన్ పక్ష మవారితోనే చేరియుండిరి. అందుచే చైరుమన్ పార్టీవారు కూడ రాజాగారికొరకు పనిచేయుచున్నారు. రాజాగారు ఒక సంవత్సరకాలము నుండియు అతిశ్రద్ధతో న్యూనిసిపల్ కాన్సిలుకు పంపిన మిమెలను కరపత్రములుగ ముద్రించి వోటర్లకు పంచిపెట్టుచున్నారు.

2. కంభంపాటి కన్నయ్యగారు:— జాతీయ విద్యాలయమునకు లక్ష రూపాయల విరాళములను సమకూర్చుట కేర్పడిన డిప్యూటీ సెక్రటరీలతో నొకరు. రెండు సంవత్సరముల క్రిందట న్యూనిసిపల్ కాన్సిలరుగ నెన్నుకొనబడిరి. ఇంతవరకు కాన్సిలులో చైరుమన్ పక్ష మవలంబించియుండినను యిప్పుడు వ్యతిరేకపక్షమున నుండినవని నాదానమొనర్చి పని చేయుచున్నారు.

3. గజవెల్లి రామనంద్రరావుగారు:— వీరు కూడ అంగరకు ను తెలిసినవారే. ఎం. ఎ. పరీక్షయందు తీర్మాన ఎట్టి యున్నోగముల నాశంపక కౌన్సిలు ఆదేశముల ననుసరించి వీలైనంత వరకు దేశసేవ యొనర్చుచున్నారు. లోగడ రాజమహేంద్రవరములో న్యూనిసిపల్ కాన్సిలరుగను చైరుమన్ గను నుండి జాతీయదళముల ననుసరించి ప్రజాసంరక్షకముగ పనిచేసి యుండిరి. న్యూనిసిపల్ వ్యవహారములలో మంచి యనుభవజ్ఞులముగలిగియున్నారు.

4. దామరాజు సత్యనారాయణగారు:— నుంచియొగ్గత గలిగిన సంపన్న గృహము. లోగడ నొకసారి పోటీ చేసి యోడిపోయిరి.

5. మానేపల్లి సూర్యనారాయణగారు:— జాతీయ విద్యాలయమునకు లక్ష రూపాయలు సమకూర్చు కంకణము గట్టుకొన్న డిప్యూటీ సెక్రటరీలు. కౌన్సిలు విషయములో అత్యుత్సాహము గలవారు. ఇప్పటికి మూడు సంవత్సరములనుండి ను గూడ న్యూనిసిపల్ సంబంధమైన దానాలలో మునిగి యుండిన వారు.

ఈవార్డులో యాసంవత్సరము వోటర్ల జాబితాలో 80 మంది క్రొత్తపేర్లు చేర్చబడినవి. నువ్వి 1 కి ఆరు అకరాల లేటు చొప్పున యీనునబడి నుండికి స్పృహ పన్ను మార్చి నెలఖరన మూడు దఫాలుగా న్యూనిసిపల్ ఆఫీసులో జనుకట్టబడినదట. డిమాండు నోటీసులు లేనివి తెలియుచున్నది. ఈవినుబది గొట్టెలోను కొందరు లిమిటేషన్లు తెలియదనియు తామెన్నడును పన్ను కట్టియే యుండలేదనియు మాటికే లేని నిర్వాగ్యులను ముక్తిదేయ న్యాయమనియు గోలపెట్టుచున్నారు. కొందరి ప్రకారము అఫీడవిట్ల నిచ్చిరట. వోటి నే పన్ను యి

వ్యవసాని వస్తువని డిడి భయముతో అభ్యర్థులను చూడగనే కొందరు దవుడు తీయుచున్నారు. ఈ 80 మందిలో రాజాగారి గుమాస్తాలు బంట్లతోను, జలాయతులు గుట్టపువాండ్లు, వోటు మాటలు మన్నగువా రనేకులు చేరియుండిరి. వీరియందరి యాదాయమును విచారించిన వారెవరో డిమాండు నోటీసులు లేకుండ సామ్రైట్లు మాత్మముగ మూడుదినములలో వసూలు చేయబడి జనుకట్టబడినది చాల యాశ్చర్యకరముగ నున్నది. మరియు యీనునబడిన పన్ను నెంబరు గల రశీదులు ఖర్చు పడినట్లు గూడ తెలియుచున్నది. ఈపేర్లను వోటర్ల జాబితాలో చేర్చకూడదని నందిరాజు చలపతిరావుగారు పిటిషను పెట్టిరి. వోటర్ల జాబితాలను తయారు చేయుటకు ముందు అభ్యంతరములను విచారించుట కేర్పడిన కమిటీసభ్యులలో నొకరు శ్రీయుత పిసిపాటి రామనంద్రయ్యగారు యీ విషయములో లాకు సంబంధించిన కొన్ని సంగతులను కలెక్టరు నకు ప్రాసి తెలియజేసినవనియు అంతవరకు తమ యభిప్రాయము వీరుమరియు చెప్పిరి. కాని తక్కిన వారిరువురు అసగా బడేటి వెంకట్రామయ్య నాయకుగారును, యరవాళు పిర్రాస్వామి నాయకుగారును వ్యతిరేకాభిప్రాయులైరి. వోటర్ల జాబితాలో యీనునబడి పేర్లను చేర్చుటకే తీర్మానించిరి. ఈ పన్నులు ప కనుగుగ చేయబడిననా లేదాయను విషయము విచారించుట యాకమివారి పని కాదని నూచించిరి.

ఎన్నికలు 9వ తేదీన జరుగను.

కర్నూలు

చెన్న రాజధాని విద్యావిషయక సమావేశము

పై సమావేశము ఈసంవత్సరము కర్నూలునకు ఆహ్వానింప బడినది. 1927 సం॥ జనవరి నెలలో మొదటివారము మహాసంచి పూర్వక్షేత్రమున జరుగవని తెలియుచున్నది. సభలను జయప్రదముగా జరిగించుటకు చలయ ప్రయత్నములు సాగుచున్నవి. ప్రవృత్తి సహాయము కొరకు కర్నూలు న్యూనిసిపల్ ఉన్నత పాఠశాల విద్యార్థులు 4-9-26-వ తేదీన సంప్రదించి నాటకమును బ్రవర్తించి నుమారు యా సుందర రూపాయల జేర్చిరి. జిల్లాలోని ప్రతి ఉన్నత పాఠశాలయు దగిన సహాయము చేయును. సంవత్సరపురపాలక సంఘాధ్యక్షులగు రా॥ శ్రీ భావరు బాపరు సరసింగ రావుగారు భోజనములకు తోలు వ్యయమును భరింతురని తెలియుచున్నది.

కళాశాల

కర్నూలున కళాశాల యొకటి స్థాపింపబడునని తెలియుచున్నది కర్నూలు న్యూనిసిపల్ ఉన్నత పాఠశాలయొక్క భవనమును విస్తారముగా వృద్ధిచేయుటకు గురికిలు మంజూరయినవనియు, పురపాలక సంఘమువారు తమపాఠశాలను కళాశాలగా మార్చిన జిల్లాబోర్డు వారెట్టి సహాయము చేయగలుగుదురో తెలిసికొనుటకు ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు జరుగుచున్నవినియు తెలియుచున్నది.

రాణితోట

పురమధ్యమనందు విశాలమగు రాణితోట యిప్పుడు దానము ముట్టును పురపాలక సంఘము చేతికి వచ్చినది. ప్రాకారపుగోలు ముగియవచ్చుచున్నవి. అందులో నిష్ఠాను విద్యార్థులు బంతులాడుదురు. ద్వారబంధ నిర్మాణము కాగానే తోటయను పక్షమున స్వాగతముచేయుటకుగాను ఆ ప్రదేశమును తరులతానులచే నింపుదురు.

సెలవు

కోల్చుమిమోయిల్ ఉన్నత పాఠశాలయొక్క యొ, కోల్చుపాళిశ్రామిక పాఠశాలయొక్కయు, కార్మినిర్వాహకుల రెవరెండు బి. కెరావ్యుడుగారు 1927 ఏప్రిల్ నుండి 1 సం సెలవుపై ఆమెరికాకు పోయెదరు.

(ఒక విలేఖరి)

గుంటూరుమండలసభ సత్తెనపల్లెలో సెప్టెంబరుమాసమున జరుగును. రాజోపు నవంబరు 8 వ తేదీన మద్రాసు శాసనసభ్యుల సభా యెక్కులున్న భారతశాసనసభా యెక్కులును జరుగ నున్నవిగాదా! మన జిల్లా పక్షమున శాసనసభకు బోలెసిన కాంగ్రెసు అభ్యర్థులను బలపఱచుటకును జిల్లా యంత్రంగమును ప్రచారము తీవ్రముగ కొనసాగించుటకును గుంటూరు మండల సభ జరుపుటకు బ్రయత్నములు చేయుచున్నాము. కావున జిల్లాలోని అభిమానులను ప్రోత్సహకర్తలను ఈ విషయమున మాకు జేయూత యోసంగగోరుచున్నాము. త్వరలో ఆహ్వాన సంఘమును నేర్పాటుచేసి సభావివరములను ప్రకటింతుము.

గార్ల పాటి హనుమంతరావు,

సమావేశ కర్త.

చెన్నపురి బజారుధరల

1926-వ సం॥ సెప్టెంబరు నెల 7-వ తేదీ మంగళవారము

1. ధాన్యములు.

చనియాలు బా 1-కి రు 58 0 0 మొదలు 78 8 0 వరకు

వియ్యముబస్తాలు			
కుసుమ తెనాలివి	,, ప 48 గలవి రు	12 8 0	18 0 0
నెల్లూరివి	,, డిటా	,, 14 0 0	15 0 0
డిల్లి	,, డిటా	,, 15 0 0	16 0 0
రాసులు	ర. 164 బస్తా 1-కి	,, 9 10 0	10 0 0
నువ్వులు	,,	,, 22 0 0	25 0 0

2. ధాన్యము పవ్వలు

కందులు	బస్తా 1-కి ర 205	,, 11 8 0	12 8 0
నెనగలు	,, డిటా	,, 18 8 0	14 4 0
పెసల	,, డిటా	,, 14 0 0	15 0 0
మినుములు	,, డిటా	,, 18 8 0	18 0 0
ఉలవలు	,, ర 164	,, 9 0 0	9 8 0

3. నూనెపస్తువులు.

నువ్వులనూనె బా 1-కి	,,	158 0 0	156 0 0
నయ్య మ 1-కి	,,	14 0 0	25 0 0
కొండాపురంజేరునెనగపన్నబా1-కి	,,	50 0 0	62 0 0
ఇతరప్రదేశము	,,	56 0 0	58 0 0
జేరునెనగనూనెగానగబా1-కి రు	117 మి.కా.నూనె	118 0 0	
అముదము బా 1-కి	,,	88 0 0	89 0 0

4. చిల్లరపస్తువులు.

చాయపసుపు బా 1-కి	,,	78 0 0	75 0 0
కూరపసుపు	,,	25 0 0	28 0 0
మిరపకాయలు(గుంటూరివి) బా 1-కి	180 0 0	187 0 0	
గుంటూరుపాయకట్టు వీలిమందు మజుగు 1-కి	రు 40,45		
కాళవా పిపాయకట్టు	,,	,,	50,55
బెల్లము బా 1-కి	రు 40 0 0	60 0 0	
చింతపండు బా 1-కి	,,	85 0 0	56 0 0

5. ఇనుము.

పట్టారకం బా 1-కి	,, 28 0 0	80 0 8
చదరం	,, 29 0 0	81 0 0
రవుండు	,, 27 0 0	29 0 0

6. లోహములు.

నండి 100 తులంకు	,, 65 8 0	66 0 0
బంగారము, కులము 1-కి	,, 31 4 0	21 8 0
పవరము 1-కి	,,	18 7 9
ఇత్తడి బా 1-కి	,, 248 0 0	250 0 0
రాగి డిటా	,, 258 0 0	262 0 0

7. దూది.

బోండావెట్టు బాపం 1-కి	రు 803 0 0	
పల్నాడు దూది	,, 145 0 0	

8. నూలు.

పుట్లూరు యేనుగ నెం 8 1/2 పెట్టె 1-కి	,, 5 4 0
మాళయేనుగ నెం 20	,, 6 12 0
నెం 20 బెన్ని సింహం యాపె	,, 7 10 0
నెం 22	,, 7 14 0
నెం 12 1/2 అలెస్సు	,, 5 8 0
నెం 12 1/2 పాండిచేరి	,, 6 0 0
నెం 14 1/2	,, 6 7 0
నెం 12 1/2 న్యూకాటన్	,, 5 10
నెం 14 1/2 న్యూకాటన్	,, 6 0
నెం 10 1/2 కోయంబుట్రాడు	,, 5 2
నెం 12 1/2	,, 5 18 0
నెం 14 1/2	,, 6 3 0
నెం 12 1/2 మాళ	,, 5 12 0
నెం 1 1/2	,, 6 0 0

అమృతాంజనము

చక్కనిడబ్బితో నహా సీసా-1-కి రూ 0-10-0; డజన్ 1-కి రూ 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక, హిందూ

మూత్రకోశవ్యాధులు - ఒక కొత్త చికిత్స

URESOL (యూరిసోల్)

అనుభవమును వాడుటచే తప్పుక నిజముగా కుదురును

9 మొదలు 12 కాప్సులు ఉపయోగించిన చాలును

అన్ని చుండల పాపులందు, యిరేర దుకాణములందు విక్రయమునకు దొరకును.

ప్రాప్తికై కావలసినవారు ఈ దిగువ వివరమునకు వ్రాయవలెను.

C. F. Harl & Co. 46, Singarachari Street Triplicane Madras

బ్రిటిష్ సర్వేట్ ఆఫ్ ఆమ్మోనియా ఫెడరేషన్ (లిమిటెడ్)

2987

(ఇంగ్లాండు దేశములో స్థాపించబడినది)

వజ్రేటు:- పావాలెస్ అండ్ కంపెనీ, మదరాసు.

వ్యవసాయదారులకు

ఈ అత్యుత్తమమైన ఎరువును దయచేసి కొంచె ముపయోగించి చూడుడు.

ఈ ఎరువును వాడినవారికి అద్భుతముగా ఫలములలో ఫలితము కనుపించియున్నది.

ఆచారవ్యవహారములకు విరుద్ధమైన యెట్టి పదార్థము గాని యిందు చేరియుండలేదు. వరిపంటలు, చెఱుకు, ఆకుతోటలు ధాన్యము వగైరా అన్ని పంటలకు దీనిని పుపయోగింపవచ్చును.

ఇతర వివరములకు సమీపమున వ్యవసాయశాఖాధికారులకు (Agricultural Demonstrator) గాని, క్రింద కనుపరిచిన ఇండో-అగ్రి లిమిటెడ్ డిపోలలో మా ప్రతినిధులకు గాని వ్రాసి తెలిసికొనవచ్చును.

డిపో

విలాసము

ప్రతినిధి

తెనాలి

ఆర్. బి. పోర్టర్.

శి. హెచ్. వి. పి. సుబ్రహ్మణ్యం.

నెల్లూరు

శి. లక్ష్మీనరసింహం.

శి. పట్టాభిరామయ్య.

కడప

126, బదర్ ఖాన్ మసీదువీధి

యం. సర్వజ్ఞరావు.

హన్స్వేటు

హన్స్వేటు కో-ఆపరేటివ్ ప్రెడింగ్ యూనియన్, లిమిటెడ్ డి. వీరాసామి నాయుడు.

సామల్కోట

నెం 36, గోలివారి వీధి

వి. రామశేషశర్మ

బెజవాడ

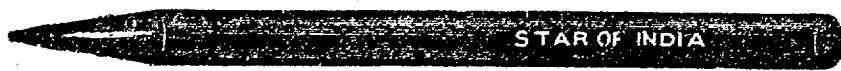
c/o బాలకృష్ణలాల్, హనుమాన్ స్రాద్. చెల్లా. పెక్కటరత్నం,

ఇండో-అగ్రి లిమిటెడ్ (Indo-Agri Ltd) డిపోలలో రొక్క అమ్మకపు ధర 80 పౌనుల బస్తా 1-కి రూ 8-8-0.

SULPHATE OF AMMONIA

ఎవరు దేశభక్తులు?

స్వదేశవృత్తులను పరదేశీయుల పోటీనుండి రక్షించువారే.

మద్రాసు వెన్నిట్ ప్యాకరీ

తపాలావెట్టె రై, మదరాసు.

1964

మూత్రసంబంధమైన వ్యాధిచే

గలిగిన అతివరముల బలహీనతకు మిక్కిలి గుణకారయైనట్టి

అద్భుత నివారణ 2117

మూత్రసంబంధమైన వ్యాధిచే కలిగిన అతివరముల బలహీనతచే బాధపడుచుంటిని. నేను అనేక వైద్యులపద్ధతికి చికిత్స చేసికొనియు కొంచముకూడ గుణముకాలేదు. కడపట. శ్రీ వెంకటగిరి కుమారరాజగారి సిఫార్సుపై కృష్ణా పురనివాసియును ప్రస్తుతము, చెన్నపురి, మైలూరు, శేన్ ఫోమ్, లిక్ పెరారియా వీధిలోనున్న "ఆల్బర్ట్ లాజ్జియును" కాపురమున్న పండిత స్వామి ఎస్. శ్రీనివాసఅయ్యంగారివద్ద చికిత్స ప్రారంభించితిని. ప్యుల్కరములోనే అనగా 89 దినములలోనే నాకు గలిగిన అభివృద్ధికి, శ్రమనివారణమునకు నేను మిక్కిలి ఆశ్చర్యపడుచున్నాను.

చెలికాని సూర్యారావు, మూరమండ జమీందార్, శ్రీ వెంకటగిరిరాజాగారి బావమరిది. 12-5-1926

ప్రకటన

శ్రీ ముక్త్యాల రాజాగారు సమస్తాయుర్వేదావధములను శాస్త్రీయముగా శ్రద్ధతో తయారుచేయించి, అందరికి లభ్యమునట్లుచేయ దల పెట్టి అర్చనాయనసాలను నెలకొల్పినారు. ఆయుర్వేదావధము లన్నియు యిచ్చట దొరకును. కేలూరు కొరకు వ్రాయుడు.

అర్చనాయనశాల ముక్త్యాల కృపా.

వసుమతి

(గంభకర్తి) శ్రీమతి కనుపర్తి నరలత్మయ్యగారు వసుమతి సాంఘిక, సాంసారికాన్తములను వివరించు చక్కని సాంఘికనవల. ఆంధ్రయువకులు క్షమాపంప తిని పత్తి సురాగమును వెల్లడించుటలో దీనికి తుల్యమున నవల యాంధ్ర భాష యందు లేదు. విద్యాధికులచే ప్రశంసించబడి, లెక్కలుకట్టక మిణివారిచే నప్రూపుడు చేయబడి, యున్నతపాఠశాలలలో పఠనీయగ్రంథముగా నిర్ణయంపబడుచున్నది. పాసాని హృదయములను కరగించు వసుమతి కష్టగాథ సాంధ్ర స్త్రీపురుషులెల్లరు తప్పకచదివి సానుభూతిని జూపుదురగాక, డియ్యుపైజా 169 ఫుటలు వెల రు. 1-0-0

విలాసము, మేనెజగ, సరస్వతిపెక్, గుంటూరు.

ప్రార్థన గీతావళి

ఈ పనిపత్తులు, భగవద్గీతలు మున్నగువాటినుంచి గాంధీ మహాత్మునిచే శేంద్రికరించబడిన వాటిని తాత్పర్యసహితముగా ఆంధ్రీకరింపబడియున్నవి. వెల 0-5-0 లు తపాలాబిళ్లలను పంపిన పంపబడును. 4 బుక్కులకుతక్కువగా వి.పి. చేయబడవు. ఆంధ్రబుక్కుడిపో-నిడదవోలు.

వీర్యబండ్ ధాతుపుష్టికి

గంటలలో యెంత నీరైన వీర్యమునైన వజ్రమువలె గట్టి పఱచి ముసలివారికి బలహీనులగుటకు సహాయము విచ్చినది. మూత్రములోను కలలోను ఇంద్రియనష్టమును తక్షణావనితావును. నూతనశక్తి పలుకల్గియున్నది. 2-0-0. చిన్నబడ్డ 1-8-0. అమృతరత్నాకరం 45 బందరువీధి మద్రాసు